

Analiza działalności Wigierskiego Parku Narodowego w roku 2009

Analizę działalności Wigierskiego Parku Narodowego za rok 2009 opracowała Aleksandra Mackiewicz – specjalista ds. ochrony przyrody, na podstawie materiałów uzyskanych od kierowników komórek organizacyjnych i stanowisk WPN-u, **zatwierdził Jacek Łoziński** – Dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego

KRZYWE 2010

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	4
1.1. Powierzchnia parku	4
1.1.1. Stan prawny gruntów.....	5
1.2. Wykupy gruntów i budynków	6
1.3. Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa	7
1.4. Natura 2000	8
1.5. Plan ochrony i plan zadań ochronnych.....	8
1.6. Łączność.....	9
2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	10
3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	15
3.1. Ochrona ekosystemów leśnych	15
3.1.1. Ochrona lasu	15
3.1.2. Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej	17
3.1.3. Hodowla lasu	19
3.1.4. Pozyskanie i sprzedaż drewna	21
3.1.5. Ochrona przeciwpożarowa	27
3.2. Ochrona lądowych ekosystemów nieleśnych.....	30
3.2.1. Ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie.....	31
3.3 Ochrona ekosystemów wodnych.....	32
3.4. Ochrona gatunków roślin i zwierząt.....	34
3.5. Działalność edukacyjna	41
3.6. Udostępnianie parku.....	49
3.6.1. Obsługa ruchu turystycznego i promocja	49
3.6.2. Infrastruktura turystyczna i edukacyjna	58
3.7. Działalność naukowa.....	60

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

3.8. Monitoring środowiska i przyrody	63
3.9. Ochrona krajobrazu	65
3.9.1. Zagospodarowanie przestrzenne	65
3.9.2. Zadrzewienia	67
3.9.3. Ochrona wartości kulturowych.....	67
3.10. Ochrona przed szkodnictwem	68
4. FINANSE	70
4.1. Budżet.....	70
4.2. Gospodarstwo pomocnicze.....	73
4.3. Dochody i wydatki własne	75
4.4. Środki bezzwrotne pochodzące ze źródeł krajowych.....	76
5. INWESTYCJE I REMONTY	76
6. INFORMATYKA i GIS	76
7. ANALIZA STANU BHP	78
8. RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO	81
ZAŁĄCZNIKI.....	82

1. WSTĘP

1.1. Powierzchnia parku

Dorota Zaborowska

W 2009 roku powierzchnia całkowita parku wynosiła 14.987,9 ha (według stanu na 31.12.2009 r.). W stosunku do roku poprzedniego uległa zmniejszeniu o 11,57 ha, w związku z wygaszeniem trwałego zarządu do rzeki Czarnej Hańczy, położonej poza granicami WPN.

Powierzchnia gruntów Skarbu Państwa w granicach parku obejmuje 12.337,03 ha i jest prawie identyczna, jak w zeszłym roku (12.337,02 ha), ponieważ wykupiono 11,58 ha gruntów prywatnych, czyli prawie tyle samo, ile ubyło w wyniku wygaszenia trwałego zarządu Skarbu Państwa. Wokół parku utworzona jest strefa ochronna, zwana otuliną, o powierzchni 11.283,81 ha.

Park wykonuje swoje zadania statutowe w oparciu o podział organizacyjny wprowadzony w 1996 roku, według którego park dzieli się na dwa leśne obręby ochronne:

1. Obręb Ochronny Wigry o powierzchni 4653,61 ha,
2. Obręb Ochronny Maćkowa Ruda o powierzchni 4954,32 ha,

oraz Wodny Obwód Ochronny o pow. 2695,54 ha.

W Obrębie Ochronnym Wigry funkcjonuje 5 obwodów ochronnych:

- 1) Obwód Ochronny Lipniak - o pow. 923,33 ha;
- 2) Obwód Ochronny Krzywe - o pow. 974,25 ha;
- 3) Obwód Ochronny Leszczewek - o pow. 869,86 ha;
- 4) Obwód Ochronny Gawarzec - o pow. 906,17 ha;
- 5) Obwód Ochronny Słupie - o pow. 980,00 ha;

Obręb Ochronny Maćkowa Ruda składa się także z 5 obwodów ochronnych:

- 1) Obwód Ochronny Powały - o pow. 598,75 ha;
- 2) Obwód Ochronny Krusznik - o pow. 1098,13 ha;
- 3) Obwód Ochronny Lipowe - o pow. 1011,72 ha;
- 4) Obwód Ochronny Mikołajewo - o pow. 1117,11 ha;
- 5) Obwód Ochronny Wysoki Most - o pow. 1128,61 ha.

Powierzchnie obrębów leśnych i obwodów ochronnych podano na podstawie danych BULiGL z uwzględnieniem gruntów wykupionych od 1996 r. Powierzchnia Wodnego Obwodu Ochronnego została podana zgodnie z Ewidencją Gruntów, w jej skład wchodzi następujące jeziora:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

(1) Wigry	- 2098,6700 ha;
(2) Pierty	- 233,2800 ha;
(3) Białe	- 101,5000 ha;
(4) Długie	- 80,3845 ha;
(5) Krusznik	- 26,7100 ha;
(6) Muliczne	- 25,6400 ha;
(7) Leszczewek	- 22,0224 ha;
(8) Mulaczysko	- 18,1900 ha;
(9) Omułówek	- 17,8000 ha;
(10) Postaw	- 15,7628 ha;
(11) Okrągłe	- 14,3906 ha;
(12) Suchar Wielki	- 10,4800 ha;
(13) Królówek	- 10,3528 ha;
(14) Czarne k. Bryzgia	- 6,3800 ha;
(15) Białe k. Piert	- 6,1663 ha;
(16) Klonek	- 5,0200 ha;
(17) Czarne k/ Gawrych Rudy	- 2,7969 ha.

1.1.1. Stan prawny gruntów

W 2009 roku uregulowano stan prawny rzeki Czarnej Hańczy – 36,84 ha, poza działką nr 498 w obrębie Sarnetki, która wymaga podziału geodezyjnego, ponieważ częściowo położona jest poza granicą Parku. Założono księgę dla rzeki Samlanki (0,4335 ha). Ponadto do ksiąg wpisano zakupione nieruchomości o łącznej powierzchni 11,5800 ha (KW 39920 – 6,9000 ha, KW 19875 – 4,6800 ha).

Powierzchnia gruntów Skarbu Państwa wynosi 12.337,03 ha, z tego 11.248,2529 ha (91,2%) posiada założone księgi wieczyste w Sądach Rejonowych w:

- Suwałkach	- KW 39920, 40623, 33148	- 6.594,4938 ha;
- Sejnach	- KW 1060	- 3.479,5273 ha;
- Augustowie	- KW 20328, 19875, 19475	- 1.174,2318 ha.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

W powiecie suwalskim 98,7% gruntów będących w zarządzie WPN posiada już księgi wieczyste, w powiecie augustowskim 99,6%, a w sejneńskim 77,5%. Powierzchnia nieruchomości Skarbu Państwa w zarządzie WPN o nieuregulowanym stanie prawnym wynosi 1088,78 ha (9%).W przygotowaniu dokumentacja na 470 ha gruntów, położonych w obrębie Studziany Las i Buda Ruska

1.2. Wykupy gruntów i budynków

Dorota Zaborowska

W 2009 roku zakupiliśmy 11,58 ha gruntów, w tym:

- 8,09 ha (7 nieruchomości) w wyniku realizacji przedsięwzięcia „Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych Wigierskiego Parku Narodowego – wykup gruntów” sfinansowanego w 98,7% przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Łączny koszt przedsięwzięcia wyniósł 399.877,92 zł, w tym NFOŚiGW 394.877,92 zł, WPN (budżet) – 5000 zł.
- 3,4900 ha korzystając 4-krotnie z przysługującego parkowi prawa pierwokupu. Koszty zakupu gruntów wyniosły 646.836,16 zł i zostały sfinansowane przez NFOŚiGW, za wyjątkiem kwoty 207,72 zł, którą pokryło GP WPN.

Łączna wartość zakupionych nieruchomości wraz kosztami aktów notarialnych i wyceny gruntów wyniosła: 1.046.714,08 zł . Tabela 1 przedstawia wykaz nieruchomości zakupionych w 2009 roku

Tabela 1. Wykaz nieruchomości zakupionych w 2009 roku

Lp.	Nr działki	Pow. ha	Obręb, gmina	Nr aktu not. data	Pkt./nazwa obszaru w „Wykazie gruntów prywatnych cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym proponowanych do wykupu przez Wigierski Park Narodowy”
1.	34	2,3800	Bryzgiel,	6800/2009	Pkt. 18 - "Jezioro Czarne-torfowisko"
	56/1	1,2700	Nowinka	17.06.2009 r.	Pkt. 19 - Jezioro Czarne- bory i zabagnienia"
2.	183	0,2700	Krusznik,	8007/2009	Pkt. 21 - "Sucharki"
			Nowinka	14.09.2009 r.	
3.	400	0,0183	Nowa Wieś,	8020/2009	Pkt. 5 - "Samle"
	486	0,0725	Suwałki	14.09.2009 r.	
	487	0,1098			
	539	0,0017			
	540	0,1075			
4.	325	0,0882	Nowa Wieś,	8093/2009	Pkt. 5 - „Samle”
	337	0,0937	Suwałki	15.09.2009 r.	
	339	0,4119			
	517	0,0814			
	518	0,0021			
5.	220	1,7047	Nowa Wieś,	8072/2009	Pkt. 4 - „Białe Pierciańskie”

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

	398	0,3698	Suwałki	14.09.2009 r.	Pkt. 5 – „Samle”
	399	0,2268			Pkt. 5 – „Samle”
6.	261	0,0840	Nowa Wieś,	8066/2009	Pkt. 2 – „Maniówka”
	262	0,0368	Suwałki	14.09.2009 r.	
7.	99	0,7600	Krusznik,	10342/2009	Pkt. 20 - "Jurkowy Róg"
			Nowinka	18.11.2009 r.	
Grunty zakupione w ramach pierwokupu:					
8.	14/6	1,1608	Magdalenow o,		Pkt. 26 – „Brzegi jezior”
	14/7	1,1607	Suwałki		
9.	117	0,4400	Tartak,		Pkt. 26 – „Brzegi jezior”
			Suwałki		
10.	108/1	0,1800	Tartak,		Pkt. 26 – „Brzegi jezior”
	112/1	0,3000	Suwałki		
11.	32/25	0,2540	Gawrych Ruda,		Pkt. 26 – „Brzegi jezior”
			Suwałki		
Razem:		11,5847			

Zgodnie z przysługującym Parkowi prawem pierwokupu nieruchomości położonych w granicach parku (art. 10 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody) do dyrekcji WPN wpłynęło 9 zawiadomień z kancelarii notarialnych, dotyczących zawarcia warunkowych umów sprzedaży nieruchomości na terenie Parku. W przypadku 4 nieruchomości wykonano prawo pierwokupu. Pozostałych 5 umów dotyczyło sprzedaży gruntów położonych w Leszczewku (3), Magdalenowie (1), i Rosochatym Rogu (1), których zakupem Park nie był zainteresowany. Stanowiły one wyznaczone w planie zagospodarowania przestrzennego tereny pod zabudowę (Leszczewek) lub tereny już zabudowane.

1.3. Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa

Dorota Zaborowska

W 2009 roku nie przejęto nieruchomości Skarbu Państwa w zarząd Parku.

W związku z potrzebą uregulowania stanu prawnego rzeki Czarnej, dokonany został podział działek rzeki nr 172 w obrębie Maćkowa Ruda, gm. Krasnopol i 325 w obrębie Sobolewo, gm. Suwałki, które częściowo były położone w granicach Parku.

Zgodnie z art. 11 ust.1 pkt. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 roku – Prawo wodne, dyrektor parku wykonuje prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych znajdujących się w granicach Parku. Zgodnie z tym przepisem Park wystąpił do starostw w Sejnach i Suwałkach o wygaszenie zarządu do działek 172/1 o pow. 11,31 ha i 325/1 o pow. 0,26 ha, które po podziale znalazły się w całości poza granicą Parku. Prawa właścicielskie w stosunku do tych wód przejmie marszałek województwa podlaskiego.

1.4. Natura 2000

Jarosław Borejszo, Marek Stankiewicz

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. nr 229, poz. 2313), Wigierski Park Narodowy jest położony w całości w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków (w skrócie OSO) „Puszcza Augustowska” (kod obszaru PLB 200002). Jednocześnie zgodnie z decyzją komisji europejskiej z listopada 2009r. zaliczono obszar naszego parku do kategorii specjalnego obszaru ochrony siedlisk (w skrócie SOO) pod nazwą „Ostoja Wigierska” (kod PLH 200004). Do czasu oficjalnego zatwierdzenia „Ostoja Wigierska” posiada status „obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty”.

W wyniku nowelizacji ustawy o ochronie przyrody z 3 października 2008 r. (Dz. U. 08.201.1237 z dnia 13 listopada 2008 r.), dyrektorzy parków narodowych zostali „sprawującymi nadzór” nad obszarami Natura 2000 przynajmniej częściowo pokrywającymi się z parkiem. Zatem dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego został sprawującym nadzór nad obszarem specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Augustowska” o powierzchni 134 377.7ha.

W 2009 roku Wigierski Park Narodowy zgłosił akces do projektu prowadzonego przez Generalną dyrekcję Ochrony Środowiska: „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” POIS.05.03.00-00-186/09-00 w ramach działania 5.3 priorytetu V Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 – 2013, w ramach którego ma powstać Plan Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza augustowska PLB2000002. W ramach przygotowania do powyższego projektu pracownicy parku odpowiedzialni za Naturę 2000 i dyrektor WPN brali udział w spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez GDOŚ w Warszawie oraz prowadzona była wymiana korespondencji elektronicznej.

1.5. Plan ochrony i plan zadań ochronnych

Jarosław Borejszo

Pierwszy plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego stracił ważność 2 lutego 2002 roku. Obecnie, w związku z brakiem planu ochrony Park funkcjonuje na podstawie zadań ochronnych, corocznie zatwierdzanych przez Ministra Środowiska. W 2009 roku podstawę działalności statutowej parku stanowiły:

1. zarządzenie nr 16 Ministra Środowiska z dnia 21 stycznia 2009 roku w sprawie zadań ochronnych dla Wigierskiego Parku Narodowego;
2. zarządzenie nr 68 Ministra Środowiska z dnia 30 października 2009 roku zmieniające zarządzenie w sprawie zadań ochronnych dla Wigierskiego Parku Narodowego.

Wigierski Park Narodowy przygotowuje się do rozpoczęcia prac nad projektem planu ochrony. Pod koniec 2009 roku przygotowywano dokumentacją aplikacyjną projektu „Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 „Ostoja wigierska”. WPN będzie ubiegał się o przyznanie dofinansowania na ten projekt w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Zakłada się, że ostatecznym efektem tego zadania będą projekty dwóch dokumentów:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

3. Planu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego uwzględniającego zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000;
4. Planu ochrony obszaru Natura 2000 „Ostoja wigierska” w części znajdującej się poza granicami WPN (1286 ha).

1.6. Łączność

Piotr Pieczyński

Wigierski Park Narodowy posiada pozwolenie radiowe wydane przez Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty na używanie urządzeń radiowych wraz z ustaleniem warunków wykorzystywania częstotliwości. Pozwolenie ważne jest do 29 grudnia 2015 r.

Komponenty sieci rrl:

a) częstotliwości:

- 48,3000 MHz
- 160,55000 MHz.

b) stacje radiowe w sieci rrl:

- główna stacja bazowa (GSB - Dyrekcja WPN),
- stacje przekaźnikowe (Krzywe, Królówek, Lipowe),
- lokalne stacje bazowe (LSB) - 17 sztuk,
- radiotelefony przewoźne – 19 sztuk,
- radiotelefony nasobne – 32 sztuki;

c) kanały radiowe:

- kanał 1 – roboczy: łączność bezpośrednia dla wszystkich radiotelefonów w sieci pozostających w zasięgu
- kanał 2 i 3 – łączność z GSB poprzez stacje przekaźnikowe w sytuacji braku łączności na kanale 1,
- kanał 3, 4, 5 – łączność ze strażą pożarną, kanały wykorzystywane wyłącznie przez Punkt Alarmowo Dyspozycyjny WPN i Służbę Ochrony Przeciwpożarowej Parku;

d) sprzęt radiokomunikacyjny:

- radiotelefony Motorola P200, GP340 – nasobne
- M216, Yaesu FTL-1011 – bazowe i przewoźne.

W 2009 roku WPN posiadał 7 telefonów stacjonarnych i 37 telefonów komórkowych.

2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

Jarosław Borejszo

Tabele poniżej przedstawiają zidentyfikowane w 2009 roku zagrożenia wypełniania podstawowych funkcji parku. W ostatniej kolumnie przedstawiono możliwe do zastosowania sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków, niekoniecznie zastosowane w 2009 roku.

Tabela 2. Zagrożenia wewnętrzne istniejące

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1.	Urbanizacja Parku: degradacja walorów przyrodniczych i krajobrazowych	Wnioskowanie o jak najszybsze opracowanie i uzgodnienie planu ochrony Parku. Wprowadzenie do planu ochrony, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających zabudowę terenu Parku, w szczególności obszarów położonych poza granicami skupionej zabudowy miejscowości, oraz innych zasad i wytycznych dotyczących gospodarowania przestrzenią i budownictwa na terenie Parku. Wykupy gruntów
2.	Zanieczyszczenie środowiska, w szczególności powietrza i powierzchni gleby	Zbiórka, segregacja i wywóz odpadów stałych (zadanie samorządów lokalnych). Likwidacja starych składowisk odpadów i rekultywacja terenu. Termomodernizacja budynków i modernizacja systemów ich ogrzewania poprzez wprowadzanie i popularyzację technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz termo-modernizację budynków
3.	Zanieczyszczenie wód	Rozbudowa systemu oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi; wprowadzenie systemu oczyszczania ścieków burzowych; utrzymanie i odtwarzanie trwałej pokrywy roślinnej w strefie brzegowej wód; zachowanie nieużytków i innych gruntów z trwałą pokrywą roślinną, położonych w zlewniach bezpośrednich wód; wpływanie na ograniczanie stosowania nawozów mineralnych i środków ochrony roślin w zlewniach bezpośrednich jezior; wykupy gruntów położonych w zlewniach bezpośrednich; prowadzenie badań naukowych i monitoringu jakości wód; ograniczanie skutków eutrofizacji jezior poprzez sterowanie strukturą i liczebnością zespołów ryb; zachęcanie rolników z terenu Parku i otuliny do uczestnictwa w programach rolno-środowiskowych

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

4.	Zmiany stosunków wodnych	Utrzymanie właściwego poziomu (stanu) wód powierzchniowych i gruntowych; zapobieganie osuszaniu terenów podmokłych i likwidacji drobnych zbiorników wodnych; odtwarzanie śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych, ochrona małej retencji, utrzymanie naturalnej zmienności przepływów w ciekach, prowadzenie monitoringu hydrologicznego
5.	Wysychanie i murszenie torfowisk	Utrzymanie w stanie naturalnym lub renaturalizacja terenów torfowiskowych, również dzięki ich wykupom
6.	Obniżenie naturalnej odporności ekosystemów leśnych na działanie czynników wewnętrznych i zewnętrznych oraz degradacja siedlisk w lasach przekształconych antropogenicznie	Renaturalizacja drzewostanów poprzez regulację struktury przestrzennej, gatunkowej i wiekowej; przebudowa drzewostanów, dolesianie wybranych luk i przerzedzeń; porządkowanie powierzchni i przygotowanie gleby pod odnowienia, odnowienie lasu w drodze samosiewu, siewu lub sadzenia; zalesienia; poprawki i uzupełnienia; pielęgnacja upraw; wprowadzanie podszytów; kształtowanie stabilnej struktury zbiorowiska leśnego; cięcia pielęgnacyjno-hodowlane i ochronne; przerzedzanie wyznaczonych partii drzewostanów (wzmaganie naturalnej odporności drzewostanów, inicjowanie odnowień naturalnych)
7.	Zagrożenia drzewostanów przez masowy pojaw niektórych gatunków owadów	Prognozowanie występowania owadów; wykładanie pułapek; wyszukiwanie i usuwanie drzew zasiedlonych; usuwanie części drzew iglastych przewróconych lub złamanych w wyniku działania czynników abiotycznych; korowanie drewna; mechaniczne rozdrabnianie pozostających części drzew, które mogą się stać bazą rozmnożeńiową dla kambiofagów, z pozostawieniem ich na powierzchni
8.	Zagrożenia drzewostanów przez grzyby pasożytnicze	Ograniczanie występowania huby korzeniowej poprzez zabezpieczanie pni po ściętych drzewach preparatami biologicznymi; usuwanie części drzew porażonych
9.	Szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne	Regulacja liczebności oraz struktury wiekowej i płciowej; zabezpieczanie upraw leśnych przed zgryzaniem; zwiększenie bazy żerowej poprzez uprawę poletek z uprawami rolnymi; okresowe obserwacje uszkodzeń drzewostanów
10.	Uszkodzenia w drzewostanach w wyniku działania wiatru, śniegu i lodu	Kształtowanie wewnętrznej struktury lasu w celu zwiększania stabilności (odporności) drzewostanów na działanie czynników abiotycznych. Usuwanie części drzew połamanych i wyrwanych, których pozostawienie groziłoby zasiedleniem przez owady, zagrażające trwałości drzewostanów
11.	Deficyt rozkładającego się drewna w ekosystemach leśnych	Pozostawienie zamierających i martwych drzew, które nie niosą ryzyka zasiedlenia przez owady zagrażające trwałości drzewostanów
12.	Pożary	Utrzymanie wyznaczonych dróg w stanie przejezdności; stała kontrola terenu w okresie zagrożenia pożarowego; gaszenie pożarów; oczyszczanie punktów czerpania wody; usuwanie materiałów łatwopalnych z terenów zagrożonych; remont i

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

		wymiana tablic informacyjnych o zagrożeniach pożarowych
13.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej w nieleśnych ekosystemach lądowych	Powstrzymywanie (na wybranych obszarach) sukcesji zbiorowisk nieleśnych poprzez eliminowanie drzew i krzewów, utrzymanie gruntów uprawnych – zespołów upraw; ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk; wykupy przyrodniczo cennych gruntów nieleśnych
14.	Spadek różnorodności gatunkowej, zmiany struktury gatunkowej i liczebności ryb	Zarybienia wybranych wód Parku wylęgiem i narybkiem gatunków zagrożonych wyginięciem oraz wykazujących niską liczebność; restytucja gatunków, odłowy regulacyjne i kontrolne; badania naukowe i monitoring zmian zachodzących w strukturze i liczebności zespołów ichtiofauny; zwalczanie kłusownictwa rybackiego, dostosowanie zasad wędkowania do potrzeb ochrony ekosystemów wodnych
15.	Wzrastająca presja kormorana czarnego na zespoły ryb	Zarybienia, uwzględnianie wzrastającej presji kormorana na zespoły ryb przy ustalaniu wielkości odłowów regulacyjnych, postulowanie zmiany statusu ochronnego kormorana
16.	Pogorszenie warunków sanitarnych i tlenowych w strefie trzcinowisk jezior	Zimowe koszenie części trzcinowisk i częściowe usuwanie skoszonej roślinności wynurzonej z wybranych akwenów
17.	Zmniejszanie się liczebności (bogactwa) rodzimych gatunków roślin	Ochrona aktywna stanowisk cennych gatunków i restytucja siedlisk, eliminacja inwazyjnych gatunków obcych, zachowanie gospodarki ekstensywnej i tradycyjnych sposobów użytkowania gruntów rolnych; restytucja tradycyjnych odmian roślin uprawnych; zachęcanie rolników z terenu Parku i otuliny do korzystania z programów rolno-środowiskowych; wykupy gruntów z cennymi gatunkami roślin
18.	Ekspansja obcych gatunków roślin	Usuwanie mechaniczne obcych (inwazyjnych) gatunków roślin, monitoring gatunków inwazyjnych
19.	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków zwierząt	Zachowanie różnorodności, powierzchni i właściwego środowiska życia zwierząt; sterowanie zagęszczeniem, strukturą gatunkową, wiekową i przestrzenną wybranych populacji zwierząt; tworzenie siedlisk zastępczych
20.	Rozprzestrzenianie się obcych gatunków zwierząt	Ograniczanie liczebności gatunków pierwotnie nie występujących, a stanowiących zagrożenie dla istnienia gatunków rodzimych
21.	Spadek różnorodności gatunkowej zwierząt	Restytucja i reintrodukcja gatunków zwierząt, które dawniej występowały na terenie Parku; zasilanie populacji gatunków rzadkich i zagrożonych nowymi osobnikami; odtwarzanie siedlisk; restytucja rodzimych ras zwierząt gospodarskich poprzez realizację programów rolno-środowiskowych
22.	Utrudnienia w przemieszczaniu się zwierząt przez drogi	Budowa bezkolizyjnych przejść dla zwierząt przez ciągi komunikacyjne
23.	Nieszczęśliwe	Okresowe przetrzymywanie i leczenie zwierząt wymagających

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

	zdarzenia losowe, którym ulegają zwierzęta	opieki w celu ich powrotu do naturalnego środowiska
24.	Zużycie techniczne obiektów kultury materialnej	Konserwacja i rewaloryzacja obiektów znajdujących się w trwałym zarządzie Parku; wspieranie ochrony zabytków i obiektów zabytkowych obcej własności poprzez pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych; wykupy obiektów kultury materialnej
25.	Niekontrolowana penetracja terenu Parku przez ludzi	Egzekwowanie zakazu wstępu do stref wyłączonych z turystyki; budowa i utrzymanie urządzeń służących kanalizowaniu ruchu turystycznego; utrzymanie oznakowania szlaków turystycznych; ustawianie szlabanów w celu uniemożliwienia wjazdu pojazdów na drogi dla nich niedostępne; prowadzenie działalności edukacyjnej
26.	Wykroczenia przeciwko przyrodzie i środowisku Parku	Zwalczanie przestępstw i wykroczeń, prowadzenie powszechnej, wielokierunkowej i różnorodnej edukacji środowiskowej; rozwój polityki informacyjnej Parku oraz rozwijanie form komunikacji społecznej; współdziałanie z organizacjami pozarządowymi; budowa i utrzymanie ośrodków edukacji przyrodniczej i kulturowej
27.	Niewystarczający zakres inwentaryzacji zasobów, tworów i składników przyrody	Prowadzenie inwentaryzacji, badań naukowych i monitoringu

Tabela 3. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenie środowiska spowodowane intensyfikacją rolnictwa	Wdrażanie programów rolno-środowiskowych
2	Erozja gleb (wodna i wietrzna) związana z intensyfikacją rolnictwa	Dążenie do: utrzymania i odtwarzania trwałej pokrywy roślinnej na stokach i powierzchniach otwartych; prowadzenia zabiegów agrotechnicznych w poprzek stoku; wpływania na minimalizowanie czasu, w którym uprawiana gleba pozostaje pozbawiona roślinności; zmiany kierunków produkcji rolnej w stronę "zdrowej żywności" i upraw specjalnych; zachowania obecnej mozaikowej struktury użytków rolnych; zabezpieczanie mechaniczne stoków; realizacja programów rolno-środowiskowych; wykupy gruntów zagrożonych erozją

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

3	Przerwanie powiązań przyrodniczych Parku, a w wyniku tego doprowadzenie do degeneracji (zubożenia gatunkowego) flory i fauny Parku	Dążenie do: utrzymania obecnych klas dróg wojewódzkich i powiatowych przecinających Park. Dotyczy to zwłaszcza drogi wojewódzkiej nr 563 Suwałki – Sejny; oznakowanie i ograniczenie szybkości na drogach przecinających Park
4	Obniżenie poziomu wód gruntowych	Odnawianie i konserwacja infrastruktury technicznej wspomagającej retencję wód, monitorowanie stanu wód

Tabela 4. Zagrożenia zewnętrzne istniejące

Lp	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji i minimalizacji zagrożeń i ich skutków
1	Urbanizacja niektórych obszarów otuliny parku mająca wpływ na przyrodę i krajobraz terenów wewnątrz parku	Starania o wprowadzenie do planu ochrony parku, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających zabudowę w wybranych miejscach w pobliżu granic parku.
2	Zmiany stosunków wodnych w otulinie parku	Dążenie do: <ul style="list-style-type: none"> - utrzymania właściwego poziomu (stanu) wód powierzchniowych w otulinie parku; - zabezpieczenia przed osuszeniem terenów podmokłych, hydrograficznie powiązanych z terenem parku;
3	Zanieczyszczenie wód w otulinie parku	Dążenie do rozbudowy systemu oczyszczania ścieków i kanalizacji wsi wokół parku.
4	Zanieczyszczenie powietrza	Zachęcanie do: <ul style="list-style-type: none"> - modernizacji systemów ogrzewania poprzez wprowadzanie i popularyzację technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii; - termomodernizacji budynków.
5	Zanikanie i przekształcanie siedlisk gatunków roślin i zwierząt	Dążenie do wykupienia i objęcia ochroną gruntów przylegających do granic parku, z cennymi siedliskami roślin i zwierząt. Dotyczy to zwłaszcza gruntów hydrogenicznych położonych m.in. w następujących miejscach: <ul style="list-style-type: none"> - przy północno-wschodnim brzegu jeziora Pierty;

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

		<ul style="list-style-type: none"> - na cyplu pomiędzy jeziorami Czarne i Krzywe; - przylegających do jezior Długie i Okrągłe wzdłuż zachodniej granicy parku; - przy południowo-wschodniej granicy parku we wsi Sarnetki.
6	Ekspansja obcych gatunków roślin i zwierząt	<p>Zachęcanie do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uprawy i hodowli rodzimych roślin i zwierząt w otulinie parku; - w uzasadnionych przypadkach usuwania obcych gatunków roślin; - w uzasadnionych przypadkach ograniczania liczebności gatunków zwierząt stanowiących zagrożenie dla istnienia gatunków rodzimych.

Tabela 5. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zanieczyszczenie środowiska powodowane przez nowe obiekty przemysłowe lub inwestycje drogowe	Starania o wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa zapisów ograniczających budowę w otulinie parku obiektów przemysłowych lub inwestycji drogowych mogących negatywnie wpływać na środowisko wewnątrz parku

3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

3.1. Ochrona ekosystemów leśnych

3.1.1. Ochrona lasu

Dorota Zaborowska

W celu zabezpieczenia ekosystemów leśnych przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi, w 2009 roku wykonano następujące zabiegi.

1. Prognozowanie wystąpienia zagrożenia ze strony owadów liściożernych polegające na:
 - a) próbnych odłowach samców brudnicy mniszki do 52 pułapek feromonowych, w których zastosowano feromon o nazwie Lymodor;

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- b) obserwacjach intensywności lotów samic brudnicy mniszki wykonanych metodą transektu (10 drzew). Samice zaobserwowano jedynie w obwodzie ochronnym Wysoki Most (2 szt.) ;
 - c) jesiennych poszukiwaniach owadów zimujących w ściółce na powierzchniach podokapowych. Zebrano i oznaczono materiał z 57 partii kontrolnych, wyznaczonych w 2007 roku nową metodą „10 ramek”.
2. Ograniczanie występowania owadów kambiofagicznych polegające na:
- a) wykładaniu drzew pułpkowych, tzw. pułpek klasycznych (14 sztuk). Wykorzystano w tym celu głównie wiatrołomy i wywroty oraz drzewa uszkodzone. Pułpki służyły obserwacji stadiów rozwojowych korników świerkowych, po wykorzystaniu zostały terminowo korowane lub wywożone z lasu;
 - b) odłowach kambiofagów świerka (kornik drukarz i chrząszcze towarzyszące) w pułpki feromonowe (215 sztuk). Zastosowano pułpki Theysohna . Do zwabienia chrząszczy wykorzystano feromon Ipsodor;
 - c) wyszukiwaniu od początku maja do końca sierpnia drzew zasiedlonych przez kornika drukarza przypłaszczka granatka i inne owady . W wyniku tych czynności usunięto 1134 m³ drewna świerkowego i 1240,6 m³ drewna sosnowego zasiedlonego przez owady. Prowadzono także systematyczną kontrolę i czyszczenie wyłożonych pułpek. Zajmowało się tym 10 osób, które przepracowały łącznie 6680 godzin;
 - d) rozdrabnianiu gałęzi po usuniętych świerkach (880 rbh).
3. Ograniczanie szkód wyrządzanych w drzewostanach przez duże ssaki roślinożerne polegające na:
- a) zabezpieczeniu upraw repelentem o nazwie WAM Extra na powierzchni 76,23 ha. Ochronę stosowano tylko na części sadzonek, zapewniając utrzymanie bazy żerowej zwierząt. Na jednym hektarze powierzchni smarowano ok. 1,5-2 tys. sadzonek;
 - b) mechanicznym zabezpieczeniu upraw na powierzchni ok. 11,8 ha (poprawianie osłon spiralnych). Systematycznie naprawiano też uszkodzone osłony indywidualne (4,35 tys. szt.);
 - c) wykonaniu nowych ogrodzeń z użyciem siatki o wys. 2 m (2900 m), w celu ochrony 3,80 ha upraw. Naprawiano także stare grodzenia (538 rbh);
 - d) uprawie 8,16 ha poletek zaporowych (owies, żyto, gryka, proso). Poletka wykorzystano w celu zatrzymania zwierzyny w lesie w okresie nasilonych szkód w uprawach rolnych.

Zakres wymienionych czynności od kilku lat utrzymuje się na podobnym poziomie. W 2009 roku nie zabezpieczano sadzonek osłonami indywidualnymi, podczas gdy w latach poprzednich co roku zabezpieczano tą metodą 1500-4000 szt.

W zakresie oceny zagrożenia lasów WPN kontynuowana była ścisła współpraca z Zespołem Ochrony Lasu w Olsztynie, gdzie zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu przesłano następujące materiały :

- wykazy posuszu, złomów i wywrotów pozyskanych – stan na 30.09.2009 r.;

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- karty wyników i materiały z jesiennych poszukiwań szkodników sosny;
- kwestionariusz występowania i ograniczania chorób drzew leśnych spowodowanych przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne oraz grzyby patogeniczne.

Na podstawie powyższych materiałów ZOL nie stwierdził zagrożenia drzewostanów na 2010 rok.

W sierpniu 2009 r. Zakład Ochrony Lasu w Olsztynie na naszą prośbę dokonał lustracji wybranych drzewostanów WPN (obwody ochronne Słupie, Krusznik i Wysoki Most), w których zaobserwowano objawy przebarwienia, żółknięcia, zamierania wierzchołków koron świerków. Według obserwacji służby terenowej WPN, przyczyną tych zjawisk jest miechun świerkowiec, co zostało potwierdzone przez ZOL podczas lustracji. Drzewa opianowane przez miechuny występują gniazdowo i pojedynczo i nie są istotnym zagrożeniem dla stanu zdrowotnego lasu. ZOL zalecił dalszą obserwację, ze wskazaniem usuwania drzew z koronami przebarwionymi na żółto i zamarzniętymi wierzchołkami.

Miechun świerkowiec (*Physokermes piceae* Fern.), zwany także **świerkowcem większym**, to owad z rzędu pluskwiaków równoskrzydłych (*Homoptera*), nadrodziny czerwców (*Coccoidea*). Najczęściej na pędach zauważa się samice tego gatunku. Mają one prawie kuliste, żółto-brązowe ciało, z wierzchu silnie zesklekotowane o średnicy do 8 mm. Spod osłonki nie widać żadnych innych części ciała dzięki czemu samice świerkowca bardziej przypominają pąki rośliny niż owady. Ruchliwe samce są uskrzydłone, o długości 1 mm. Świerkowiec większy ma jedno pokolenie w ciągu roku. Zimują larwy pod łuskami pąków, u nasady pędów (samice) lub na igłach (samce). Składanie jaj rozpoczyna się od połowy kwietnia, a od końca czerwca do połowy lipca wylęgają się larwy. Rośliny zaatakowane przez tego szkodnika mają zahamowany wzrost, a przy silnym opianowaniu może dojść do zamierania pędów. Na wydzielanej przez świerkowca rosie miodowej rozwijają się grzyby sadzakowe przez co igły pokrywają się czarnym nalotem.

W 2009 r., podobnie jak w latach poprzednich, zakup materiałów oraz koszty usług z zakresu ochrony lasu w całości były dotowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

3.1.2. Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej

Dorota Zaborowska

W związku z potrzebą ochrony upraw, młodników i naturalnych odnowień przed zgryzaniem oraz ograniczeniem szkód w uprawach rolnych wyrządzanych przez zwierzynę, działając zgodnie z *Zarządzeniem nr 1/2006 Dyrektora Parku z dnia 16 stycznia 2006 roku w sprawie redukcji niektórych gatunków fauny na terenie Wigierskiego Parku Narodowego oraz Zasadami selekcji osobniczej i populacyjnej zwierząt łownych na terenie Puszczy Augustowskiej*, zaplanowano na rok 2009 redukcję populacji zwierzyny grubej na terenie Wigierskiego Parku Narodowego w liczbie 120 osobników, w tym 30 jeleni, 20 saren i 70 dzików. Dokonano redukcji 99 osobników (82,5 % założonego planu), w tym:

- 17 jeleni (56,6% planu redukcji), w liczbie tej ujęto również 1 upadek: 1 cielę (resztki tuszy – O.O. Krusznik),
- 12 saren (60% planu redukcji), w tym 6 upadków: 3 rogacze i 2 kozy potrącone przez samochód (O.O. Krusznik, Leszczewek, Powały), oraz 1 koza zagryziona przez wilki (O.O. Wysoki Most),
- 70 dzików (100% planu redukcji), w tym ujęto 1 upadek: dzik potrącony przez samochód (O.O. Mikołajewo)

Obliczone teoretycznie plany nie zostały wykonane, ponieważ skala oddziaływania zwierzyny na

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

ekosystemy leśne została uznana za nie budzącą obaw o kondycję tych ekosystemów. Również szkody w uprawach rolnych utrzymywały się na przewidywanym poziomie.

W 2009 roku liczebność zwierzyny łownej ustalono na podstawie całorocznych obserwacji. W porozumieniu z koordynatorem Rejonu Hodowlanego „Puszcza Augustowska” odstąpiono od inwentaryzacji metodą pędzeń próbnych z powodu wyjątkowo śnieżnej zimy z pokrywą do 70 cm.

Wyniki inwentaryzacji od 2000 r. przedstawiają się następująco:

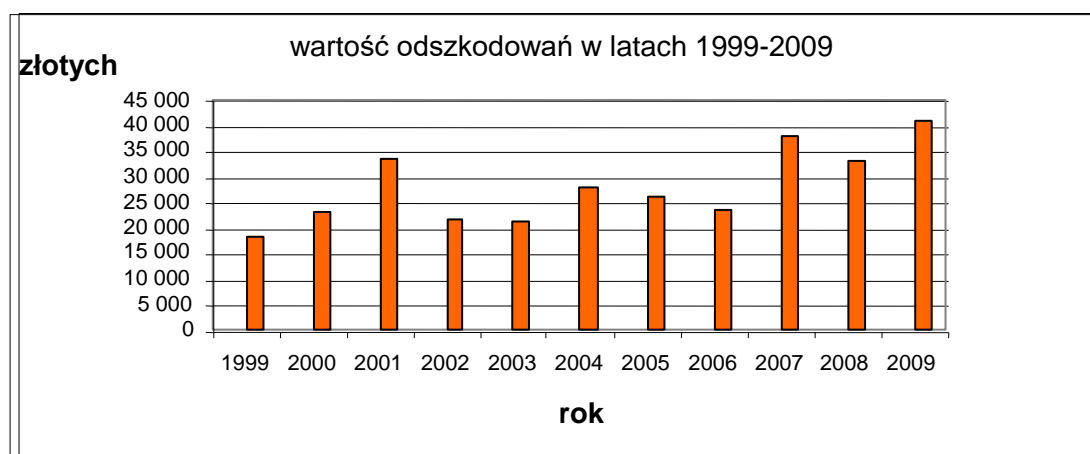
Tabela 6. Liczebność zwierzyny w latach 2000 – 2009

	2000	2001	2002	2003	2004 (pędzenia)	2005	2006	2007	2008 obserwacje	2009 obserwacje
Łoś	17	22	14	31	14	32	37	30	31	30
Jeleń	129	150	128	113	152	152	165	174	139	215
Sarna	142	215	149	250	275	185	239	205	199	285
Dzik	97	62	102	88	80	98	123	116	120	190
Wilk	3	0	0	4	0	6	10	7	4	4

Od kwietnia do września komisja składająca się z pracowników terenowych parku szacowała szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawach i płodach rolnych. Powierzchnia zredukowana szkód znacznie wzrosła w porównaniu do roku ubiegłego (24,86 ha) i wynosiła 39,47 ha. Łączna kwota wypłaconych odszkodowań wyniosła 41.237 zł (w roku ubiegłym -33.094 zł) . Największe szkody wyrządziły jelenie i dziki w uprawach zbóż (27,23 ha pow. zred.), następnie dziki na łąkach i pastwiskach (8,87 ha pow. zred.). Powierzchnia zredukowana uszkodzonych upraw ziemniaków wynosiła 3,37 ha.

Wartość wypłaconych odszkodowań w latach 1999-2008 przedstawia wykres:

Rysunek 1. Wartość odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w latach 1999-2009

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

W maju oszacowano szkody wyrządzone przez zwierzynę w lasach parku (uprawach i młodnikach). Łącznie uszkodzenia wystąpiły na pow. 31,49 ha (21,23 ha – uprawy, 10,26 ha – młodniki), z czego na pow. 27,89 ha odnotowano uszkodzenia do 20 %, a na pow. 3,60 ha w przedziale 21-50%. W porównaniu do lat ubiegłych rozmiar szkód w ekosystemach leśnych wyraźnie zmniejsza się, a w stosunku do roku poprzedniego powierzchnia szkód nieznacznie zwiększyła się o 1,08 ha.

3.1.3. Hodowla lasu

Piotr Pieczyński

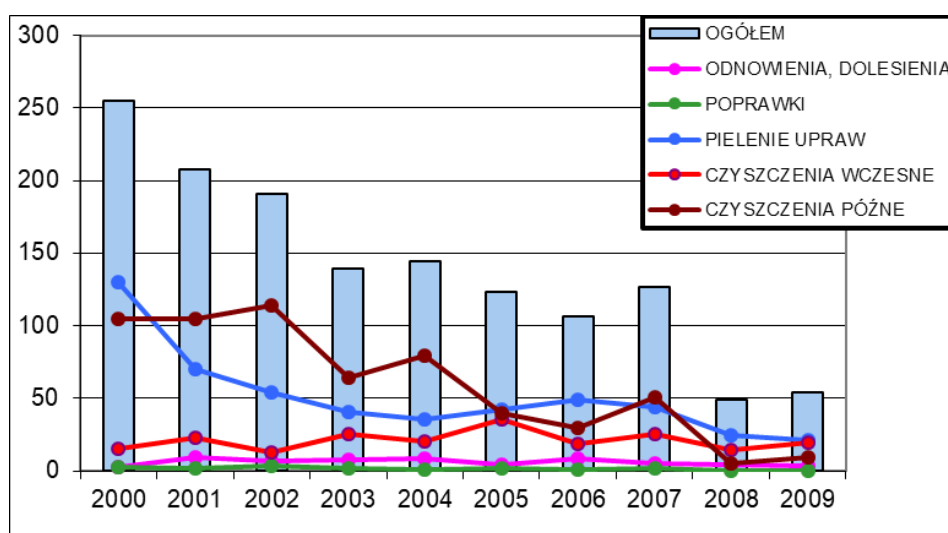
Realizacja zadań ochronnych

W roku 2009 wykonano następujące zadania z zakresu hodowli lasu:

- odnowienia, dolesienia luk i przerzedzeń na powierzchni 3,50 ha;
- poprawki i uzupełnienia, na powierzchni 0,375 ha;
- pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach na powierzchni 21,45 ha;
- czyszczenia wczesne na powierzchni 19,57 ha;
- czyszczenia późne na powierzchni 9,27 ha;
- melioracyjne przygotowanie powierzchni pod odnowienia na powierzchni 0,40 ha.

Zabiegi ochronne finansowane były ze środków Fundacji EkoFundusz w ramach przedsięwzięcia pt: „Przebudowa drzewostanów Wigierskiego Parku Narodowego – etap III”. Przedsięwzięcie to obejmuje okres dwu lat (2008-2009) i jest kontynuacją projektu, dotyczącego przebudowy drzewostanów w parku realizowanego od 2000 r. Łączny koszt projektu rozpisanego na lata 2008 – 2009 wyniósł 276 215,76 zł. Koszt zadań z zakresu hodowli lasu w 2009 roku wyniósł 56 312,28 zł.

Rysunek 2. Analiza wykonania głównych prac z zakresu hodowli lasu w latach 2000– 2009 [ha]

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 7. Wykorzystanie materiału sadzeniowego w 2009 r.

Gatunek	Liczba w tys. sztuk
Św 2/0	6,33
So 2/0	3,10
Db 3/0	8,83
Gb 2/0	1,20
Kl 2/0	1,30
Lp 2/0	3,46
Razem	24,22

Tabela 8. Wykorzystanie materiału sadzeniowego w latach 2000 – 2009 r.

Rok	Odnowienia, poprawki i uzupełnienia, dolesienia [ha]	Liczba sadzonek [tys. sztuk]
2000	5,4	32
2001	10,6	70
2002	10,4	57
2003	9,7	63
2004	9,1	61
2005	5,5	34
2006	9,6	53
2007	6,7	40
2008	5,0	32
2009	3,9	24

Ocena udatności upraw

W 2009 roku ocenie udatności podlegały uprawy z roku 2005 (ocena w piątym roku istnienia uprawy – ocena końcowa) i z 2008 (ocena w drugim roku istnienia uprawy – ocena wstępna). Przy ocenie brano pod uwagę następujące elementy: stopień pokrycia powierzchni przez uprawę, oznaki chorobowe i uszkodzenia wywołane przez czynniki przyrody żywej i nieożywionej, formę mieszania gatunków, skład gatunkowy uprawy. Udatność każdej ocenianej uprawy oceniono w czterostopniowej skali: uprawa bardzo dobra, dobra, zadowalająca i przepadła.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Wyniki oceny są następujące:

uprawy z roku 2005, ocena końcowa:

Obręb Ochronny	Ilość upraw ocenianych	Pow. upraw ocenianych ogółem	Ocena: powierzchnia upraw/ilość upraw			
			bardzo dobra	dobra	zadowalająca	przepadła
WIGRY	12	3,55	3,4/11	0,15/1	-	-
M.RUDA	2	0,47	0,47/2	-	-	-
WPN razem	14	4,02	3,87/13	0,15/1	-	-

uprawy z roku 2008, ocena wstępna:

Obręb Ochronny	Ilość upraw ocenianych	Pow. upraw ocenianych ogółem	Ocena: powierzchnia upraw/ilość upraw			
			bardzo dobra	dobra	Zadowalająca	przepadła
WIGRY	14	3,41	2,81/12	0,6/2	-	-
M.RUDA	4	1,09	1,09/4	-	-	-
WPN razem	18	4,50	3,9/16	0,6/2	-	-

3.1.4. Pozyskanie i sprzedaż drewna

Wojciech Kamiński

Użytki przygodne

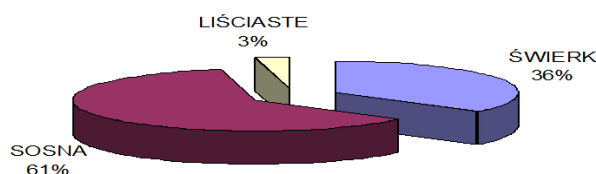
W ramach przeprowadzonych w 2009 roku cięć pielęgnacyjnych i przygodnych pozyskano drewno o łącznej masie 8,98tys.m³, w tym 8,75tys.m³ grubizny, tj. przeciętnie poniżej 1m³ z 1ha powierzchni leśnej Parku.

W ramach cięć przygodnych pozyskanie grubizny na 2009 rok zaplanowano w rozmiarze 6,72 tys.m³, natomiast wykonano 5,35 tys.m³ (80% planu) i była to masa o 17% mniejsza niż w 2008 i o prawie 35% mniejsza niż w roku 2007. Usunięciu podlegały przede wszystkim gatunki iglaste (rys.3) – złomy,

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

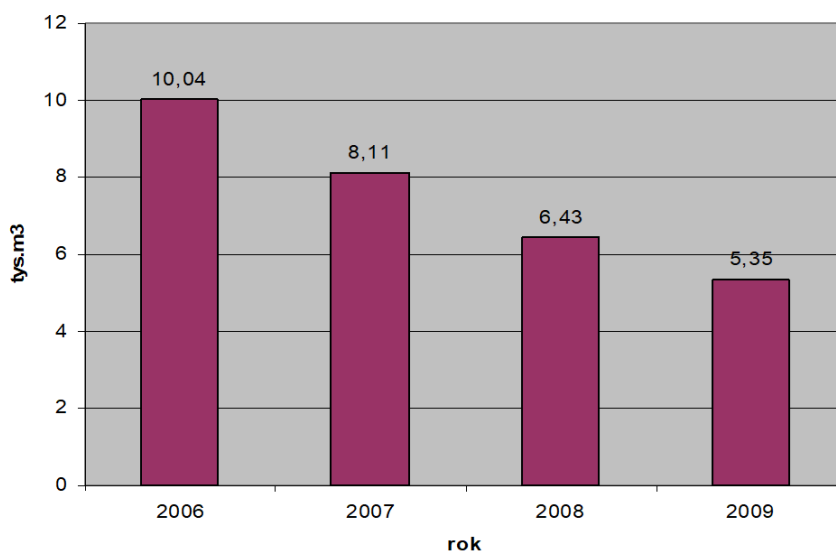
wywroty i drzewa zasiedlone przez przyplaszczka, korniki i ściigi. Drewno gatunków liściastych w większości przypadków pozostawiano w lesie do naturalnego rozkładu. Podlegało ono usunięciu jedynie w razie konieczności zapewnienia przejezdności szlaków komunikacyjnych lub, jak w przypadku dębu o łącznej masie 66m³ zasiedlonego przez opiętka, stanowiło zagrożenie dla pozostałych drzew tego gatunku.

Rysunek 3. Struktura gatunkowa drewna pozyskanego w 2009 r. w cięciach przygodnych

Rozmiar zabiegów ochronnych w 2009 w ramach cięć przygodnych, w stosunku do poprzednich trzech lat wykazuje tendencję spadkową (rys.4). Świadczy to o dobrej kondycji drzewostanów Parku. Brak wzrostu szkód, szczególnie od czynników biotycznych (owadów i grzybów) potwierdza, że zabiegi związane z utrzymaniem odpowiedniego stanu sanitarnego lasu zostały w minionych latach przeprowadzone prawidłowo. W stosunku do lat ubiegłych nie stwierdzono wzrostu populacji kornika drukarza (rys.5). W analizowanym okresie usunięto 2,91tys.m³ zasiedlonego drewna świerkowego, czyli o 0,6tys.m³ mniej niż w 2008 roku.

Rysunek 4. Masa drewna pozyskanego w ramach cięć przygodnych w latach 2006-2009

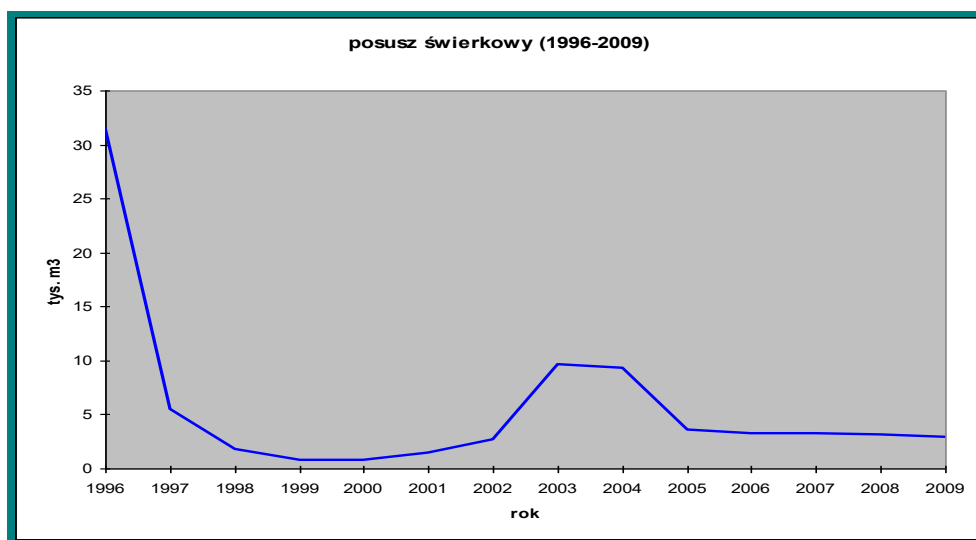

Obecnie największym zagrożeniem dla drzewostanów Parku są szkody powodowane zmianami warunków meteorologicznych. W każdej chwili można spodziewać się znacznych szkód spowodowanych silnie wiejącymi wiatrami, czy gwałtownymi burzami. Szczególnie narażony na taki rodzaj szkód jest płytko ukorzeniony świerk, ale coraz starsza, mniej sprężysta sosna również może ucieść na skutek działania czynników abiotycznych.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Nowym organizmem, którego wzrost aktywności zanotowano w 2009 roku jest pluskwiak - miechun świerkowiec. Jego wzmożone występowanie może prowadzić w przyszłości do nadmiernych zniszczeń aparatu asymilacyjnego i w konsekwencji zamieranie drzew na znacznych obszarach. Służba terenowa została zobowiązana do ciągłego monitorowania poziomu zagrożenia drzewostanów świerkowych ze strony tego owada. Przyjęto zasadę usuwania drzew zasiedlonych z zamierającymi wierzchołkami i tych, których korony przebarwione są na żółto .

Rysunek 5. Zasiedlone drewno świerkowe usunięte w latach 1996-2009

Cięcia pielęgnacyjne

Zabiegami pielęgnacyjnymi w 2009 roku objęto powierzchnię 170,62ha, w tym w trzebieżach wczesnych - 58,41ha i trzebieżach późnych – 112,21ha.. Plan powierzchniowy zabiegów został wykonany w 100%. Rozmiar masowy trzebieży został przekroczony o 3% w stosunku do przyjętego planu. Wykonanie masowe cięć pielęgnacyjnych przedstawia tabela nr 9.

Tabela 9. Wykonanie masowe cięć pielęgnacyjnych (trzebieży) w 2009 r.

Rodzaj cięć	Plan [tys.m ³]	Wykonanie [m ³]	Procent wykonania planu
Ogółem	3,30	3,41	103%
<i>w tym:</i>			
trzebieże wczesne	0,99	1,02	103%
trzebieże późne	2,31	2,39	103%

Drzewa pozostawione do naturalnego rozkładu

W 2009 roku zarejestrowano i pozostawiono w lesie 722 sztuk drzew martwych, nie zagrażających sanitarnemu stanowi ekosystemów leśnych.

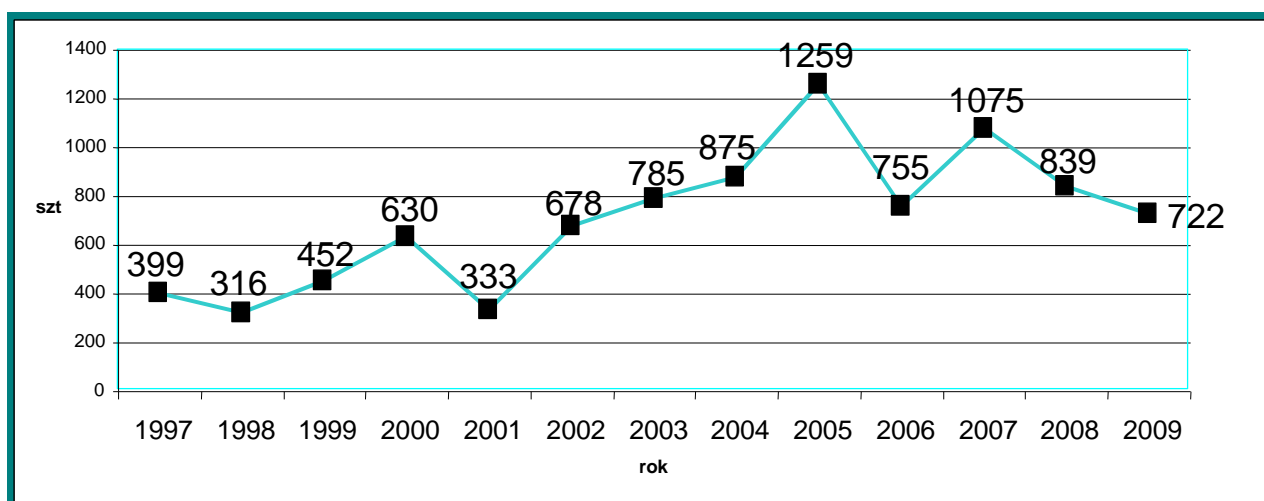
ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 10. Zestawienie drzew pozostawionych do naturalnego rozkładu w 2009 r.

Obwód Ochronny	Sosna	Świerk	Liściaste	Razem
LIPNIAK	23	2	1	26
KRZYWE	12	12	39	63
LESZCZEWEK	36	15	45	96
GAWARZEC	46	8	80	134
SŁUPIE	17	21	14	52
POWAŁY	4	5	36	45
KRUSZNIK	12	6	12	30
LIPOWE	61	34	46	141
MIKOŁAJEWO	45	14	5	64
WYSOKI MOST	68	0	3	71
RAZEM WPN	324	117	281	722

Łącznie w latach 1997 - 2009 wyznaczono i pozostawiono do naturalnego rozkładu 9118 sztuk drzew stanowiących posusz jałowy (rys.4).

Rysunek 6. Liczba drzew pozostawionych do naturalnego rozkładu w latach 1997-2009

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Struktura sortymentowa pozyskania

Strukturę sortymentową pozyskania przedstawia tabela nr11.

Struktura sortymentowa pozyskania w 2009 roku

Sortyment	Masa ogółem [m3]
M1, M2 iglaste	206
WB0 SW	1
WC0 SO	818
WD SO	443
WC0 SW	745
WD SW	687
S2A SO	929
S2B SO	1367
S2A SW	48
S2B SW	296
S4 iglaste	2387
S3B iglaste	30
S10 iglaste	101
RAZEM IGLASTE	8058
M1, M2 liściaste	22
WC0 DB	1
WD DB	2

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

WC0 OS	30
WD OS	24
WB0 BRZ	16
WC0 BRZ	40
S2A BRZ	65
S2B BRZ	145
S2A/B DB	55
S2A/B pozostałe	34
S4 liściaste	483
RAZEM LIŚCIASTE	917
Razem:	9002

Sprzedaż drewna

Dobra kondycja drzewostanów WPN była przyczyną mniejszego niż planowano rozmiaru pozyskania drewna w ramach cięć przygodnych. Wobec braku zjawisk kłęskowych (wichury, gradacje) pozyskanie w ramach tych cięć rokrocznie maleje. Nie wykonano ok. 1300m³ planu. Biorąc pod uwagę względy ekonomiczne, to niekorzystnie zmienił się udział pozyskanych sortymentów w stosunku do planu. Z planowanych 3800m³ drewna wielkowymiarowego pozyskano tylko 2800m³. Udział drewna średniowymiarowego w ogólnej masie grubizny wyniósł prawie 70%. Przełożyło się to na efekt finansowy, czyli mniejsze koszty o 82tys.zł, ale również mniejsze o 270tys. zł dochody.

W 2009 roku, podobnie jak w poprzednim utrzymywała się zła koniunktura na rynku drzewnym objawiająca się spadkiem popytu na drewno wielkowymiarowe i średniowymiarowe przeznaczone do przerobu przemysłowego. W konsekwencji ceny drewna w latach 20008-2009 w stosunku do roku 2007 spadły o 30%. W 2009 roku sprzedano ogółem 8968m³ drewna. Szczegółowo strukturę sprzedaży według sortymentów przedstawia tabela "Sprzedaż drewna" –załącznik nr 10a do analizy. Na koniec analizowanego okresu, na gruncie pozostał nie sprzedany zapas drewna o masie 6 m³ (S2a So).

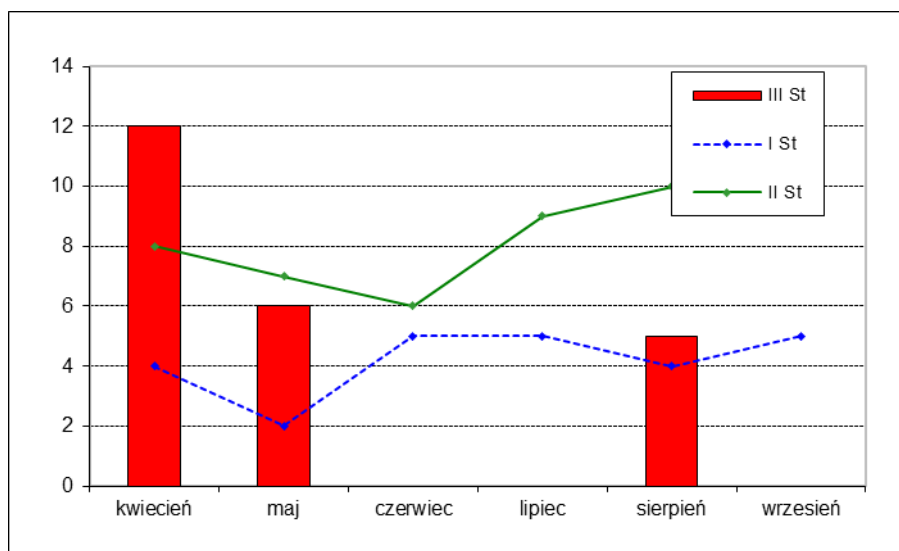
3.1.5. Ochrona przeciwpożarowa

Piotr Pieczyński

Analiza zagrożenia pożarowego w lasach

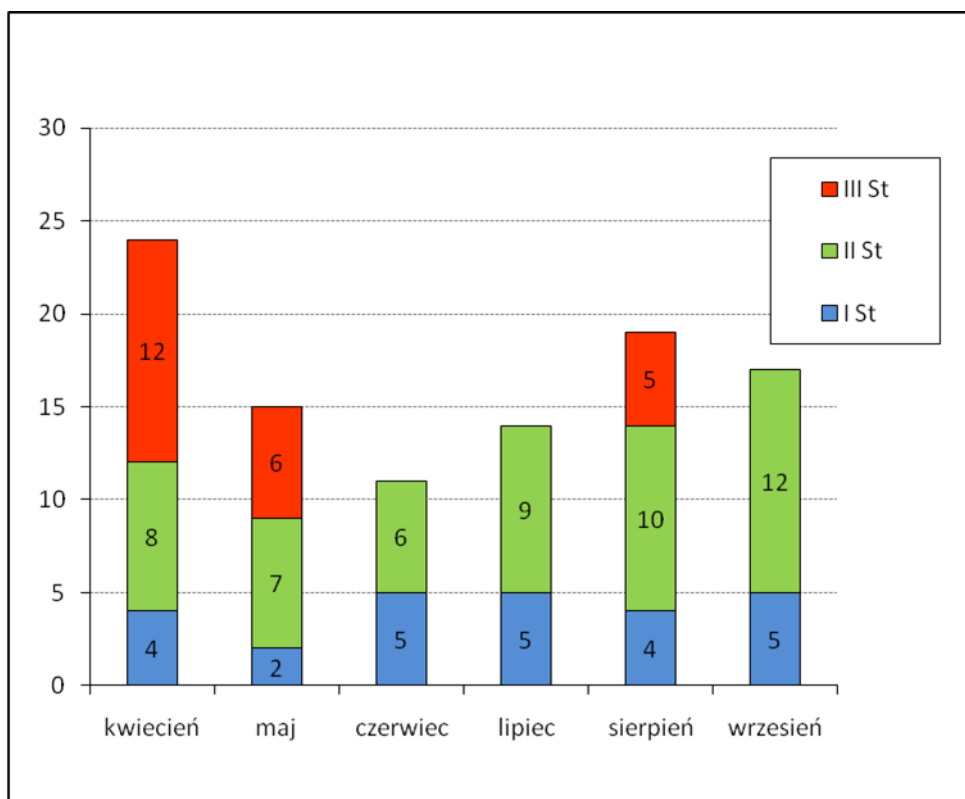
W roku 2009 odnotowano 75 dni z II i III stopniem zagrożenia pożarowego, w tym 23 dni o najwyższym III stopniu zagrożenia. Wilgotność ściółki mierzona o godzinie 9.00 spadała poniżej 10% tylko 3 razy a poniżej 28% aż 66 razy. Najniebezpieczniejszym pożarowo miesiącem był kwiecień. W tym miesiącu odnotowano 20 dni w II i III stopniu zagrożenia pożarowego i 26 dni z utrzymującą się wilgotnością ściółki poniżej 28%.

Rysunek 7. Liczba dni w stopniach zagrożenia pożarowego w okresie 1.04–31.09.2009 r.

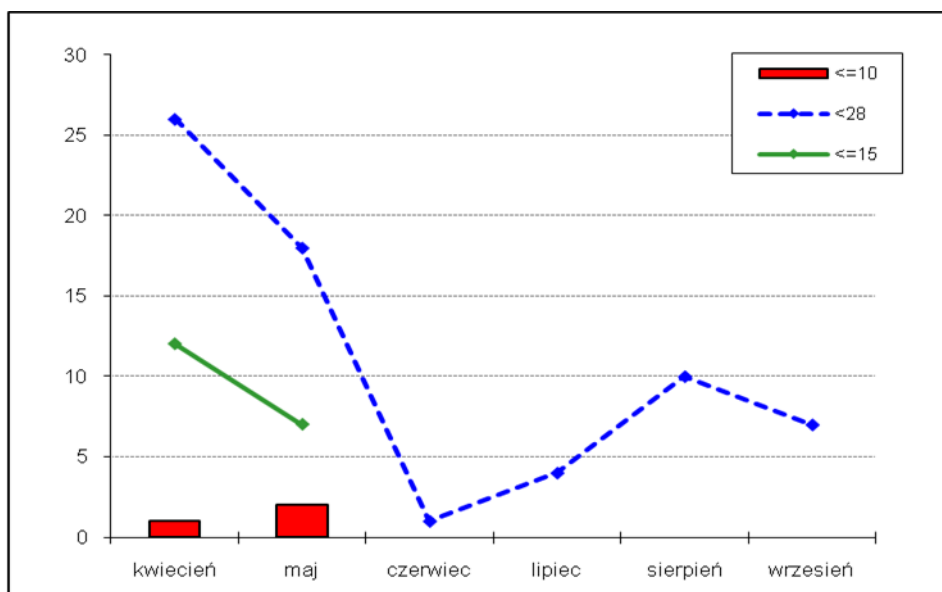

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Rysunek 8. Udział liczby dni w stopniach zagrożenia pożarowego w poszczególnych miesiącach w okresie od 1.04–31.09.2009 r.

Rysunek 9 Liczba dni w zakresach wilgotności ściółki mierzonej o godz. 9 w okresie 1.04.2009–31.09.2009 r.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Realizacja zadań bieżących z ochrony przeciwpożarowej:

W ramach ochrony przeciwpożarowej w 2009 roku zrealizowano:

- konserwację sprzętu przeciwpożarowego w budynkach (Muzeum Wigier, OES Słupie, wylęgarnia ryb Tartak, baza rybacka w Czerwonym Folwarku, Dyrekcja WPN w Krzywem),
- najpilniejsze zadania związane z przygotowaniem obszaru leśnego na wypadek powstania pożaru, przede wszystkim: porządkowanie poboczy dróg publicznych w pasie do 30 m.

Dane statystyczne występowania pożarów oraz poniesionych strat

Tabela 11. Pożary na terenie WPN w latach 2005-2009 odnotowane przez Służby Parku

Lp	Rok	Charakter pożaru	Pow. [ha]	Przyczyna	Wielkość strat skarbu państwa [zł]	
1	2005	Nie odnotowano pożarów				
2	2006	Powierzchniowy, obszar leśny	0,07	Prawdopodobnie zaprószenie ognia niedopałkiem	-	
3	2006	Powierzchniowy, obszar leśny	0,02	Zaprószenie ognia niedopałkiem	-	
4	2006	Budynek mieszkalny, wł. prywatna	-	Od grilla	-	
5	2007	Powierzchniowy, obszar leśny	0,15	Zaprószenie ognia	-	
6	2008	Podpowierzchniowy, obszar leśny	Zasięg punktowy	Zaprószenie ognia	-	
7	2009	Powierzchniowy, obszar leśny, wł. prywatna	0,50 ha	Zaprószenie ognia	-	
8	2009	Pożar traw, wł. prywatna	1 ha	Zaprószenie ognia	-	

Służba Ochrony Przeciwpożarowej Parku

Na terenie WPN od 2002 r. działa Służba Ochrony Przeciwpożarowej Parku: patroluje teren, zabezpiecza miejsca zdarzenia do działań ratowniczych, pomaga jednostkom ochrony przeciwpożarowej w prowadzeniu akcji, uczestniczy w działaniach edukacyjnych parku. W okresie zagrożenia pożarowego służba prowadzi dyżury w oparciu o samochód patrolowo -gaśniczy wyposażony w wysokociśnieniowy moduł gaśniczy.

SOPP od powstania przeprowadziła 43 akcji bezpośrednich, głównie związanych z pożarami i dogaszaniem pożarysk. Służba brała również udział w zajęciach edukacyjnych i ćwiczeniach taktyczno – bojowych organizowanych wspólnie ze strażakami z PSP i OSP.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Działania SOPP w 2009 roku:

- dyżury przeciwpożarowe dwuosobowe na telefon pełnione w godzinach od 15 do 23 w dni powszednie i od godziny 8 do 23 w dni świąteczne, dyżury te prowadzono od 15 kwietnia do 30 września,
- dyżury przeciwpożarowe w PAD po godzinach pracy Biura WPN pełnione jednoosobowo w okresach obowiązywania II i III stopnia zagrożenia pożarowego lasu,
- akcje bezpośrednie (tabela 13):

Tabela 12. Akcje SOPP w 2009 roku

Data	Godzina rozpocz.	Godzina zakończ.	Miejsce działania	Opis działania
27.04	15:40	17:30	Gawrych Ruda	Pożar powierzchniowy w lesie – 0,5 ha. Grunt prywatny w granicach WPN. Akcja wspólna z OSP i PSP
27.04	19:00	20:45	Gawrych Ruda	Kontrola pożarzyska na zlecenie PSP
27.04	13:15	14:20	Stary Folwark	Pożar traw. Zagrożenie budynku mieszkalnego. Asekuracja akcji PSP od strony budynku. Dogaszanie pożarzyska.
28.04	14:00	15:15	Gawrych Ruda	Dzikie ognisko. Zagrożenie pożarem. Interwencja ze Strażą Parku
02.05	15:30	17:30	Lipniak, przy jez. Gałęzistym	Dzikie ognisko. Zagrożenie pożarem. Interwencja ze Strażą Parku

3.2. Ochrona lądowych ekosystemów nieleśnych

Dorota Zaborowska

W 2009 r. powierzchnia gruntów nieleśnych w zarządzie Parku wynosiła 492,0 ha. W porównaniu do roku ubiegłego nieznacznie wzrosła z powodu wykupu nieruchomości, w których grunty nieleśne stanowiły powierzchnię 7,17 ha oraz zmian w ewidencji gruntów.

Podział gruntów nieleśnych według kategorii użytkowania przedstawia się następująco: grunty orne - 191,2 ha; łąki i pastwiska - 117,9 ha; nieużytki - 182,9 ha.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

W ramach ochrony czynnej w 2009 roku wykonano zabiegi polegające na:

- usuwaniu zakrzaczeń i koszeniu podmokłych łąk na pow. 27,13 ha, wraz z usuwaniem biomasy poza powierzchnię, w celu przeciwdziałania ich zarastaniu i utrzymania obecnie istniejących zbiorowisk roślinnych;
- 2-krotnym koszeniu zarośli trojeści amerykańskiej *Asclepias syriaca* (gatunek obcego pochodzenia) na pow. 0,50 ha, w celu osłabienia siły życiowej i w konsekwencji wyeliminowania z flory WPN-u.

Zabiegi te zostały sfinansowane przez NFOŚiGW.

Grunty rolne o pow. 145,8 ha (47%) były użytkowane rolniczo:

- przez pracowników WPN-u w formie dzierżawy – 55,29 ha;
- przez miejscowych rolników na podstawie umów dzierżawnych – 63,75 ha;
- na potrzeby parku – 26,76 ha.

WPN uprawiał owies, żyto, proso, grykę i łubin. Zabiegi te prowadzi się w celu utrzymania gruntów w odpowiedniej kulturze, zachowania różnorodności biologicznej, zapewnienia materiału siewnego na poletka zaporowe oraz zapobiegania zarastaniu gruntów rolnych przez roślinność drzewiastą i krzewy.

W maju 2009 r. WPN złożył kolejny wniosek do ARiMR o przyznanie płatności obszarowej, uzupełniającej oraz z tytułu ONW (obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania) do gruntów rolnych o powierzchni 26,76 ha i otrzymał decyzję w sprawie przyznania tych płatności w kwocie 28.227,80 zł.

3.2.1. Ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie

Joanna Górecka

W 2009 roku kontynuowany był projekt pod nazwą „Rodzime rasy zwierząt gospodarskich pomagają zwiększyć dochód rolników z Wigierskiego Parku Narodowego”, finansowany przez Fundację Heifer Project International, koordynowany przez Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski, przy współpracy parku. W 2009 roku w ramach tego projektu zwierzęta gospodarskie urodzone w gospodarstwach na terenie parku i w otulinie - 2 klacze konika polskiego i 1 jałówka polska czerwona, przekazano do kolejnych gospodarstw z tego terenu.

Ponadto realizując działania wynikające z zakończonego już projektu „Zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej w rolnictwie na terenie WPN” park wraz ze Stowarzyszeniem KSOP ZPP również koordynował przekazania zwierząt rodzimych ras.

W grudniu 2009 roku Fundacja Wspomagania Wsi przyznała Stowarzyszeniu KSOPZPP wyróżnienie i dotację na projekt „Warzywa i zioła w kuchni suwalskiej”, którego współrealizującym będzie Wigierski Park Narodowy. Projekt ten rozpocznie się w lutym 2010r.

17 grudnia 2009 przeprowadzono spotkanie szkoleniowe rolników (11 osób), które dotyczyło dobrostanu zwierząt, lokalnych odmian warzyw oraz prezentacji dodatku do kwartalnika Wigry „Na

miedzy”.

3.3 Ochrona ekosystemów wodnych

Michał Osewski

W 2009 r. w wybranych ekosystemach wodnych parku kontynuowano program ochrony zespołów ryb i raków. Zabiegi ochronne wykonywano w jeziorach Wigry, Pierty, Mulaczysko, Leszczewek, Omułówek, Białe Wigierskie, Długie Wigierskie, Muliczne, Ślepe Krzyżańskie, Widne, Klonek, Suchar Krusznicki – Zielone I, Sucharek k. Bryzgly-Zielone II o łącznej powierzchni 2606,05 ha, oraz na rzece Czarnej Hańczy. Polegały one na:

I. zarybieniach wód gatunkami:

- zagrożonymi skutkami eutrofizacji wód (sielawa, sieja),
- drapieżnymi (szczupak), w celu zwiększania ich liczebności i wzmacniania w ten sposób efektów biomanipulacji,
- zagrożonymi spadkiem liczebności (pstrąg potokowy, lin);

II. odłowach rybacko-wędkarskich, w tym:

1. odłowach regulacyjnych:

- ryb o krótkim cyklu życiowym, w celu zapobiegania wtórnemu zanieczyszczeniu jezior przez snące ryby (sielawa),
- ryb karpiowatych (płoc, leszcz), w celu monitorowania ich liczebności,
- ryb migrujących poza obszar WPN (węgorz);

2. odłowach tarlaków do wychowu materiału zarybieniowego (sielawy, siei, szczupaka),

3. odłowach wędkarskich,

4. odłowach kontrolnych raków,

5. odłowach kontrolnych ryb,

III. lokalnym wykaszaniu trzcinowisk w celu poprawy warunków tarliskowych dla ryb oraz polepszenia warunków sanitarnych w strefie brzegowej;

IV. obserwacji stanu zdrowotnego ryb.

Zarybienia

W 2009 r. dokonano zarybień jezior: Wigry, Białe Wigierskie, Pierty, Mulaczysko, Leszczewek, Omułówek, a także fragmentu rzeki Czarnej Hańczy. Łącznie zarybiono 2491,5 ha jezior oraz 2-kilometrowy odcinek rzeki. Ilości materiału zarybieniowego z podziałem na gatunki i ich sortymenty wielkościowe wprowadzone do wybranych wód parku zawarte są w załączniku nr 13.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Wpuszczony do jezior parku wylęg sielawy, siei oraz szczupaka w całości pochodził z wylęgarni ryb WPN. Z własnych tarlaków wyhodowano 38 800 000 szt. wylęgu sielawy (z czego 860 000 szt. za kwotę 3 660 zł. sprzedano rybackim użytkownikom jezior), 135 000 szt. wylęgu siei oraz 555 000 szt. wylęgu szczupaka. W ramach wykonywanych usług wylęgarniczych, z których korzystało w sezonie 2008/2009 dziewięciu rybackich użytkowników jezior, uzyskano dodatkowo 5 880 000 szt. wylęgu sielawy, 45 000 szt. wylęgu siei oraz 3 740 000 szt. wylęgu szczupaka. Za inkubację ikry sielawy i siei park uzyskał kwotę 12 595,50 zł., za inkubację ikry szczupaka przejął 1 870 000 szt. uzyskanego wylęgu, którym zostały zarybione jeziora WPN.

Odłowy

1. **Odłowy regulacyjne** wykonywano w jeziorze Wigry (powierzchnia 2098,66 ha) przy wykorzystaniu rybackiego sprzętu biernego oplatającego (wontony sielawowe, siejowe, okoniowopłociowe, leszczowe), biernego klatkowego (żaki, kozaki, mieroże, przestawa węgorzowa) i 2 połowy niewodem. W ramach odłowów regulacyjnych odłowiono 16 334 kg ryb. Dane dotyczące struktury odłowów zawarte są w załączniku nr 13.
2. **Odłowy tarlaków.** W kwietniu przeprowadzono na jeziorze Wigry odłowy tarlaków szczupaka, w listopadzie oraz grudniu odłowy tarlaków sielawy i siei. Odłowiono i pozyskano następujące ilości tarlaków (w kg) i zapłodnionej ikry (w litrach):

- szczupaka – 606 kg / 16 l,
- sielawy – 3797 kg / 425,5 l,
- siei – 51 kg / 4,5 l.

Z ikry szczupaka wyhodowano 555 000 szt. wylęgu żerującego, który wpuszczono do parkowych jezior.

Ikra sielawy i siei jest inkubowana w wylęgarni ryb WPN, a wylęganie narybku nastąpi w kwietniu 2010 r. W wylęgarni zgromadzono także 29,75 litra zapłodnionej ikry sielawy oraz 2,5 litra ikry siei, którą dostarczyły 3 spółki rybackie z poza terenu parku.

3. **Odłowy wędkarskie.** Presja wędkarska w roku 2009 była nieco mniejsza? (kart sprzedano więcej??) niż w roku 2008. Wędkarze odłowili w przybliżeniu ok. 8000 kg ryb, głównie leszcza, płoci oraz okonia. W 2009 roku sprzedano **4471** licencji wędkarskich. Liczby sprzedanych licencji z podziałem na poszczególne kategorie przedstawiały się następująco:

- licencje roczne – 104;
- licencje półroczne – 52;
- licencje dwutygodniowe – 125;
- licencje tygodniowe – 178;
- licencje dzienne – 4012;

4. **Odłowy kontrolne raków.** W 2009 r. Instytut Rybactwa Śródlądowego przy współpracy z parkiem przeprowadził odłowy kontrolne raków w następujących jeziorach: Wigry, Białe Wigierskie, Widne, Długie Wigierskie, Muliczne. Odłowy kontrolne potwierdziły obserwacje z poprzednich lat – liczebność raka pręgowatego, z niewiadomych przyczyn, jest nadal bardzo niska, rak szlachetny

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

nie występuje w ogóle. Ponadto, w jeziorze Widnym, do którego w przeszłości wpuszczano raka szlachetnego, nie stwierdzono występowania tego gatunku (jak również raka pręgowatego), co dowodzi niepowodzenia restytucji raka szlachetnego w tym jeziorze.

5. **Odłowy kontrolne ryb.** W 2009 r. Instytut Rybactwa Śródlądowego przy współpracy z parkiem przeprowadził odłowy kontrolne ryb w następujących jeziorach: Białe Wigierskie, Ślepe Krzyżańskie, Widne, Klonek, Suchar Krusznicki – Zielone I, Sucharek k. Bryzgly-Zielone II. Zebrane materiały zostaną wykorzystane do opracowania planu ochrony tych ekosystemów.
6. **Ochrona tarlisk – zimowe koszenie roślinności.** W okresie zlodzenia wykonano na jez. Wigry (zatoka Zadworze oraz płoso Północne) koszenie roślinności wynurzonej (trzciniowisk), w celu poprawy warunków tarliskowych dla ryb oraz polepszenia warunków sanitarnych w strefie przybrzeżnej. Wykoszono łącznie ok. 5000 metrów linii brzegowej (15 ha.), stosując zasadę naprzemiennego koszenia i pozostawiania brzegu w stanie nienaruszonym na podobnej długości co odcinki wykoszone.

Stan zdrowotny ryb, śnięcia, zagrożenia

W 2009 r. nie wystąpiły w żadnym z jezior WPN-u zjawiska wywołujące masową śmiertelność ryb (przyduchy, epizootcje). Podobnie jak w latach ubiegłych obserwowano silnie negatywny wpływ kormorana czarnego na liczebność ichtiofauny.

Pozostała działalność

W 2009 roku WPN przy finansowym wsparciu NFOŚiGW zrealizował projekt „Czynna ochrona zespołów ryb w wybranych ekosystemach wodnych Wigierskiego Parku Narodowego w roku 2009”

W ramach projektu sfinansowano ze środków NFOŚiGW następujące zadania wspomagające czynną ochronę ichtiofauny:

1. zakup narybku jesiennego pstrąga potokowego – 4000 szt.
2. zakup narybku jesiennego czystej genetycznie siei – 5000 szt.
3. zakup narybku (kroczek) lina – 500 kg.
4. Zakup odbiornika GPSMap.

Koszt dotacji wyniósł 31 377,56 zł.

3.4. Ochrona gatunków roślin i zwierząt

Maciej Romański

Czynna ochrona roślin

W ramach ochrony zagrożonych gatunków roślin kontynuowano badania dotyczące oceny efektu ekologicznego projektu związanego z czynną ochroną storczyków. Głównym celem rozpoczętego w 2003 roku projektu była ochrona dwóch zagrożonych gatunków storczyków umieszczonych w “Polskiej czerwonej księdze roślin naczyniowych” oraz na “Liście roślin wymierających i zagrożonych w Polsce”

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

– miodokwiatu krzyżowego *Herminium monorchis* i kukuczki kapturkowatej *Neottianthe cucullata*. Po kilkadziesiąt osobników z obu gatunków storczyków przeniesionych zostało w roku 2003. z macierzystych stanowisk (znad Rospudy i Kanału Augustowskiego) na stanowiska zastępcze wytypowane w granicach parku.

W 2009 kontynuowano monitoring stanowisk zastępczych dwu gatunków storczyków: *Neottianthe cucullata* i *Herminium monorchis*. Aby uniknąć zadeptywania stanowisk, częstotliwość obserwacji została ograniczona do jednego spisu w sezonie.

W przypadku *Herminium monorchis* stwierdzono bardzo znaczny spadek liczebności osobników w stosunku do lat poprzednich. Spadek dotyczył zarówno ilości osobników generatywnych, jak i wegetatywnych. Obecnie nie można określić czy spowodowany jest naturalnymi cyklami rozwojowymi (u storczyków bardzo znaczne fluktuacje liczebności są naturalne), czy jest to efekt zamierania przeniesionych osobników w wyniku niewłaściwego siedliska zastępczego. W 2009 roku obecność przesadzonych okazów stwierdzono tylko na 4 powierzchniach w obrębie jednego stanowiska zastępczego. Na pozostałych dwóch stanowiskach zastępczych nie zaobserwowano okazów miodokwiatu krzyżowego

Obserwacje zastępczych stanowisk *Neottianthe cucullata* również nie są jednoznaczne. Dwie lokalizacje można uznać za wymarłe, cztery wydają się być zamierające (choć również może być to wynik cykli życiowych tego gatunku). Cztery następne, w chwili obecnej nie wydają się być zagrożone. Na 5 stanowiskach stwierdzono obecność siewek.

Kontynuowano także obserwacje efektu ekologicznego wykaszania torfowiska na półwyspie Łapa – jedyne stanowiska gnidosza królewskiego *Pedicularis sceptrum-carolinum*. Na stanowisku tym w 2009 roku, bezpośrednio po wykonaniu zabiegów ochronnych stwierdzono obecność 12 osobników tego gatunku. Z nieznanых przyczyn w roku 2009 podobnie jak i w 2008 nie udało odnaleźć się kwitnących okazów.

Kontynuowano również poszukiwania stanowisk gatunków roślin podlegających ochronie prawnej oraz wpisanych do czerwonej księgi i na czerwoną listę ze szczególnym uwzględnieniem gatunków z załącznika II dyrektywy siedliskowej. W wyniku prowadzonych poszukiwań zlokalizowano wiele nowych stanowisk rzepika szczeciniastego *Agrimonia pilosa*.

Ochrona stanowisk zwierząt zagrożonych wyginięciem

Wojciech Misiukiewicz

Na terenie parku wyznaczone są trzy strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania. Wszystkie dotyczą bielika (*Haliaeetus albicilla*). W 2009 roku 1 para bielików wyprowadziła młode, w pozostałych gniazdach nie było sukcesu lęgowego.

Obserwacje rzadkich gatunków zwierząt

Wojciech Misiukiewicz

Poniżej przedstawiono tabelę zawierającą informacje o obserwacjach gatunków zwierząt uznawanych na terenie parku za nieliczne bądź rzadko obserwowane.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 13. Obserwacje rzadkich gatunków zwierząt w 2009 r.

Lp.	Gatunek	Nazwa lokalizacji	Data	Obserwator
1.	Czapla biała	Jez, Wigry – Zatoka Słupiańska	lipiec	W. Misiukiewicz
2.	Sóweczka	O.O. Lipowe	czerwiec	W. Misiukiewicz
3.	Łabędź krzykliwy	Czarna Hańcza	grudzień	W. Misiukiewicz
4.	Bączek	O.O. Powały	lipiec	W. Misiukiewicz

Obserwacje ptaków na jeziorze Wigry w 2009 r.

Dorota i Jerzy Zawadzcy

W 2009 r. wykonano 4 pełne kontrole ptaków na jeziorze Wigry w lipcu, sierpniu i wrześniu (tab. 15)

Tabela 14. Monitoring ptaków Wigier w 2009 r.

Lp.	Gatunek	01.07	24.07	22.08	11.09
1.	Perkoz dwuczuby	350+230j	455+339j	473	516
2.	Kormoran	64	216	1833	2606
3.	Czapla siwa	7	6	5	6
4.	Czapla biała		1	13	
5.	Łabędź niemy	100+12j	123+26j	110+23	107
6.	Łabędź krzykliwy	1	1		
7.	Krzyżówka	75+6j	113	124	216
8.	Świstun				7
9.	Głowienka	1	8	6	112
10.	Czernica	4			2
11.	Gągoł	130+8j	152	42	173
12.	Nurogęś	12+2j	10+9j	26	41

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

13.	Bielik	3	6	2	2
14.	Błotniak łąkowy	5	18		
15.	Łyska	1115+210	3644+401j	4047	3019
16.	Brodzicz piskliwy		1	2	
17.	Zimorodek			1	
18.	Śmieszka	90	129	192	215
19.	Mewa pospolita	15	69	54	70
20.	Mewa srebrzysta	3	20	57	33
21.	Rybitwa rzeczna	35	68	35	7
22.	Razem	2478	5815	7045	7132
23.	Razem ad.+juv.	2010+468	5040+775	7022+23	7132

Opieka nad chorymi i rannymi zwierzętami

Wojciech Misiukiewicz

W 2009 roku, w ośrodku rehabilitacji w Maćkowej Rudzie zapewniono opiekę zwierzętom rannym w wypadkach losowych. Przebywało w nim 51 zwierząt, które poddano leczeniu oraz rehabilitacji, w tym: 44 ptaki i 7 ssaków. Do chwili obecnej w ośrodku pozostają 2 ptaki. WPN nawiązał współpracę z Fundacją Albatros, w związku z projektem tworzenia sieci ośrodków rehabilitacji zwierząt na obszarach województw podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego. W ramach 3-letniego programu planowana jest modernizacja ośrodka WPN na kwotę 149.000zł.

Tabela 15. Ewidencja zwierząt przetrzymywanych w ośrodku rehabilitacji zwierząt w Maćkowej Rudzie w 2009 r.

Gatunek	Historia przyjęcia	Stan zwierzęcia	wypuszczenie/ przekazanie
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Sobolewa 26.11.2008	Młody osobnik	Ptaka odleciał z woliery 24.04.2009
Myszołów zwyczajny (<i>Buteo buteo</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Tartaku 28.12.2008	Dorosły ptak, podczas pogoni za gołębiem uderzył w budynek	Wypuszczony na wolność 09.01.2009
Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 30.12.2008	Młody ptak, wędrował po ulicy Sejn	Wypuszczony na wolność na rz. Czarną Hańczę w

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

			m. Wysoki Most 19.01.2009
Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 04.01.2009	Młody ptak przebywał na ulicy Sejn	Wypuszczony na rz. Czarną Hańczę 19.01.2009
Łyska (<i>Fulica atra</i>)	Zgłoszona przez mieszkańca Monkiń 04.01.2009	Ptaka uderzył w linie energetyczną	Ptaka uśpiony 06.01.2009
Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Suwałkach 10.03.2009	Ptaka uderzył w linie energetyczną w miejscowości Osowa. Amputowano skrzydło	Ptaka padł 11.03.2009
Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	Zgłoszony przez mieszkańkę Maćkowej Rudy 25.03.2009	Ptaka przebywał na posesji	Wypuszczony na rz. Czarna Hańcza 25.03.2009
Bóbr (<i>Castor fiber</i>)	Zgłoszony przez Straż WPN 28.03.2009	Potrącony przez samochód	Zwierzę uśpione 28.03.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony mieszkańca Jeglińca 05.05.2009	Osobnik ze złamanym skrzydłem i lewą nogą	Ptaka uśpiony 06.05.2009
Żuraw (<i>Grus grus</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Sobolewa 18.05.2009	Ptaka przywieziony z m. Bród Stary. Żuraw ze złamaną nogą.	Ptaka uśpiony 21.05.2009
Kawka (<i>Coloeus monedula</i>)	Zgłoszona przez mieszkańca Suwałk 25.05.2009	Młody ptak znaleziony na ulicy Suwałk	Ptaka wypuszczony 24.07.2009
Myszołów zwyczajny (<i>Buteo buteo</i>)	Zgłoszony przez leśniczego leśnictwa Olecko 29.05.2009	Dorosły osobnik z martwicą nóg	Ptaka uśpiony 01.06.2009
Bóbr (<i>Castor fiber</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Suwałk, 03.06.2009	Młody osobnik przebywał na posesji	Bóbr odłowiony i wypuszczony na j. Wigry 10.06.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 05.06.2009	Dorosły osłabiony osobnik, bez oznak urazów	Bocian wypuszczony na wolność 18.07.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Burdeniszek 17.06.2009	Dorosły ptak z uszkodzonym skrzydłem – brak lotek	Ptaka wypuszczony na wolność 18.07.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Czerwonego Krzyża 21.06.2009	Dorosły osobnik z połamanym skrzydłem i prawą nogą	Ptaka uśpiony 22.06.2009
Czapla siwa (<i>Ardea cinerea</i>)	Zgłoszona przez turystów ośrodka wypoczynkowego PRO SERWY 30.06.2009	Młody osobnik wypadł z gniazda z kolonii nad j. Serwy	Ptaka wypuszczony na wolność 25.07.2009
Czapla siwa 2 osobniki (<i>Ardea cinerea</i>)	Zgłoszona przez turystów ośrodka wypoczynkowego PRO SERWY 02.07.2009	Młode ptaki, wypadły z gniazda z kolonii nad j. Serwy	Ptaki wypuszczone na wolność

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

			25.07.2009
Jerzyk (<i>Apus apus</i>)	Zgłoszony przez mieszkankę Suwałk 03.07.2009	Młody osobnik	Ptak wypuszczony na wolność 14.08.2009
Bocian biały (<i>Ciconiaciconia</i>)	Zgłoszony przez pracownika Gminy Suwałki 10.07.2009	Młody osobnik	Ptak wypuszczony na wolność 18.07.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 11.07.2009	Młode osobniki	Ptak wypuszczony na wolność 20.08.2009
Bocian biały (2) (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Suwałkach 12.07.2009	Dorosły osobnik, ze złamaniem obu nóg	Ptak uśpiony 12.07.2009
Mewa śmieszka (<i>Larus ridibundus</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 14.07.2009	Ptak potrącony przez samochód	Ptak padł 18.07.2009
Skowronek polny 4 osobniki (<i>Alauda arvensis</i>)	Zgłoszona przez mieszkańca Suwałk, 14.07.2009	Młode ptaki	Wypuszczone na wolność 31.07.2009
Zajac szarak (<i>Lepus europaeus</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Suwałk 17.07.2009	Młode osobniki	Wypuszczone na wolność w Maćkowej Rudzie 02.11.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Sobolewa 19.07.2009	Młody osobnik	Ptak odleciał z woliery 21.07.2009
Gawron (<i>Corvus frugilegus</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Białegostoku 26.07.2009	Młody ptak hodowany przez ludzi	Ptak odleciał z woliery 05.11.2009
Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 27.07.2009	Dorosły ptak, braki w upierzeniu prawego skrzydła	Wypuszczony na wolność na rz. Czarną Hańczę 31.08.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez N-ctwo Augustów 03.08.2009	Złamanie obu nóg	Ptak uśpiony 04.08.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 04.08.2009	Połamane skrzydło oraz noga	Ptak uśpiony 05.08.2009
Sarna (<i>Capreolus capreolus</i>)	Zgłoszona przez mieszkańca Krusznika 05.08.2009	Sarna potrącona przez samochód	Zwierzę padło 05.08.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez pracownika PZW Gawrych Ruda 05.09.2009	Młody ptak, złamane skrzydło	Ptak padł 18.09.2009

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Bączek (<i>Ixobrychus minutus</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Bryzgly 05.08.2009	Młody ptak, uderzył o linię energetyczną	Ptak wypuszczony na wolność 18.08.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez mieszkankę Maćkowej Rudy 10.08.2009	Młody ptak w dobrej kondycji	Ptak odleciał z woliery 20.08. 2009
Płomykówka (<i>Tyto alba</i>)	Zgłoszona przez mieszkankę Sejn, 13.08.2009	Złamana skrzydło i noga	Ptak leczony przez weterynarza uśpiona 20.08.2009
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Zgłoszony przez mieszkankę Krasnopola 19.08.2009	Młody osobnik	Ptak odleciał z woliery 28.08.2009
Dzik (<i>Sus scrofa</i>)	Zgłoszony przez mieszkańca Studzianego Lasu 25.08.2009	Potrącony przez auto, obrażenia wewnętrzne, połamane 2 nogi	Dzik uśpiony 25.08.2009
Jastrząb gołębiarz (<i>Accipiter gentilis</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 28.08.2009	Ptak nie latający, z ograniczoną możliwością poruszania się	Ptak pozostaje na woliery
Myszołów zwyczajny (<i>Buteo buteo</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 28.08.2009	Ptak potrącony przez samochód; złamane skrzydło	Ptak uśpiony 31.08.2009
Jeleń cielik (<i>Cervus elaphus</i>)	Zgłoszony 30.09.2009	Zwierzę wpadło do bagna w wyrobisk k/Maćkowej Rudy	Zwierzę wydobyto z bagna i uwolniono 30.09. 2009
Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 30.10.2009	Młody ptak, wędrował po ulicy Wojska Polskiego w Suwałkach	Ptak wypuszczony na rzece w Wysokim Moście 07.11.2009
Sarna (<i>Capreolus capreolus</i>)	Zgłoszona przez leśniczego WPN – J. Bednarka 01.11.2009	Sarna potrącona przez samochód na trasie Płociczno - Bryzgiel	Sarna padła 01.11.2009
Myszołów zwyczajny (<i>Buteo buteo</i>)	Przywieziony przez mieszkańca Kaletnika 16.11.2009	Młody ptak	Ptak pozostaje na woliery
Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	Zgłoszony przez Straż Pożarną w Sejnach 16.12.2009	Dorosły ptak, wędrował po ulicy Sejn	Wypuszczony na rzekę Czarną Hańczę 29.12.2009

3.5. Działalność edukacyjna

Joanna Adamczewska

W roku 2009 przeprowadzono następujące działania edukacyjne:

1. Zajęcia edukacyjne:

Zajęcia edukacyjne prowadzone były w okresie od maja do października w Ośrodku Edukacji Środowiskowej, na ścieżkach edukacyjnych, w siedzibie WPN w Krzywem (zajęcia ceramiczne i tkackie. Łącznie wzięło w nich udział około 1066 uczestników (zajęcia realizowane były przez 4 osoby, do połowy czerwca 1 osoba nieobecna).

Warsztaty przyrodniczo-kulturowe z cyklu „Spotkania z Wigierkiem”: Przeprowadzono je w szkołach lub na w siedzibie WPN w miesiącach wrześniu i grudniu (13 szkół, około 35 godzin zajęć). Uczestniczyło w nich 328 osób (zajęcia realizowane przez 2 osoby oraz stażystki). Zrealizowano tematy: „Latające ssaki” „Od śnieżynki do lodowca”, tradycje Bożonarodzeniowe i zdobnictwo świąteczne.

Warsztaty dla nauczycieli- pierwsze warsztaty z cyklu „Akademia Przyrody”. Wzięło w nich 35 osób. W ciągu 6 godzin odbyły się wykłady i zajęcia z rozpoznawania śluzowców w terenie.

2. Imprezy, akcje:

Akcja „Moja okolica bez dzikich wysypisk” i „Zakupy bez torebek foliowych”. W szkołach z terenu gmin Suwałki, Krasnopol, oraz z terenu miasta Suwałki przeprowadzono 10 prelekcji na temat gospodarowania odpadami, połączonych z prezentacją multimedialną, grami i zabawami edukacyjnymi, oraz konkursami o tej tematyce. Drugim etapem akcji była kampania zatytułowana: „Zakupy bez torebek foliowych”. Działania związane z kampanią przeprowadzono dniach 7-11 września w szkołach w Nowej Wsi, Kaletniku, Maćkowej Rudzie, Płocicznie, Starym Folwarku, Mikołajewie oraz w siedzibie WPN w Krzywem. Podczas prelekcji uczniowie zapoznali się z cyklem obiegu opakowań od momentu zakupu, poprzez zbiórkę selektywną aż do ich przetworzenia i ponownego wykorzystania. W szkołach z terenu parku i otuliny ogłoszono konkurs na zbiórkę makulatury. Uczestnicy otrzymali bawełniane torby na zakupy z logo WPN.

Akcja Sprzątania Świata, pod hasłem „Moja okolica bez dzikich wysypisk”, odbyła się w dniach 17-18 września. Udział wzięło 630 osób, które zebrały 3120 kg śmieci. Uczniowie i nauczyciele, poza sprzątnięciem lasu, sprzątnęli też brzegi Czarnej Hańczy na odcinkach Czerwony Folwark - Okółek oraz Maćkowa Ruda – Tartaczysko. Sprzętu kajakowego użyczyły firmy „Akajak” i HOBBIT i B.Łukowskiego

3. Konkursy

- **„XX edycja Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy Ekologicznej „Bioróżnorodność i formy ochrony przyrody w Polsce”**. Przeprowadzono dwa etapy: międzyszkolny i regionalny. Dla laureatów etapów szkolnych zorganizowano cykl wykładów nt. WPN-u, etap regionalny – test wiedzy i prace praktyczne w formie albumów lub prezentacji. Wyłoniono 3 finalistów, którym zorganizowany został wjazd na finał konkursu Ogólnopolskiego w Białowieskim Parku Narodowym. W etapie regionalnym konkursu wzięło 50 uczniów z 13 gimnazjów z terenu powiatów: augustowskiego, sejneńskiego i suwalskiego.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- Na prośbę Białowieskiego PN zorganizowano w WPN trzydniowy **Obóz Młodego Naukowca**, w którym uczestniczyło 20 osób (10 uczniów z opiekunami) – finaliści konkursu ogólnopolskiego.
- **Internetowy konkurs „Poznaj Wigierski Park Narodowy”** zgromadził 300 uczestników, z których 50 osób nagrodzono upominkami z dotacji NFOŚiGW.

4. Programy edukacyjne

Program Ekozespołów. W roku 2008/2009 udział wzięło 150 osób z 6 szkół. Rozstrzygnięto konkurs na najlepszą pracę dokumentującą działania ekozespołu, wszyscy otrzymali dyplomy i wydawnictwa WPN. Najlepsze prace zgłoszono do konkursu ogólnopolskiego. Przedszkole Nr 3 w Suwałkach zdobyło wyróżnienie w VII edycji ogólnopolskiego Konkursu ekozespołów "Ekozespoły zmniejszają swój ślad ekologiczny".

5. Inne wydarzenia

- Zielone Kino – sobotnie pokazy filmów „pod chmurką” przy stacji początkowej Wigierskiej Kolei Wąskotorowej, udział wzięło około 200 osób,
- Konferencja z okazji XX-lecia WPN
- XVII Regaty o Puchar Dyrektora WPN

6. Imprezy zewnętrzne, wystawy

Dział Edukacji uczestniczył w następujących imprezach organizowanych poza terenem Parku (wymieniono najważniejsze):

- Dzień Ziemi na Polach Mokotowskich – udział 1 osoby z edukacji, która pomagała Pracowni Naukowo- Edukacyjnej w organizacji stoiska, grach, zabawach i konkursach
- Wystawa Gospodarcza organizowana przez Administrację Regionu Cesis na Łotwie (obsługa stoiska wspólnie z UM Suwałki)
- Piknik Ekologiczny w Przedszkolu Nr 3
- Dzień Zwierząt i Wegetarianizmu (piknik rodzinny) – prelekcje nt. ochrony nietoperzy i świadomych wyborów konsumenckich, konkursy.

7. Wydawnictwa i materiały promocyjne:

- kwartalnik Wigry – 4 numery po 2000 egzemplarzy (w tym 100 egz. płatnych do sprzedaży) (NFOŚiGW oraz POIS);
- dodatek dla dzieci i młodzieży Wigierek - 2 numery po 2000 egzemplarzy (w tym 100 egz. płatnych do sprzedaży) (NFOŚiGW oraz POIS);
- numer specjalny kwartalnika – album pt. Wigierski Park Narodowy (nakład 3000 szt.- bezpłatny) (WFOŚiGW);

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- dodatek dla rolników Na miedzy – 2 numery po 2000 egzemplarzy (POIS);
- pakiet edukacyjny Dary Natury – 500 egzemplarzy (w tym 100 egz. płatnych do sprzedaży) (NFOŚiGW);
- płyta CD pt. Multimedialny przewodnik edukacyjny po WPN – 6000 egz. (w tym 500 egzemplarzy na sprzedaż) (NFOŚiGW);
- przewodnik dla odwiedzających WPN (z mapką w formie klejonych bloczków) – nakład 3000 egz. (w tym 1000 egzemplarzy na sprzedaż)
- torby bawełniane z logo parku - 3000 sztuk (NFOŚiGW)
- torby papierowe z logo parku – 2000 sztuk (NFOŚiGW) oraz 1000 sztuk (POIS)
- zakładki do książki z logo parku i bobrem – 2000 sztuk (POIS)
- długopisy z makulatury z logo parku (POIS) – 1500 sztuk
- ołówki z logo parku (POIS) – 1500 sztuk

8. Przygotowanie i realizowanie wniosków o dotacje na działalność edukacyjną:

- wniosek do NFOŚiGW pt. „Edukacja w Wigierskim Parku Narodowym.2008-2009”. Wniosek w pierwszym etapie oceny nie otrzymał dofinansowania, umieszczono na liście rankingowej. W drugiej połowie roku przy ponownym rozpatrzeniu wniosek otrzymał dofinansowanie, realizację zadań zakończono w 2009 roku .
- wniosek do Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 -2013 – V oś priorytetowa, w ramach konkursu 6/2008 na działania edukacyjne na obszarach chronionych – „Kwartalnik Wigry jako narzędzie edukacji mieszkańców terenu Wigierskiego Parku Narodowego i jego okolic – w trakcie realizacji (2009 – 2011, rozliczenie 2012)
- wniosek do WFOŚiGW w Białymstoku „Edukacja w Wigierskim Parku Narodowym.2008-2009” (wnioskowano o sfinansowanie wydanie numeru specjalnego kwartalnika Wigry w formie albumu z okazji XX-lecia WPN, album ukazał się w listopadzie 2009)
- wniosek do NFOŚiGW „Renaturalizacja kompleksu leśnego przyległego do Ośrodka Edukacji Środowiskowej na Słupiu” (w trakcie przygotowania)

9. Konferencje

W dniach 16-17 listopada 2009 roku odbyła się konferencja popularno-naukowa pt. „XX lecie Wigierskiego Parku Narodowego. Ochrona przyrody na terenach wdrażania lokalnych strategii rozwoju”. W konferencji wzięli udział dotychczasowi dyrektorzy WPN, przedstawiciele władz państwowych, wojewódzkich, lokalnych, współpracujących z parkiem instytucji i organizacji, służby mundurowe, członkowie Rady Naukowej WPN, przedstawiciele parków narodowych i krajobrazowych, osoby prywatne. Pierwszego dnia konferencji w Muzeum Wigier w Starym Folwarku odbyła się sesja naukowa podsumowująca 20 lat istnienia WPN. Następnie uczestnicy konferencji zwiedzili Muzeum Wigier, obejrzeli sesję posterową poświęconą 20- leciu funkcjonowania WPN i przejechali do

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

pokamedulskiego zespołu klasztornego na Wigrach, gdzie odbył się koncert suwalskiego zespołu „OTAKO”. Drugiego dnia konferencji uczestnicy zwiedzili wylęgarnię ryb w Tartaku, wystawę rybołówstwa i wystawę militariów w Czerwonym Folwarku. Zobaczyli prace przy pozyskaniu materiału zarybieniowego sielawy oraz przemieścili się zaprzęgami konnymi, a niektórzy pieszo z Muzeum Wigier w Starym Folwarku, przez Czarną Hańczę do Płociczna, gdzie odbyło się uroczyste zakończenie konferencji. Wzięła w nim udział oprócz zaproszonych gości większość pracowników Wigierskiego Parku Narodowego.

10. Nagrody i wyróżnienia:

Wigierski Park Narodowy został laureatem Ogólnopolskiego Konkursu „Ścieżki dydaktyczne parków narodowych”, zorganizowanego przez Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny w Krakowie. Konkurs ogłoszono w październiku 2008 r. Celem konkursu były przegląd i ocena ofert edukacyjnych parków narodowych.

Muzeum Wigier zostało wyróżnione przez Prezesa Podlaskiej Organizacji Turystycznej w konkursie na Najlepsze Produkty Turystyczne Województwa Podlaskiego w 2009 r. Konkurs ma na celu wyłonienie w danym roku najbardziej atrakcyjnych, nowatorskich i przyjaznych dla turystów produktów turystycznych oraz ich popularyzację, także wspieranie inicjatyw regionalnych i lokalnych, których efektem jest tworzenie produktów turystycznych

11. Inne:

Przygotowano koncepcję i wykonano zagospodarowanie ogródka dydaktycznego przy siedzibie parku „Świat przyrody – Świat przygody”

Muzeum Wigier

Maciej Ambrosiewicz

1. Zajęcia stacjonarne i terenowe w Muzeum Wigier.

W dniu 22 stycznia 2009 roku Muzeum Wigier zainaugurowało swoją działalność. Muzeum jest częścią Działu Edukacji WPN. Muzeum Wigier jest otwartym dla wszystkich obiektem Wigierskiego Parku Narodowego. W muzeum przygotowano ekspozycje stałe, prezentujące historię nadwigierskiego krajobrazu, głębiny jezior, rzeki, torfowiska i ekosystemy lądowe Wigierskiego Parku Narodowego, działalność człowieka oraz historię i dokonania dawnej Stacji Hydrobiologicznej na Wigrach. Muzeum mieści salę laboratoryjną, przeznaczoną do zajęć edukacyjnych oraz salę projekcyjną - miejsce prezentacji filmów, pokazów przezroczy, seminariów i warsztatów. Część muzeum przeznaczona jest na wystawy okresowe. Obiekt jest przystosowany do zwiedzania dla osób niepełnosprawnych. Muzeum Wigier oferuje również lekcje muzealne i prelekcje dla różnych grup wiekowych.

Aktywne formy edukacji w Muzeum Wigier obejmują:

1. Indywidualne zdobywanie przez zwiedzających doświadczeń i wiedzy, przy wykorzystaniu zainstalowanych urządzeń edukacyjnych i interaktywnych prezentacji (kioski informacyjne z ekranami dotykowymi).
2. Prowadzenie zajęć edukacyjnych przez pracowników parku i współpracujących nauczycieli z grupami zwiedzających, w szczególności dziećmi i młodzieżą. Zadaniem biorących udział w

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

zajęciach jest np. wypełnianie kart pracy (dostosowanych do wieku uczestników), z poleceniami wymagającymi szczególnej uwagi przy zapoznawaniu się z ekspozycjami. Zawarte w formularzach polecenia (np. odpowiedzi na pytania, rozwiązanie krzyżówki, wykonanie rysunku) zmuszają zwiedzających do wnikliwego i aktywnego poznawania przygotowanych wystaw. Uzupełnieniem zajęć, dostarczającym dodatkowego materiału do pracy, są tematyczne prelekcje i pokazy.

W 2009 roku w Muzeum Wigier odwiedziło 19000 osób (w tym 2000 bezpłatnie), ponad 233 grupy zorganizowane z Polski i zagranicy, odbyło się tu 46 lekcji muzealnych w których udział wzięło 1500 dzieci z Suwałk, Augustowa i innych pobliskich miejscowości. Spośród oferty lekcji muzealnych największym powodzeniem cieszyły się: „Zwierzęta Wigierskiego Parku Narodowego”, „Bóbr i jego rodzinka”, „Badamy wodę” oraz „Ryby WPN”. W Muzeum zorganizowano również spotkania dla nauczycieli, warsztaty, szkolenia dla rolników i przewodników.

2. Współpraca ze szkołami różnych szczebli kształcenia w zakresie prowadzenia zajęć, prelekcji i organizacji imprez.

WPN w 2009 roku podpisało porozumienie z gminą Suwałki odnośnie stałych zajęć edukacyjnych ze szkołami podlegającymi pod Gminę Suwałki (SP w Poddubówku, SP Nowa Wieś, ZS w Przebrodziej, ZS w Płocicznie Tartak, ZS w Starym Folwarku) prowadzonych w Muzeum Wigier. W ramach porozumienia przeprowadzono 25 lekcji muzealnych.

Pracownicy Muzeum prowadzili także prelekcje i zajęcia w przedszkolach, szkołach na terenie parku i poza nim np. na temat działalności byłej Stacji Hydrobiologicznej, kolei losów Alfreda Lityńskiego, Sieci obszarów Natura 2000 w Północno-wschodniej Polsce, Bobra, w których wzięło udział 800 osób. Organizowano wspólnie ze szkołami wystawy i przedstawienia okolicznościowe. Zespół Muzeum Wigier aktywnie uczestniczył również w wydarzeniach i imprezach organizowanych przez lokalne szkoły dotyczących np. wyboru patrona szkoły – ZST w Suwałkach (przedstawiona została sylwetka dr A.Lityńskiego).

3. Programy edukacyjne

W 2009 roku Muzeum Wigier przygotowało ofertę edukacyjną kierowaną do szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych składającą się z: 7 głównych tematów lekcji muzealnych, 8 tematów prelekcji dotyczących zagadnień ogólnoprzyrodniczych oraz wystaw muzealnych.

4. Warsztaty, spotkania i szkolenia

W Muzeum Wigier odbyły się 2 spotkania z nauczycielami z pobliskich szkół w tym z :ZS Stary Folwark, SP Maćkowa Ruda, SP Mikołajewo i szkołami suwalskimi. Spotkanie zorganizowano w celu propagowania wiedzy o ochronie przyrody w Wigierskim Parku Narodowym jak też przedstawieniu oferty edukacyjnej Muzeum Wigier i zapoznania kadry uczącej z ekspozycjami na terenie Muzeum.

Muzeum Wigier wraz z Suwalską Radą FSNT NOT było współorganizatorem warsztatów pn.„Ochrona ginących zawodów – kultywowanie tradycji w budownictwie lokalnym i wytwarzanie pamiątek”, które odbyły się w miesiącach X-XII 2009 roku. W warsztatach wzięło udział ok. 30 osób byli to mieszkańcy z powiatów: suwalskiego, sejneńskiego i augustowskiego

5. Imprezy i akcje organizowane w Muzeum Wigier.

- 22.01.2009r. - otwarcie Muzeum Wigier;

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- 05.05.2009r. – inscenizacja uczniów SP Maćkowa Ruda w czasie otwarcia wystawy pt. „Na ziemniaczanym zagonie”;
- 22-23.04.2009r. - VII Podlaski Festiwal Nauki i Sztuki;
- 01.06.2009r. – „Międzygalaktyczne Zawody w Dmuchaniu Baniek Mydlanych” z okazji Dnia Dziecka;
- udział w Akcji Sprzątanie Świata;
- 02.09.2009r. – promocja książki Stanisława Tyma „Mamuta tu mam” i licytacja słomianego mamuta (licytację wygrał S. Tym kupując 150 biletów ulgowych na kwotę 600 zł);
- 18.09.2009r. – otwarcie wystawy „Rzeźby Zwierząt w brązie” wypożyczonej z Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie;
- 16-17.11.2009r. –Konferencja popularnonaukowa z okazji XX-lecia Wigierskiego Parku Narodowego;
- 18.12.2009r. „Zanim zabłyśnie Betlejemska Gwiazda”- wykład Michała Wojewody i wystawa prac – ozdoby choinkowe, prace po warsztatowe.

6. Konkursy

W dniach 15-16.08.2009r. w Muzeum Wigier odbył się Ogólnopolski Konkurs Wędkarski. Konkurs był skierowany do młodzieży i osób dorosłych z terenu całego kraju, a także naszych mieszkańców. Pierwsza część imprezy, która miała miejsce w Muzeum Wigier w Starym Folwarku miała charakter edukacyjny i artystyczny, druga część to towarzyskie zawody wędkarskie, które odbyły się nad Zatoką Krzyżańską jeziora Wigry.

7. Wydawnictwa i materiały promocyjne, plakaty.

W 2009 roku Muzeum Wigier do każdej wystawy wydało po 20 szt. plakatów oraz 100szt. plakatów promujących samo Muzeum. Dodatkowo wydrukowano 3 tys kolorowych ulotek reklamowych i 3 tys. ulotek informacyjnych dotyczących tematów lekcji muzealnych, prelekcji odbywających się w Muzeum Wigier.

8. Udostępnienie muzeum

a). Struktura odwiedzających

W 2009 roku Zespół ds. Muzeum Wigier prowadził ewidencję zwiedzających i uczestniczących w lekcjach muzealnych Muzeum Wigier w Starym Folwarku w 2009 roku odwiedziło ok.19 000 osób, w tym 2000 bezpłatnie.

Większość zwiedzających stanowili turyści indywidualni –10 150 osób, w tym dorośli – 6060 a dzieci i młodzież prawie 3 750 osób. Pozostała część turystów – 8650 osób odwiedziła Muzeum w grupach zorganizowanych i szkolnych (233 grupy) w tym 137 grup z przewodnikiem a dla 46 grup szkolnych zostały przeprowadzone zajęcia edukacyjne w postaci lekcji muzealnych.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Turyści, którzy odwiedzili Muzeum to w większości Polacy, przede wszystkim z Warszawy i województwa mazowieckiego. Zagraniczni goście Muzeum pochodzili z takich krajów jak: Niemcy, Szwajcaria, Litwa, Wielka Brytania, Włochy, Holandia, USA, Japonia, Korea oraz z RPA.

b). Najczęściej zadawane pytania przez turystów.

- Jak dojechać do klasztoru wigierskiego, Smolnik, Stańczyk?
- Od kiedy funkcjonuje Muzeum ?
- Gdzie można zjeść potrawy regionalne i jakie ?
- Co można ciekawego zobaczyć w okolicy i w WPN ?
- Gdzie i za ile można wynająć nocleg ?
- Jaki jest stan cywilny personelu punktu informacyjno-kasowego?
- Jakie odbywają się w tej okolicy imprezy ?
- Gdzie można kupić kartę wędkarską ?
- Gdzie i za ile można wynająć i cumować żaglówki ?
- Gdzie można wypożyczyć narty, rowery, kajaki ?
- Kiedy zostanie zrealizowany drugi etap muzeum?

c). Najczęstsze uwagi.

- słabo rozreklamowane Muzeum Wigier,
- słabo oznaczony dojazd do Muzeum Wigier,
- świetna ekspozycja,
- zaskakujące, że w takim miejscu jest tak interesujący obiekt.

Turyści generalnie pozytywnie ocenili Muzeum Wigier. Do najlepszych doświadczeń podczas pobytu zaliczyli przede wszystkim interaktywną, nowoczesną formę edukacji, która pozwala na samodzielne zwiedzanie oraz oddziałuje intensywniej na zmysły i emocje odbiorców co w większym stopniu umożliwia poznawanie tajemnic świata przyrody .

d). Propozycje turystów dotyczące zmian w muzeum:

- lepsze oznakowanie dojazdu do Muzeum Wigier (większe i bardziej widoczne drogowskazy),
- rozreklamowanie Muzeum poprzez plakaty, banery, informacje w mediach , prasie itp.

9. Promocja

a). Targi, portale

W 2009 roku Muzeum Wigier było promowane na targach turystycznych, w wydawnictwach i portalach internetowych, które wymieniono poniżej.

- Dobrze opracowana i wysoko oceniana strona własna parku www.wigry.win.pl
- Serwis Informacyjny Branży Turystycznej www.tur-info.pl/
- Agencja TD - mapa turystyczna „Wigierski Park Narodowy”
- Portal Małego Podróżnika malypodroznik.pl
- Informator miejski białystok.naszemiasto.pl
- Wrota Podlasia (oferta turystyczna) www.turystyka.wrotapodlasia.pl

b). Inne działania promocyjne:

- Przekazywanie materiałów informacyjnych o Muzeum Wigier do:
 - ✓ Centrów Informacji Turystycznej w Suwałkach (SIRT, CMIKT), Augustowie, Sejnach, Białymstoku (Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna),
 - ✓ Podlaskiej Organizacji Turystycznej,
 - ✓ Polskiej Agencji Prasowej
- Wizyta w Muzeum Lokalnej Telewizji Białystok, Olsztyn i Telewizji Vectra Suwałki oraz Radio 5 i Polskiego Radia 3.
- Wyróżnienie Prezesa Podlaskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej w konkursie na „Najlepszy Produkt Turystyczny 2009” Celem konkursu jest promocja miejsc, produktów i pomysłów na terenie województwa podlaskiego, które ze względu na jakość i unikatowe walory stanowią produkty nieprzeciętne i godne naśladowania.

10. Obsada personalna

Oficjalną działalność Muzeum Wigier rozpoczęło od dnia otwarcia czyli 22.01.2009 roku. W Muzeum pracowało najpierw 7 osób (5 merytorycznych i 2 pracowników technicznych) tj. kierownik - Maciej Ambrosiewicz, spec.ds. edukacji – Wiesława Malinowska, Jacek Adamczewski, spec. ds. promocji – Małgorzata Huszcza, informatyk- Maciej Łapiński, sprzątaczką- Barbara Budrowska i prac. gosp. - Antoni Hołubowicz. Z dniem 31.03.2009 pracę zakończyła Pani Małgorzata Huszcza. Od 01.04.2009 do pracy na stanowisko ref. ds. edukacji przyjęto Panią Martę Dobreńczyk oraz Panią Małgorzatę Januszewicz jako stażystkę, a od 1.10.2009 na ½ etatu jako ref. ds. edukacji.

11. Finanse

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

W 2009 roku do kasy Muzeum Wigier wpłynęło 117 907,41 zł z czego 73 000 zł uzyskano ze sprzedaży biletów wstępu do muzeum, pozostały dochód pochodził ze sprzedaży map, książek albumów, przewodników i innych gadżetów.

3.6. Udostępnianie parku

3.6.1. Obsługa ruchu turystycznego i promocja

Barbara Perkowska

1. Dane liczbowe dotyczące ruchu turystycznego

Na podstawie obsłużonych grup zorganizowanych, liczby turystów indywidualnych oraz danych uzyskanych od podmiotów prywatnych obsługujących turystów na terenie Parku szacujemy, że Wigierski Park Narodowy odwiedziło około 100tys. turystów. Zespół ds. udostępniania parku obsłużył w 2009 r. 176 grup zorganizowanych (7347 osób) oraz około 5 tys. turystów indywidualnych. Mniejsza o 105 liczba grup oraz udzielonych godzin przewodnictwa w porównaniu do 2008 roku, jest spowodowana prawdopodobnie pojawieniem się nowej atrakcji turystycznej w postaci Muzeum Wigier.

Tabela 16. Liczba godzin przewodnictwa po WPN w 2008 i 2009 r.

Lp.	Rodzaj	Lata	
		2008	2009
1	Przewodnictwo w języku polskim	756 godzin	280 godzin
2	Przewodnictwo obcym (niemiecki, angielski, rosyjski)	37godzin	53godzin
3	Ogółem	793 godzin	333 godzin

Liczba wykupionych w 2009 roku kart wstępu zmalała nieznacznie w stosunku do roku 2008 i wyniosła w bieżącym roku 34506 kart. Wciąż jest to tylko około 30% ogólnej liczby turystów odwiedzających park. Pracownicy Parku (22osoby) sprzedali 10801 kart, natomiast podmioty turystyczne prywatne 23945 kart. Najwięcej kart sprzedała Wigierska Kolejka Wąskotorowa (15000szt.). Mimo szerszej informacji o obowiązku sprzedawania kart wstępu do parku przez kwatery agroturystyczne, organizatorów spływów czy biura podróży, liczba sprzedanych kart jest wciąż niezadowolająca. Istnieje nadal ogromna potrzeba skuteczniejszej informacji zarówno o obowiązku posiadania kart jak i miejscach ich sprzedaży.

Podobnie jak w latach 2006-2008 prowadzone były dyżury na wodzie celem kontroli posiadania przez kajakarzy karty wstępu do Parku. Dyżury przeprowadzane były przez 38 dni w sezonie letnim, podczas których skontrolowano 3676 kajakarzy. Wśród skontrolowanych turystów 36% nie posiadało kart wstępu do Parku. Wnioskować należy o dalsze pełnienie dyżurów.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 17. Zestawienie dyżurów na wodzie w latach 2006-2009

Rok	Liczba dni	Liczba osób skontrolowanych	% osób nie posiadających kart wstępu	Liczba sprzedanych kart ogółem	Wartość (zł)	Liczba sprzedanych kart pełnopłatnych	Wartość (zł)	Liczba sprzedanych kart ulgowych	Wartość (zł)
2006	36	3517	50	1753	3681,00	701	2103,00	1052	1578,00
2007	57	5417	44	2359	5367,00	1219	3657,00	1140	1710,00
2008	34	3230	36,2	1170	2434,50	453	1359,00	717	1075,50
2009	38	3676	35,66	1311	3912,00	645	2580	666	1332,00

Tabela 18. Liczba sprzedanych kart wstępu i licencji wędkarskich w 2008 i 2009 r.

Lp.	Rodzaj	Lata	
		2008	2009
1	Karty wstępu	35753	34506
2	Licencje wędkarskie	3189	4471

Tabela 19. Zestawienie ilościowe i cenowe sprzedanych kart wstępu w 2009 roku

Rodzaje kart wstępu	Jednodniowe		Tygodniowe		Dwutygodniowe		Ogółem
	Ulgowe	Pełnopłatne	Ulgowe	Pełnopłatne	Ulgowe	Pełnopłatne	
Liczba sprzedanych kart	17263	16057	337	440	385	54	34506

Tabele poniżej przedstawiają zestawienia liczb osób odwiedzających wystawy, ścieżki edukacyjne, korzystających ze specjalnych ofert oraz bazy noclegowej parku.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 20. Liczba osób odwiedzających wystawy, ścieżki edukacyjne oraz korzystających ze specjalnych ofert WPN-u w 2009 r.

Lp.	Wystawa, ścieżka edukacyjna, oferta	Liczba turystów w latach		
		2008	2009	
1	Centrum informacji turystycznej	14000	12000	
2	Wystawa przyrodnicza "Nad Wigrami"	15000	14000	
3	Wystawa etnograficzna "Ocalić od zapomnienia"	9000	7500	
4	Wystawa Historia i tradycje rybactwa i rybołówstwa	2624	2500	
5	Ścieżka "Las"	grupy zorg.	9190	9000
		turyści ind.	6000	5000
6	Ścieżka "Suchary"	grupy zorg.	7000	7500
		turyści ind.	4000	6000
7	Ścieżka "Jeziora"	grupy zorg.	2000	1500
		turyści ind.	7500	8000
8	Ścieżka "Płazy"	grupy zorg.	350	100
		turyści ind.	150	250
9	Ścieżka "Puszcza"	grupy zorg.	100	150
		turyści ind.	500	400
10	Ścieżka "Dobra Puszczańskie" na trasie Wigierskiej Kolejki Wąskotorowej	40000	35000	
11.	Osoby korzystające z rowerów parkowych	216	137	
12.	Wynajem Dziupli	8 razy	10 razy	
13.	Organizacja ognisk	62	43	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 21. Wykorzystanie obiektów noclegowych i rekreacyjnych w zarządzie WPN-u w 2009r.

Nazwa obiektu, nr posesji (liczba miejsc noclegowych)	Liczba osób w latach		Liczba osobonocy w latach	
	2008	2009	2008	2009
Pokoje w leśniczówkach				
Lipniak 23 (6 miejsc noclegowych)	24	19	137	125
Mikołajewo 34 (5 m.n.)	55	38	255	182
Leszczewek 40 (5 m.n.)	50	27	344	165
Gawarzec – Gawrych Ruda 58 (5 m.n.)	56	44	333	281
Maćkowa Ruda 57 (6 m.n.)	43	45	229	217
Bryzgiel (3 m.n.)	49	20	362	213
Królówek (4 m.n.)	33	15	184	70
RAZEM	310	208	1844	1253
Pokoje gościnne w dyrekcji parku (12m.n.)	286	242	1156	816
RAZEM WSZYSTKIE POKOJE	596	450	3000	2069
Pola biwakowe				
Za szkołą, Bindużka, Gremzdówka	880	231	970	330
Jastrzęby	590	440	2700	1470

Tabela 22. Wykorzystanie obiektów noclegowych i rekreacyjnych nie będących w zarządzie WPN-u w 2009 r.

Wyszczególnienie		Liczba miejsc	Liczba osób 2008 Liczba osobonoclegów	Liczba osób 2009 Liczba osobonoclegów
Pola biwakowe prywatne (14)		522	ok.2600	5000
PTTK w Starym Folwarku	Dom wypoczynkowy	44	453 (w tym 24 zagr.) 1549 os/noc (w tym 42 os/noc zagr.)	911 (w tym 48 zagr.) 1481 os/noc (48 – zagraniczni)
	Kemping	200	1573 (507 zagr.) 2492 os/noc (783 os/noc zagr.)	1622 (w tym 399 zagr.) 2511 os/noc (w tym 473 – zagr.)
	Plaża	400	10 823 (w tym 3978 dzieci)	12 418 osób (4 218 dzieci)
	Punkt Informacji Turystycznej w DW PTTK w Starym Folwarku		1 000	500

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

	XIX Ogólnopolski Rajd Kajakowy po Wigierskim Parku Narodowym	72	95
	XIV Rowerowy Rajd Sobótkowy	17	Nie organizowany w 2009
	Na rowerze z PTTK (2 rajdy)	31	71
	XVII Regaty o Puchar Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego	75 osób	20 załóg
	LIII Regaty o Błękitną Wstęgę jeziora Wigry	102	100
	PTTK - spływy	-	191 spływów - 797 osób (polscy i zagr.)
	Ogólna liczba osób, które przebywały na terenie PTTK	14 146	16414
Ośrodki wypoczynkowe	Dom Pracy Twórczej Wigry	3860(ok. 700 zagr.) 8 468 os/noc	3 331 (w tym 136 zagr.)
	Apartamenty papieskie, kościół, wieża widokowa	60 507	Apartamenty – ok. 28000 osób
	Młodzieżowy Ośrodek Wypoczynkowy Gawrych Ruda	3 610 11 669 os/noc	Turyści indywidualni – 311 osób. Grupy zorganizowane –75 (15.439 os/noclegów, 0 zagr.)
Baza noclegowa prywatna	Obiekt hotelarski "Holiday" Stary Folwark	Brak danych	Brak danych
	Kompleks Turystyczny "U Jawora" Gawrych Ruda	1 160 osób (w tym 60 zagr.) 3 480 os/noc 2120 (osób było na imprezach)	Turyści indywidualni - 475 os/noc grupy zorganizowane - 21 grup, tj. 2981 os/noc (20 osób- zagr.)
	Gospodarstwo agroturystyczne Camp Leszcz Leszczewek	300 1468 os/noc	350 osób 2000 os/noc
	Pokoje gościnne B.Łukowski	-120 osób 360 os/noc	137 osób 400os/noc

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

	Stary Folwark		
	Dom Gościnny Azyl	246	1240 os/noc
	Stary Folwark	1300 os/noc	
	“U Zygmunta”	500	480
	Stary		
	7 Domów do wynajęcia	2400	2300
	40 Kwater prywatnych	3000	2500
Spływy kajakowe (8 organizatorów)		11000	10000
Ośrodek “Hossa – Wigry” Płociczno	Kolejka wąskotorowa	40 000	35000
	Przejażdżki konne		
Statek		5000	5000

2. Turystyka wodna.

Od sezonu 2009 turystykę wodną na terenie WPN można było uprawiać od 1 maja do 31 października. Wprowadzono kartę wstępu dla jednostek żeglarskich. Wykupiły ją PTTK, Klub Żeglarski Kamena, Klub Wodny Hańcza, Dom Pracy Twórczej, OSiR – w sumie 71 jednostek pływających oraz kilku turystów indywidualnych. Ze sprzedaży tych kart wpłynęło do 2359,81zł

Przed sezonem turystycznym 2009 skończyła się umowa na żeglugę pasażerską z właścicielem statku Tryton. Dyrekcja Parku zaproponowała aby wysokość opłaty nie była mniejsza niż w latach minionych czyli 10000zł oraz dodatkowo zaproponowała sprzedaż kart wstępu. Właściciel statku po długich negocjacjach podpisał z WPN umowę na okres 1 roku. Na statku zostało sprzedanych 400 kart. 21 grudnia 2009 roku został ogłoszony przetarg na obsługę ruchu turystycznego polegającą na prowadzeniu żeglugi na jeziorze Wigrach w latach 2010-2014.

3. Promocja

W 2009 roku Wigierski Park Narodowy był promowany w wydawnictwach, na targach turystycznych, portalach internetowych, z których zestawienie zamieszczono w tabelach 24 i 25.

Tabela 23. Uczestnictwo w targach i festynach

Lp.	Nazwa targów lub festynu	Termin	Uwagi
1	Podlaskie Targi Turystyczne w Białymstoku	20-22.03.2009	Przekazano komplet materiałów informacyjnych
2.	Targi Turystyczne GLOB W Katowicach	27-29.03.2009	Przekazano komplet materiałów informacyjnych

Tabela 24. Wydawnictwa i portale internetowe w których promowano Park w 2009 roku

Lp.	Nazwa wydawnictwa lub portalu
11.	Dobrze opracowana, strona własna Parku www.wigry.win.pl/it
22.	Leśny Przewodnik Turystyczny – wersja papierowa i elektroniczna (promocja pokoi gościnnych w leśniczówkach, wystaw, pól namiotowych, OeŚ, ścieżek edukacyjnych oraz innych)
33.	www.zaplanujurlop.pl , www.noclegi.pl , www.wypoczynek.pl , www.noclegi.com.pl (promocja pokoi gościnnych w leśniczówkach, oferty turystycznej), Wrota Podlasia, „Zwiedzaj Polskę” – www.zwiedzaj-polske.pl
5. 5	„Baza noclegowa woj. podlaskiego”- wydawnictwo Urzędu Marszałkowskiego, nakład 10tys. wersja polska i angielska, drukowana i elektroniczna. Zamieszczono informacje o bazie noclegowej WPN i agroturystyce
56.	Mapa turystyczna Wigierskiego Parku Narodowego – wspólne wydawnictwo WPN i Agencji TD
67.	Mapa Szlaki rowerowe woj. podlaskiego - wydawnictwo Urzędu Marszałkowskiego
88.	Praktyczny Informator dla odwiedzających WPN
99.	Przewodnik Rowerem przez Podlaskie - wydawnictwo Podlaskiej Organizacji Turystycznej - informacja o trasach rowerowych, wypożyczalniach rowerów, mapa szlaków
810.	Informator turystyczny Województwa Podlaskiego – wersja drukowana i elektroniczna

4. Inne działania promocyjne:

1. Przekazywanie materiałów informacyjnych WPN:

- Dla Centrów Informacji Turystycznej w Suwałkach (SIRT, CMIKT), Augustowie, Sejnach, Białymstoku (Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna)
- POT
- Polska Agencja Prasowa
- Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej

2. Sprzedaż ok. 1000szt suwali

3. Sprzedaż przewodników, książek, koszulek z logo WPN, toreb ekologicznych, pamiątek i innych gadżetów.

6. Współpraca z ludnością miejscową i innymi podmiotami

27 marca zorganizowano spotkanie informacyjno-promocyjne dotyczące nowo otwartego Muzeum Wigier oraz oferty turystyczno-edukacyjnej. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele biur podróży, przewodnicy turystyczni, członkowie stowarzyszeń turystycznych. Zaprezentowano ofertę edukacyjno-turystyczną i zasady udostępniania nowego obiektu.

20 kwietnia odbyło się spotkanie z przedstawicielami klubów żeglarskich i organizatorów turystyki wodnej, aktywnie działających na akwenie Wigier. Omówione zostały zasady udostępniania jeziora Wigry dla turystyki wodnej oraz obowiązujące opłaty i nowe wzory kart wstępu dla jednostek pływających (w załączeniu). Uczestników spotkania poinformowano także o wcześniejszym rozpoczęciu sezonu turystyki wodnej – od 1 maja. Poszczególne podmioty zaprezentowały swoje oferty turystyczne. Ponadto organizatorzy turystyki wodnej zwrócili uwagę na potrzebę budowy slipowiska dla żeglarzy oraz urządnego miejsca wodowania kajaków.

28 września odbyło się w Muzeum Wigier w Starym Folwarku spotkanie w ramach Akademii Turystyki Wigierskiej. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele lokalnej społeczności organizujący agroturystykę, turystykę lądową i wodną, kluby żeglarskie, lokalne władze samorządowe oraz stowarzyszenia. Spotkanie było miejscem podsumowania sezonu turystycznego, wymiany doświadczeń, informacji.

14 grudnia odbyło się w siedzibie WPN w Krzywym spotkanie – warsztaty doszkalające przewodników turystycznych. Spotkanie odbyło się w ramach realizowanego projektu „Kwartalnik Wigry jako narzędzie edukacji mieszkańców Wigierskiego Parku Narodowego i okolic”. W szkoleniu udział wzięło 30 przewodników turystycznych. Byli to mieszkańcy WPN, pracownicy WPN a także przewodnicy z Suwałk, Augustowa i najbliższej okolicy. Tematyka spotkania była bardzo interesująca i jak się później okazało trafiona i dotyczyła Kanału Augustowskiego i Kamedułów Wigierskich.

Wszyscy przewodnicy wyrazili zgodnie konieczność organizacji kolejnych takich spotkań. Są one niezbędne w fachowym przewodnictwie. Ponadto starano się ustalić interesujące tematy oraz terminy oraz częstotliwość kolejnych spotkań. Następne spotkanie zaplanowano na I połowę stycznia i będą to warsztaty terenowe dotyczące Kanału Augustowskiego. Przewodnicy zdecydowali, że chcą spotkań przynajmniej raz w miesiącu, z wyłączeniem sezonu turystycznego. Podczas spotkania miała miejsce wymiana spostrzeżeń, sugestii, oczekiwań, potrzeb oraz przedstawiono adresy ciekawych stron w Internecie dotyczących zwiedzanych obiektów. Przewodnicy (z zewnątrz) otrzymali wydawnictwa Wigierskiego Parku Narodowego, torby ekologiczne, długopisy itp.

7. Obsługa ruchu turystycznego, imprezy

W 2009 roku park prowadził 3 punkty informacyjne: Centrum Informacji Turystycznej w siedzibie WPN oraz punkt informacji przy parkingu w Krzywym oraz w Muzeum Wigier. Te 3 punkty odwiedziło w sumie 20000 osób. Turyści pytali najczęściej w Centrum Informacji Turystycznej o:

- muzeum Wigier;
- szlaki piesze i rowerowe oraz ścieżki przyrodnicze;
- gdzie w parku można zobaczyć zwierzęta;
- tanią bazę noclegową (agroturystykę);

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- co warto w Parku w ciągu 1 dnia lub 1 tygodnia zobaczyć?;
- miejsca wypożyczenia rowerów i kajaków;
- terminy kursowania kolejki i statku;
- miejsca, gdzie można zjeść potrawę regionalną;
- Wilno, Druskienniki;
- parki narodowe woj. Podlaskiego.

8.Kadry

W zespole ds. udostępnienia parku w roku 2009 rozpoczęli pracę: Elżbieta Ignatowicz, Krzysztof Steczkowski oraz Paulina Pajer.

9.Finanse

Łączne koszty jakie Gospodarstwo Pomocnicze (wraz z dotacją) poniosło na udostępnienie parku wyniosły 580910,16 zł. Oprócz kosztów poniesionych na infrastrukturę terenową (491 972 zł dotacja) złożyły się na to między innymi następujące pozycje:

1. wypłaty dla przewodników (8833zł);
2. utrzymanie pokoi gościnnych – wpłata prowizji za prowadzenie (16748zł) energia (4985zł);
3. utrzymanie pól biwakowych (114,75zł);
4. obiekt „Dziupla” energia (842,60zł);
5. plaża „Krzywe”: energia (454,04 zł), woda i ścieki (88,01zł), utrzymanie czystości (1200zł);
6. utrzymanie czystości na szlakach: (504,04zł);
7. druk kart wstępu (4359,21zł), wypłaty prowizji za sprzedaż kart wstępu (12000zł);
8. zakup materiałów informacyjnych, promocyjnych, znaczków, koszulek itp do sprzedaży (28768,22zł);
9. promocja (344,48zł).

Przychody Gospodarstwa Pomocniczego w zakresie udostępnienia turystycznego wyniosły 683484,93 zł. Złożyły się na nie przede wszystkim następujące pozycje:

- Dotacje NFOŚiGW (488349zł)
- Sprzedaż kart wstępu (92155,56 tys. zł).

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- Wynajem pokoi gościnnych (56041,92 zł).
- Usługi przewodnickie (12137,50 zł).
- Sprzedaż materiałów informacyjnych 12090,80zł)
- Udostępnienie jeziora Wigry dla statku Tryton (12200zł)
- Obsługa ruchu turystycznego na 4 polach namiotowych (8800 zł).
- Inne przychody (za wynajem rowerów, wynajem Dziupli, ogniska, karty wstępu dla żaglówek, sprzedaż suwali, parking w Krzywym(10000zł)

3.6.2. Infrastruktura turystyczna i edukacyjna

Barbara Perkowska, Adam Januszewicz

W ramach projektu „Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej Wigierskiego Parku Narodowego” realizowanego między IV kwartałem 2008 a IV kwartałem 2009 roku wykonano następujące elementy:

Zakres działań	Koszt [zł]
<p>I. Wykonanie i montaż znaków informacyjnych – drogowskazów na ścieżkach edukacyjnych i szlakach turystycznych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. grawerowanie 80 drewnianych tabliczek drogowskazowych o wymiarach 15 cm x 45 (drogowskazy) cm oraz 20 cm x 40 cm (znaki kierunku), 2. malowanie 80 wygrawerowanych tabliczek oraz montaż w terenie 	<p>7 650,00 (NFOŚiGW) 600,3 (WPN)</p>
<p>II. Wykonanie i ustawienie i konserwacja tablic informacyjnych</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie i ustawienie w terenie drewnianych impregnowanych konstrukcji tablic (60 kpl.) do których zostanie przymocowanych: 8 plansz (215x125cm), 26 plansz (120x80cm), 26 plansz (50x70m). 2. wykonanie 67 plansz tablic o łącznej powierzchni 67 m². Technika wykonania plansz, to druk na płycie PCV o grubości 4-6 mm, z 5-letnią gwarancją, trwałości: 11 plansz (215 x 125 cm), 29 plansz (120 x 80 cm), 27 plansz (50 x 70 cm) 	<p>48 609,59 (NFOŚiGW) 800,00 (WPN)</p>
<p>III. Zakup i montaż, znaków drogowych i szlabanu</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zakup 9 gotowych kompletów znaków drogowych (w komplecie znak, 2 sztuki obejmek, słupek metalowy): 8 kompletów ze znakiem kierunkowym typu E9 (100cm/25cm), 1 komplet ze znakiem informacyjnym (80cm/35cm) i szlabonu 	<p>4 800,00 (NFOŚiGW) 200,12 (WPN)</p>
<p>IV. Odbudowa drewnianej kładki przez dolinę Czarnej Hańczy na odcinku projektowanej ścieżki "Krajobrazy".</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obwody Ochronne Leszczewek i Gawarzec odcinek doliny rzeki 	<p>319 552,29 (NFOŚiGW) 800,00 (WPN)</p>

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Czarnej Hańczy, Niezbędny zakres robót: wymiana legarów, kleszczy, poszycia (pokładu), pali konstrukcyjnych oraz impregnacja poszczególnych elementów na 472 metrach bieżących kładki o szerokości 1,5 m.	
V. Budowa drewnianej kładki dla pieszych na odcinku projektowanej ścieżki "Krajobrazy". 1. Budowa drewnianej kładki w O.O Mikołajewo, na zielonym szlaku. Kładka drewniana o długości 60 m i szerokości 1,5 m.	34 575,63 (NFOŚiGW) 400,00 (WPN)
VI. Ustawienie zadaszonych ławostołów w miejscach odpoczynku przy ścieżkach edukacyjnych i szlakach turystycznych. Zakres rzeczowy: 1. Wykonanie i ustawienie 10 drewnianych zadaszonych ławostołów w miejscach odpoczynku przy ścieżkach edukacyjnych i szlakach turystycznych, ustawienie na stopach betonowych i konserwacja drewnianych konstrukcji ławostołów, wymiary ławostołu: wys. 2,9m, szer. 2,6m, dł.3,2m	34 630,64 (NFOŚiGW) 400,00 (WPN)
VII. Zagospodarowanie pól namiotowych WPN na szlaku kajakowym Czarnej Hańczy. 1. Budowa schodów zabezpieczających przed erozją skarpe rzeki Czarnej Hańczy prowadzącą do pomostu na polu namiotowym Bindużka, szerokość 1m, długość 20 m (dwa ciągi schodów po 10m), ze stopnicami o nawierzchni żwirowej oraz podstopnicami z obrzeży trawnikowych, 2. Wykonanie 10 drewnianych zadaszonych ławostołów na polach namiotowych na szlaku kajakowym Czarnej Hańczy, ustawienie na stopach betonowych i konserwacja drewnianych konstrukcji ławostołów, wymiary ławostołu: wys. 2,9m, szer. 2,6m, dł.3,2m	38 903,85 (NFOŚiGW) 400,00 (WPN)
VIII. Zakup i ustawienie 50 drewnianych koszy na śmieci przy szlakach turystycznych, ścieżkach edukacyjnych oraz miejscach odpoczynku. 1. Wykonanie 50 drewnianych koszy	3 250,00 (NFOŚiGW) 400,08 (WPN)
IX. Wykonanie i montaż znaków informacyjnych – drogowskazów na ścieżkach edukacyjnych i szlakach turystycznych oraz zakup i montaż słupów dębowych. 1. Grawerowanie 100 drewnianych tabliczek drogowskazowych o wymiarach 15 cm x 45 (drogowskazy) cm oraz 20 cm x 40 cm (znaki kierunku) 2. Pozostałe elementy tego zadania zostaną wykonane w 2010 roku	4 000,00 (NFOŚiGW) 0,38 (WPN)
X. Odbudowa kładki na ścieżce edukacyjnej Płazy 1. Ręczny zestaw pomiarowy do badań gruntu pod pale: 7 żerdzi stalowych o dł. 1,5m każda, pokrętło, dwa świdy	2 577,86 (NFOŚiGW) 0,00 (WPN)
RAZEM	502 550,74
W tym	498 549,86 (NFOŚiGW) 4 000,88 (WPN)

Plany 2010.

W grudniu 2009 roku otrzymano dotację z NFOŚiGW na rozbudowę i remont infrastruktury turystycznej w wysokości 336 640 zł (Koszt własny: 3 800 zł). W ramach tej dotacji wykonane zostaną następujące prace w terminie IV 2009 – IV 2010 roku:

1. Wykonanie i ustawienie w terenie drewnianych impregnowanych konstrukcji tablic (47 kpl.) do których zostanie przymocowanych: 4 plansze (215x125cm), 25 plansz (120x80cm), 18 plansz (0,5x0,7cm).
2. Wykonanie i montaż 100 znaków informacyjnych – drogowskazów na ścieżkach edukacyjnych i szlakach turystycznych.
3. Zakup i montaż 10 szlabanów
4. Odbudowa drewnianej kładki na ścieżce edukacyjnej Płazy
5. Wykonanie i montaż 172 mb ogrodzenia drewnianego w O.O. Krzywe i Mikołajewo
6. Ustawienie zadaszonych 17 ławostołów w miejscach odpoczynku przy ścieżkach edukacyjnych i szlakach turystycznych.
7. Zakup i montaż 3 zestawów służących do pomiaru natężenia ruchu turystycznego na szlakach turystycznych i ścieżkach
8. Naprawa i impregnacja drewnianych kładek, zadaszeń na zielonym szlaku w O.O. Krzywe, ścieżce Las i Suchary.

3.7. Działalność naukowa

Lech Krzysztofiak

W minionym roku na terenie parku obce instytucje realizowały 21 tematów badawczych. Większość z nich to prace magisterskie, które realizowane były przy pomocy pracowników parku.

Działalność Pracowni Naukowo-Edukacyjnej w 2009 roku wynikała z programu działalności Pracowni na lata 2009-2010 oraz z regulaminu organizacyjnego Parku.

Pracownicy prowadzili siedem tematów badawczych:

1. **Wybrane elementy ekologii i biologii miodokwiatu krzyżowego *Herminium monorchis* i kukuczki kapturkowatej *Neotianthe cuculata*.**

Była to kontynuacja badań rozpoczętych w trakcie realizacji projektu związanego z przeniesieniem niewielkiej części populacji miodokwiatu krzyżowego i kukuczki kapturkowatej z ich siedlisk macierzystych na siedliska zastępcze. Badaniami objęte były wszystkie nowe stanowiska tych gatunków. Badano zarówno ilość rozwijających się roślin, ich formy rozwojowe, ilość i wielkość kwiatów oraz terminy wypuszczenia liści, kwitnięcia i zawiązania owoców.

2. Badania rozmieszczenia i liczebności gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz Europejską Siecią Ekologiczną NATURA 2000.

Ten temat dotyczył inwentaryzacji, z określeniem wielkości poszczególnych stanowisk, gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną ścisłą i częściową oraz gatunków znajdujących się na liście Natura 2000. Lokalizacja stanowisk nanoszona była na mapy za pomocą odbiorników GPS, a stanowisko opisywane i fotografowane.

3. Badania fauny mrówek *Formicidae* WPN.

Badania fauny mrówek były kontynuacją inwentaryzacji tych owadów prowadzonej od kilku lat. Badania prowadzone były zarówno w środowiskach leśnych parku, jak i na terenach otwartych.

4. Strategia rozwoju populacji mszarnika jutta *Oeneis jutta* w północno-wschodniej Polsce i perspektywy ochrony w Wigierskim Parku Narodowym.

Badania dotyczyły motyla mszarnika jutta i były kontynuacją prac wykonywanych w ramach grantu z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wszystkie prace zostały zakończone, a wyniki przedstawione w postaci publikacji.

5. Badania rozmieszczenia obcych gatunków roślin na terenie WPN oraz zagrożeń, jakie stanowią dla rodzimej przyrody.

Kontynuowane były badania dotyczące obcych gatunków roślin, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych. Nowe stanowiska obcych gatunków zostały wprowadzone do bazy danych. W badaniach wykorzystano również informacje dostarczone przez służbę terenową Parku.

6. Zróżnicowanie genetyczne, morfologiczne i preferencji ekologicznych dwóch bliźniaczych gatunków *Lasius niger* (L.) i *L. platythorax* Seifert (Hymenoptera, Formicidae).

Zakończono prace dotyczące różnic między dwoma bliźniaczymi gatunkami mrówek: *Lasius niger* i *Lasius platythorax*. Wyniki tych badań zostały przygotowane do druku.

7. Badania grzybów, śluzowców i mszaków Wigierskiego Parku Narodowego.

Kontynuowano badania grzybów, śluzowców i mszaków WPN w ramach projektu prowadzonego przez Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”, a finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Zakończono prace terenowe i rozpoczęto opracowywanie danych.

8. Badania rzek Wigierskiego Parku Narodowego

Rozpoczęte zostały badania rzek Parku. Dokonano kartowanie 5 rzek, wykonano serię pomiarów przepływów i poziomu wody w rzekach, zainstalowano na wszystkich rzekach czujniki do ciągłego pomiaru temperatury.

Pracownicy Pracowni Naukowo-Edukacyjnej brali udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach i sympozjach naukowych. W marcu uczestniczyli w warsztatach ornitologicznych zorganizowanych przez Biebrzański Park Narodowy. W maju zorganizowali sympozjum poświęcone Wigrom, gdzie wygłoszonych zostało kilkanaście referatów, w tym referat pt. ” Ochrona jeziora Wigry ze szczególnym

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

uwzględnieniem gatunków i siedlisk objętych siecią Natura 2000”. W czerwcu pracownicy uczestniczyli w Warsztatach Limnologicznych oraz w Międzynarodowej Konferencji Briologicznej w Belgii - na konferencji zostały wygłoszone dwa referaty: „The Bryoflora of the Wigry National Park (NE Poland)” oraz „Fungi, slime mold (Myxomycota) and Bryophyta of Wigry National Park – protection and possibilities of usage in education”. We wrześniu cała Pracownia uczestniczyła w Konferencji Limnologicznej, która w znacznej części poświęcona była jeziorom Wigierskiego Parku Narodowego. Pracownicy Parku byli współautorami kilku referatów - „Batymetria jeziora Wigry”, „Osady jeziora Wigry”, „Badania sejsmiczne jeziora Wigry”, „Ewolucja jeziora Wigry w świetle badań środowiska abiotycznego”, „Okres wigierski w działalności naukowej prof. dr hab. Jacka Rutkowskiego”. W październiku pracownicy Pracowni brali czynny udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu Sympozjum zorganizowanego z okazji 20-lecia Wigierskiego Parku Narodowego. Ponadto pracownicy brali udział w warsztatach organizowanych w ramach projektu „Budowa wspólnej platformy wymiany informacji oraz systemu szkoleń zawodowych w parkach narodowych” - w Słowińskim Parku Narodowym (warsztaty dotyczyły czynnej ochrony środowiska), Magurskim Parku Narodowym (warsztaty dotyczyły turystyki w parkach narodowych), Biebrzańskim Parku Narodowym (warsztaty dotyczyły czynnej ochrony środowiska) oraz w Ojcowskim Parku Narodowym (warsztaty dotyczyły edukacji w parkach narodowych).

Zakończony został projekt dotyczący ochrony wybranych gatunków roślin i zwierząt, finansowany przez EkoFundusz i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku. W ramach tego projektu w znaczącym stopniu ograniczono występowanie na skarpie w nad Zatoką Krzyżańską i na Wyspie Kamień róży pomarszczonej - gatunku obcego, inwazyjnego, wypierającego nasze rodzime gatunki.

Wspólnie z Uniwersytetem Szczecińskim rozpoczęte zostały badania dotyczące czynnej ochrony jeziora Wigry, ze szczególnym siedlisk i gatunków objętych siecią Natura 2000. Celem strategicznym projektu jest poprawa stanu siedlisk i warunków bytowania gatunków roślin i zwierząt na obszarze jeziora Wigry. Realizowane są następujące zadania: (1) Przeprowadzenie inwentaryzacji roślinności zanurzonej, w tym łąk ramienicowych, (2) Przeprowadzenie inwentaryzacji roślinności wynurzonej, (3) Przeprowadzenie inwentaryzacji mięczaków, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków objętych siecią Natura 2000 oraz gatunków obcych – inwazyjnych, (4) Zarybienie jeziora Wigry narybkiem sielawy, (5) Wykasanie trzciniowisk na powierzchni 6 ha poprawiające warunki tarliskowe cennych ekologicznie gatunków ryb, (6) Zinwentaryzowanie miejsc szczególnie narażonych na dopływ do jeziora zanieczyszczeń oraz opracowanie planu ochrony strefy brzegowej jeziora, (7) Określenie presji kormoranów na populację ryb jeziora Wigry, (8) Przeprowadzenie inwentaryzacji ptaków wodnych i wodno-błotnych występujących na jeziorze Wigry, (9) Wykonanie mapy rozmieszczenia prądów wodnych w jeziorze Wigry, (10) Wykonanie opracowania dot. waloryzacji przyrodniczej jeziora, (11) Przeprowadzenie działań o charakterze naukowo-edukacyjnym na temat ochrony jeziora Wigry. Realizacja tego projektu przyczyni się do ochrony najcenniejszych elementów przyrodniczych jeziora. Niektóre zadania będą bezpośrednio wpływały na poprawę warunków w jeziorze (np. wykaszanie trzciniowisk), a inne w sposób pośredni, np. dopasowanie (zweryfikowanie) zasad udostępniania jeziora dla turystyki. Istotnym elementem projektu jest inwentaryzacja gatunków i siedlisk wskazanych w załącznikach Dyrektywy Siedliskowej i Dyrektywy Ptasiej. Informacje na temat lokalizacji, stanu i zagrożeń dla tych obiektów pozwolą skuteczniej je chronić, a jednocześnie będą punktem wyjściowym do prowadzenia monitoringu przyrodniczego.

3.8. Monitoring środowiska i przyrody

Lech Krzysztofiak

W ramach prac monitoringowych w roku hydrologicznym 2009 Pracownia prowadziła prace dotyczące następujących programów pomiarowych na wybranych powierzchniach i w wyznaczonych punktach kontrolno-pomiarowych:

- meteorologia,
- zanieczyszczenie powietrza,
- chemizm opadów atmosferycznych,
- chemizm opadu podkoronowego,
- chemizm roztworów glebowych,
- gleby
- wody podziemne,
- wody powierzchniowe - rzeki,
- chemizm opadu organicznego,
- flora i roślinność zlewni reprezentatywnej,
- epifity nadrzewne
- fauna epigeiczna.

Zakres pomiarowy

Meteorologia

Pomiary meteorologiczne prowadzone były na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie, przy pomocy automatycznej stacji meteorologicznej Milos 500 firmy Vaisala.

Zanieczyszczenie powietrza

Zanieczyszczenie powietrza badane było na jednym stanowisku w Sobolewie. Zastosowano metodą pasywną, z ekspozycją trzech próbników na wysokości 1,6 m nad poziomem gruntu. Czas ekspozycji próbników wynosił 1 miesiąc. Metody oznaczania zanieczyszczeń powietrza zostały opracowane w Zakładzie Chemii Analitycznej Politechniki Krakowskiej, a analizy zanieczyszczeń wykonała firma Propagator z Krakowa.

Chemizm opadów atmosferycznych

Wody opadowe do badań właściwości fizycznych i chemicznych zbierane były na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie. Poboru prób opadu mokrego dokonywano w okresach tygodniowych, w każdy wtorek o godz. 800, za pomocą kolektora UNS 130/S firmy Eigenbrodt. Tygodniowe próby były zlewane i przechowywane w temperaturze 6° C. Analizy jakości opadu wykonywane były w laboratorium Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie, z próby zbiorczej na koniec każdego miesiąca.

Chemizm opadu podkoronowego

Wody opadowe przechodzące przez warstwę koron drzew (sosna, świerk) zbierane były z leśnej powierzchni badawczej zlokalizowanej w pobliżu ogródka meteorologicznego w Sobolewie. Poboru

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

prób opadów dokonywano w okresach tygodniowych, a następnie przenoszono je do laboratorium, gdzie były przechowywane w temperaturze 6° C. Badania jakości wód wykonywane były przez laboratorium Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie, z próby zbiorczej na koniec każdego miesiąca.

Chemizm roztworów glebowych

Badania roztworów glebowych prowadzone były na powierzchni leśnej w Sobolewie, na trzech stanowiskach. Roztwory pobierane były z lizymetrów zainstalowanych na trzech głębokościach: 30, 50 i 100 cm, na koniec każdego miesiąca. Badania jakości roztworów wykonywane były przez laboratorium Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie.

Wody podziemne

Właściwości fizyczne i chemiczne wód podziemnych badano czterokrotnie w ciągu roku hydrologicznego: w grudniu, marcu, czerwcu i wrześniu. Przed każdym pobraniem prób z otworów piezometrów wypompowywano około cztery objętości słupa wody stagnującej w otworach. W próbach określono stężenia parametrów z zakresu podstawowego programu pomiarowego ZMŚP. Analizy fizyczne i chemiczne wykonano w laboratorium WPN i WIOŚ Delegatura w Suwałkach.

Poziom zwierciadła wody w otworach piezometrycznych w Sobolewie badany był w każdy poniedziałek o godz. 800 za pomocą taśmy mierniczej z „świstawką”.

Wody powierzchniowe - rzeki

Badania wód powierzchniowych dotyczyły pomiarów poziomu i prędkości przepływu wód w rzece Czarna Hańcza – w punkcie kontrolno-pomiarowym w Sobolewie oraz właściwości fizycznych i chemicznych wód rzeki w punktach w Sobolewie i przy ujściu rzeki do jeziora Wigry. Próby wody do badań pobierane były z nurtu rzeki jeden raz w miesiącu. Pomiar stanu wód prowadzony był w sposób ciągły przy wykorzystaniu limnigrafu typu L-861. Z zapisu limnigrafu określano średnie, maksymalne i minimalne stany dobowe. Pomiaru prędkości przepływu wody w rzece dokonano 11-krotnie, przy pomocy młynka hydrometrycznego firmy SEBA, starając się uchwycić jak największe zróżnicowanie stanów wody.

Chemizm opadu organicznego

Na jednym stanowisku w lesie w Sobolewie zbierany był opad organiczny. Kolektory opadu, w ilości 15 szt., rozmieszczone zostały w regularnej siatce co 5 m, a materiał z nich był wybierany na koniec miesiąca. Materiał po przywiezieniu do laboratorium był segregowany na kilka części (igły, liście, kwiatostany, gałęzie, porosty, kora, inne), a następnie ważony. Po wysuszeniu materiał ponownie zważono i zmielono w młynku. W tak przygotowanym materiale na koniec roku wykonano analizy chemiczne z trzech frakcji – liście, igły i pozostałe części.

Flora i roślinność zlewni eksperymentalnej

Prowadzone były badania florystyczne o charakterze inwentaryzacyjnym na terenie całej zlewni, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych, rzadkich i gatunków obcych w naszej florze.

Epifity nadrzewne

Badania składu gatunkowego porostów, powierzchni ich plech i zdrowotności przeprowadzono na 13 stanowiskach, na których w roku 1998 wyznaczono na pniach powierzchnie monitoringowe. Do obserwacji wytypowano 12 gatunków porostów nadrzewnych (epifitycznych), w tym 5 taksonów o plechach krzaczkowatych, 5-listkowatych i 2 – skorupiastych.

Fauna bezkręgową

Badania prowadzono w dwóch typach siedliskowych lasu – w borze bagiennym i lesie mieszanym. Na każdym siedlisku wytypowano po trzy stanowiska oddalone od siebie o około 250 m, na których zainstalowano po 5 pułapek rozmieszczonych liniowo w trzy metrowych odstępach. Pułapki (słoiki o pojemności 0,33 l i średnicy otworu 56 mm) zostały wkopane równo z powierzchnią gruntu i osłonięte daszkami. Jako płynu konserwującego użyto roztworu glikolu etylowego. Pułapki były eksponowane w terenie przez 5 miesięcy, od maja do końca września, a materiał był wybierany z nich w odstępach miesięcznych. Po wybraniu z odłowionego materiału chrząszczy należących do rodziny Carabidae zakonserwowano je i przesłano do oznaczenia do Zakładu Zoologii Instytutu Biologii Akademii Świętokrzyskiej.

3.9. Ochrona krajobrazu

3.9.1. Zagospodarowanie przestrzenne

Janina Kamińska

W roku 2009 tak Wigierski Park Narodowy wypowiadał się w sprawie możliwości wprowadzenia zmiany punktowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Gawrych Ruda na terenie parku oraz możliwości wprowadzenia zabudowy w części wsi Nowa Wieś na terenie strefy ochronnej parku w gminie Suwałki. W obu przypadkach WPN nie uzgodnił zaproponowanych przez Urząd Gminy w Suwałkach zmian.

Niektóre wsie na terenie parku i otuliny mają zrealizowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dla terenów, dla których nie ma obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarze parku i otuliny inwestycje prywatne realizowane są na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. Projektowane inwestycje są uzgadniane przez dyrektora parku zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie przyrody tereny wykorzystywane gospodarczo na obszarach parków narodowych objęte są ochroną krajobrazową. Zarówno po uzgodnieniu decyzji o warunkach zabudowy jak i po wejściu w życie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dyrektor parku chociaż ma chronić krajobraz to nie ma możliwości wypowiedzenia się, na etapie wydawania pozwolenia na budowę, na temat powstających inwestycji (np. w sprawie szczegółowej lokalizacji, formy i skali realizowanych obiektów, zastosowanych detali architektonicznych itp.).

W 2009 roku w Wigierski Park Narodowy zajmował się 126 sprawami dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego parku i otuliny. 46 spraw dotyczyło uzgodnień decyzji o warunkach zabudowy, pozostałe sprawy dotyczyły:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- informacji o samowolach budowlanych kierowanych do inspektoratów nadzoru budowlanego,
- stanowisk parku i odpowiedzi na zapytania zainteresowanych stron o możliwościach inwestowania na terenie parku,
- inwestycji realizowanych przez WPN.

Uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy w otulinie parku:

W sprawach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy na terenie strefy ochronnej parku WPN zajmował stanowisko w 32 przypadkach. Uzgodnione inwestycje położone były na obszarze gmin Suwałki, Krasnopol, Nowinka i Giby. Przedmiotem uzgodnień były:

1. utworzenie siedliska we wsi Burdeniszki dwu siedlisk w Krzywem w gminie Suwałki;
2. budowa, rozbudowa lub przebudowa budynku mieszkalnego we wsiach, Mikołajewo (3), Remieńkiń, Żubrówka Stara (2), Jezioroki (2) i Ryzówka (2) w gminie Krasnopol oraz we wsiach Burdeniszki, Płociczno, Piertanie (2), Sobolewo i Bobrowisko w gminie Suwałki;
3. budowa szamba we wsi Bobrowisko w gminie Suwałki;
4. budowa linii energetycznej we wsi Polule i budowa odcinka światłowodu we wsi Okuniowiec w gminie Suwałki oraz budowa linii energetycznej we wsi Piotrowa Dąbrowa w gminie Krasnopol;
5. również budowa stawu rybnego i domu letniskowego w Mikołajewie w gminie Krasnopol, budowa budynku garażowego, usługowego i hali produkcyjnej w Płocicznie, budowa hali produkcyjnej we wsi Krzywe, zmiana sposobu użytkowania budynku gospodarczego na mieszkalny we wsi Sobolewo w gminie Suwałki oraz rozbudowa remizy strażackiej we wsi Sarnetki w gminie Giby.

Uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy w granicach parku:

W roku 2009 Park w granicach swojego obszaru zajmował stanowisko w 14 sprawach związanych z uzgodnieniem decyzji o warunkach zabudowy. Dotyczyły one terenu gmin Suwałki, Nowinka i Krasnopol. Były to postanowienia o pozytywnym uzgodnieniu inwestycji. Przedmiotem uzgodnień były:

- 5 spraw dotyczących budowy budynków mieszkalnych: w Rosochatym Rogu (2), Maćkowej Rudzie w gminie Krasnopol; w Bryzglu w gminie Nowinka; w Leszczewie i Tartaku w gminie Suwałki;
- 3 sprawy dotyczyły budowy siedliska w tym w Leszczewie i Tartaku w gminie Suwałki oraz we wsi Krusznik, w gminie Nowinka;
- 2 sprawy dotyczyły budowy budynków gospodarczych we wsi Rosochaty Róg w gminie Krasnopol;
- 2 sprawy dotyczyły budowy pomostów we wsi Bryzgiel w gminie Nowinka;
- po jednej sprawie dotyczącej budowy studni kopanej we wsi Piertanie i budowy schodów przeciwpożarowych w Domu Pracy Twórczej w Wigrach w gminie Suwałki.

3.9.2. Zadrzewienia

Wojciech Kamiński

W 2009 roku Dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego rozpatrzył 33 wnioski dotyczące wycinki drzew z zadrzewień, w tym:

- pozytywnie – 24 wnioski,
- częściowo pozytywnie – 6 wniosków,
- negatywnie – 3 wnioski,
- oddalił lub przekazał wg właściwości, w związku z brakiem uzasadnienia do podjęcia czynności w trybie art. 83 ust. 1 pkt.5 ustawy o ochronie przyrody – 3 wnioski.

Łącznie usunięto 273szt. drzew oraz krzewy na powierzchni 394m². Główne przyczyny usunięcia drzew i krzewów z zadrzewień to zabiegi pielęgnacyjne, zagrożenie istniejących obiektów budowlanych oraz projektowane inwestycje budowlane. Większość wydanych decyzji zezwalających na wycinkę drzew nakładała na właścicieli nieruchomości obowiązek zasadzenia nowego zadrzewienia z gatunków drzew rodzimych. Nie wyrażono zgody na usunięcie 28 szt. drzew.

Tabela 25. Drzewa wyznaczone w 2009 r. do wycinki na terenie Wigierskiego Parku Narodowego

Gmina	Gatunek drzewa, liczba sztuk lub powierzchnia												
	Ol	Kl	Lp	So	Wb	Brz	jabłoń	Sw	Md	Tp	Js	głóg	krzewy /m ² /
Suwałki	185	9	4	7	3	23	10	6	6	0	2	3	314
Nowinka	1	1	0	1	0	4	0	1	0	2	1	1	80
Krasnopol	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Giby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
razem	186	10	5	8	3	29	10	7	6	2	3	4	394

W analizowanym okresie Dyrektor Wigierskiego Parku Narodowego uzyskał od Wójta Gminy Suwałki pozytywną decyzję na wycinkę 7 drzew z zadrzewień znajdujących się na gruntach stanowiących własność Parku.

3.9.3. Ochrona wartości kulturowych

Maciej Ambrosiewicz,

W roku 2009 WPN prowadził następujące działania na rzecz ochrony walorów kulturowych:

- uzupełnienie elementów kompozycji stanowiącej część instalacji we wsi Czerwony Krzyż (zastąpienie krzyża sosnowego na krzyż dębowy) wraz z oznakowaniem miejsca za pomocą tablicy

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- przejście do Muzeum Wigier w ramach współpracy z Muzeum Okręgowym w Suwałkach dębinki (łodzi) jako depozyt,
- umożliwienie ustawienia trzech krzyży w miejscu hipotetycznej lokalizacji cmentarza w pobliżu nieistniejącej wsi Słupie (na wniosek Wójta Gminy Suwałki).

Ponadto w Muzeum Wigier były prowadzone warsztaty z dawnych rzemiosł przez NOT w Suwałkach.

3.10. Ochrona przed szkodnictwem

Antoni Ignatowicz

Straż Parku Wigierskiego Parku Narodowego do 10 lipca 2009 roku funkcjonowała w 5 osobowej obsadzie, a od 11 lipca ze względu na przewlekłą chorobę jednego z funkcjonariuszy nałożone zadania realizowała w 4-ro osobowym składzie, 3 strażników i komendant. Do pomocy w sytuacjach, kiedy zachodziła taka konieczność decyzją Dyrektora włączano pracowników terenowych Służby Parku Narodowego

Głównymi przestępstwami i wykroczeniami z jakimi ma do czynienia Straż Wigierskiego Parku Narodowego, są naruszenia prawa polegające przede wszystkim na:

- kłusownictwie rybackim (art. 27a. ust. 1, ustawy z dnia 18.04.1985 r. z późn. zm. o rybactwie śródlądowym), przez które rozumie się nielegalne połowy ryb sieciami, przy użyciu prądu i przy użyciu ościeni, oraz amatorski połów ryb wędkami bez wymaganego zezwolenia (art. 27; ust. 1 cytowanej ustawy);
- zaborze mienia (art.278 §1 kk i art.290 ust. 1 kk.), polegającym na kradzieży drewna ze stosów, oraz innych rzeczy ruchomych jak również nielegalnym wyrębie i kradzieży drewna;
- kłusownictwie na zwierzynę łowną (marginalnie zdarza się wnykarstwo);
- “dzikiej turystyce” i biwakowaniu poza miejscami do tego celu wyznaczonymi.(art.15, ust. 1, pkt. 23; ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody), jak również paleniu ognisk w miejscach nie wyznaczonych (art.15, ust. 1, pkt.10 cytowanej ustawy);
- ruchu pojazdów poza drogami publicznymi (art.15 ust.1 pkt.18 ustawy jw.);
- parkowaniu pojazdów w miejscach do tego nie przeznaczonych (art.161 kw.);
- zaśmiecaniu lasu (art.162 §1 kw).

Funkcjonariusze Straży Parku w 2009 roku uczestniczyli w 454 patrolach na terenie Wigierskiego Parku Narodowego, z czego 11 to patrole prowadzone wspólnie z funkcjonariuszami policji z KMP Suwałki (8) i KPP Sejny (3). W wyniku tych patroli strażnicy:

- e) wylegitymowali 836 osób, z czego pouczonych zostało 352 osoby o konieczności przestrzegania przepisów obowiązujących na terenie WPN; dokonali kontroli 7 transportów drewna wywożonego z lasu WPN, u których nie stwierdzono nieprawidłowości zaś na osoby świadomie naruszające

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

prawo (art. 161 kw.) nałożono 19 grzywien w drodze mandatu karnego na ogólną sumę 3000 złotych, (a w 1 przypadku odmowy przyjęcia mandatu karnego) skierowano wniosek o ukaranie do Sądu Grodzkiego w Suwałkach gdzie Sąd, uznał winę sprawcy naruszenia art.161 kw. i zasądził od niego 200 złotych grzywny

- f) znaleźli w wodach WPN, przejęli i zabezpieczyli następujący sprzęt kłusowniczy:
- sieć typu wonton – 131 sztuk, z czego 26 wontonów żyłkowych przekazano do magazynu sieci WPN
 - 6 sieci typu żak, z czego 1 sztukę przekazano do muzeum rybactwa WPN
 - 5 sieci typu „ganta”
 - 3 sznury na węgorze,
 - 10 pęczków na węgorze;
 - 2 sieci typu zasuwka
 - 3 sieci typu przestawa
 - 2 wędki smołówki

Ze znajdującego sprzętu pozostawiono w magazynie WPN do zniszczenia 55 wontonów, 1 żak, 2 zasówki, 3 ganty, 2 przestawy rzeczne i 1 sznur węgorzowy. Przekazano do magazynu WPN 85,5 kg ryb. Dwukrotnie udało się ująć kłusowników połowiących ryby na jeziorze Wigry. Kłusownicy zostali osądzeni i skazani przez Sąd Grodzki w Suwałkach. Komendant Straży Parku 12 razy reprezentował interesy WPN przed Sądami Grodzkim i w Suwałkach i Sejnach.

W roku 2009 funkcjonariusze Straży Parku uczestniczyli w 2 szkoleniach strzeleckich zorganizowanych przez Komendanta Straży Parku przy wydatnej pomocy KMP w Suwałkach.

Tabela 26. Szkodnictwo i ochrona przed szkodnictwem w 2009 r.

Liczba funkcjonariuszy Straży Parku	Windykacja należności w zł	Kradzieże drewna			Liczba przypadków kłusownictwa
		liczba przypadków	skradzione drewno		
			Masa [m ³]	Wartość [zł]	
5	0	0	0	0	9

4. FINANSE

Marta Kopiczko

4.1. Budżet

Dochody i wydatki budżetowe w 2009 roku przedstawiono w tabelach poniżej.

Tabela 27. Dochody budżetowe w 2009 r.

Dział 925, Rozdział 92501			
Lp.	Nazwa paragrafu	Paragraf	Kwoty [zł]
1.	Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	0570	1 188,00
1.	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	0750	42 929,27
Razem			44 117,27

Tabela 28 Wydatki budżetowe w 2009 r.

Lp.	Nazwa paragrafu	Paragraf	Kwota [zł]
1	2	3	5
Dział 925, Rozdział 92501			
1.	Wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	3020	126 390,23
2.	Wynagrodzenia osobowe pracowników	4010	2 731 000,00
3.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	4040	192 750,87
4.	Składki na ubezpieczenie społeczne	4110	443 405,22
5.	Składki na fundusz Pracy	4120	67 115,17
6.	Wpłaty na PFRON	4140	51 222,00
7.	Wynagrodzenia bezosobowe	4170	9 330,00
8.	Wynagrodzenia bezosobowe – finansowanie PO IiŚ	4178	10 887,65
9.	Wynagrodzenia bezosobowe – współfinansowanie PO IiŚ	4179	1 921,35
10.	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	27 845,20
11.	Zakup materiałów i wyposażenia – finansowanie PO IiŚ	4218	7 102,77
12.	Zakup materiałów i wyposażenia – współfinansowanie POIiŚ	4219	1 253,43
13.	Zakup energii	4260	58 591,90
14.	Zakup usług remontowych	4270	5 651,83
15.	Zakup usług zdrowotnych	4280	10 044,95

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

16.	Zakup usług pozostałych	4300	15 153,65
17.	Zakup usług pozostałych – finansowanie PO IiŚ	4308	49 643,60
18.	Zakup usług pozostałych – współfinansowanie PO IiŚ	4309	8 760,63
19.	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	4370	11 178,39
20.	Podróże służbowe krajowe	4410	6 278,33
21.	Podróże służbowe zagraniczne	4420	337,19
22.	Różne opłaty i składki	4430	796,00
23.	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4440	67 837,00
24.	Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	4500	129 163,25
25.	Składki do organizacji międzynarodowych	4540	2 551,54
26.	Kary i odszkodowania wpłacone na rzecz osób fizycznych	4590	3 820,71
27.	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	4700	4 425,02
28.	Zakup materiałów papierniczych do sprzętu drukarskiego i urzędzeń kserograficznych	4740	3 685,65
29.	Zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów i licencji	4750	14 416,19
30.	Zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	6060	5 000,00
	Razem rozdział 92501	RAZEM:	4 067 55 9,72

W 2009 r. ze środków budżetowych przeznaczonych na zakupy inwestycyjne w Wigierskim Parku Narodowym wykonano następujące zadanie:

”Wykupy gruntów”

Kwota 5.000 zł stanowiła wkład własny do dotacji „Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych Wigierskiego Parku Narodowego – wykup gruntów”

Plan: 5.000

Wykonanie: 5.000

W 2009 r. ze środków budżetowych nie realizowano inwestycji budowlanych.

Wigierski Park Narodowy realizuje projekt pn. „Kwartalnik Wigry jako narzędzie edukacji mieszkańców Wigierskiego Parku Narodowego i jego okolic” na podstawie umowy z dnia 05 czerwca 2009 roku zawartej w ramach V priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 .

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Głównym zagadnieniem projektu jest wydawanie i dystrybuowanie czasopisma z dodatkami, którego dystrybucja związana będzie z „żywymi” wydarzeniami – promocją numerów specjalnych, spotkań, warsztatów, wykładów i prezentacji, które mają służyć wzmocnieniu tej formy edukacji i jednocześnie komunikacji ze społecznością lokalną.

Celem strategicznym projektu jest zwiększenie świadomości na temat potrzeby ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. Celami szczegółowymi są:

- budowanie atmosfery akceptacji społecznej dla funkcjonowania parku narodowego i metod ochrony jego zasobów
- kształtowanie świadomości ekologicznej oraz oddziaływanie na postawy wobec przyrody oraz zwiększenie świadomości na temat wpływu zachowanych zasobów przyrodniczych na jakość życia
- poszerzanie wiedzy o lokalnych zasobach przyrodniczo-kulturowych.

Realizacja umowy w 2009 roku przedstawiała się następująco:

- z rezerwy celowej przyznanej Decyzją Ministra Finansów Nr IP10/4135/28/1/KLS/09/7318 z dnia 21 lipca 2009r. w wysokości 30 349,00 zł wydatkowano 30 340,50 zł
- ze środków budżetowych przyznanych Decyzją Ministra Środowiska Nr 36/2009 z dnia 7 października 2009r, w wysokości 49 242,00 zł wydatkowano 49 228,93 zł
- na wynagrodzenie bezosobowe, zakup materiałów biurowych, wykonanie materiałów promocyjnych, opracowanie graficznego wydruku i dostawy banerów pająkowych oraz prowadzenie warsztatów.

Zadanie realizowane będzie, zgodnie z umową, do roku 2012.

4.2. Gospodarstwo pomocnicze

Tabela 29. Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów działalności w 2009 r.

Lp.	Wyszczególnienie działalności	pozyskania drewna m ³	Przychody zł.	sprzedaży drewna m ³	Rozchody zł
1	2	3	4	5	6
	Ochrona przyrodniczych i kulturowych				
I	zasobów parków narodowych		1 833 000,00		1 203 000,00
	razem				
	(1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)		1 637 139,78		1 049 318,61
	z tego:				
	<i>1. Ochrona przyrody nieożywionej i gleb</i>				
	<i>2. Ochrona ścisła</i>				
	<i>3. Ochrona ekosystemów wodnych</i>		350 000,00		305 000,00
			359 337,43		301 579,71
	<i>4. Ochrona ekosystemów leśnych</i>		1 430 000,00		745 000,00
	(a+b+c)		1 234 417,17		655 523,20
	a) cięcia przebud. pielęgn. i sanitarn. (zag.dr)	10 255 m ³	1 150 000,00	10 255 m ³	446 000,00
		8 974,34 m ³	960 069,57	8 968,14 m ³	380 099,68
	b) hodowla lasu		60 000,00		64 000,00
			56 312,28		56 632,28
	c) ochrona ekosys.leśn. przed czynn.ab. i bio.		220 000,00		235 000,00
			218 035,32		218 791,24
	<i>5. Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych</i>		30 000,00		35 000,00
			24 727,10		28 716,87
	<i>6. Ochrona zwierząt</i>		23 000,00		58 000,00
	(a+b+c)		18 444,16		53 703,89
	a) ochrona zwierząt rzadkich		8 000,00		10 000,00
			7 137,67		8 119,69
	b) ochrona zwierzyny łownej		15 000,00		48 000,00
			11 306,49		45 584,20
	c) ochrona ptaków				
	<i>7. Ochrona roślin</i>				

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

	8. Ochrona walorów widokowych (krajobrazu)				
	9. Ochrona dziedzictwa kulturowego i histor.				
	10. Ochrona przed pożarami i szkodnictwem		0,00		60 000,00
			213,92		9 794,94
	Działalność naukowo-badawcza,				
II	edukacyjna i turytyczna		1 099 000,00		890 000,00
	razem				
	(1+2+3+4+5)		1 094 336,93		880 757,92
	z tego:				
	1. Działalność naukowo-badawcza				9 000,00
					8 067,54
	2. Edukacja w zakresie ochr. przyr. i par. nar.		408 000,00		195 000,00
			395 239,13		192 940,23
	3. Wydawnictwa		1 000,00		96 000,00
			181,45		95 526,93
	4. Udostępnianie parku dla turystyki		690 000,00		590 000,00
			698 916,35		584 223,22
	5. Monitoring przyrodniczy i techniczny				
	Pozostała działalność				
III	razem		328 000,00		917 000,00
	(1+2+3+4+5+6+7)				
			300 914,20		869 833,41
	z tego:				
	1. Plan ochrony i ich rewizja				1 000,00
					535,38
	2. Regulacja stanu posiadania		0,00		6 000,00
			2 283,52		2 737,44
	3. Naprawy budynków, budowli i innych śr.trw.				32 000,00
					21 305,09
	4. Remonty dróg parku				
	5. Transport i gospodarka warsztatowa		10 000,00		190 000,00
			11 342,92		186 223,94
	6. Administracja budynków		70 000,00		470 000,00

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

			67 204,74		467 176,34
	7. Inne				
	dopłaty, amortyzacja		248 000,00		218 000,00
			220 083,02		191 855,22
			0,00		250 000,00
IV.	Koszty zarządu		4 688,74		235 464,36
	w tym:				
	1. Szkolenia zawodowe				5 000,00
					1 034,72
		10 255 m3	3 260 000,00	10 255 m3	3 260 000,00
V	Ogółem (I+II+III+IV)	8 974,34 m3	3 037 079,65	8 968,14 m3	3 035 374,30

4.3. Dochody i wydatki własne

W 2009 r. Wigierski PN otrzymał 2 700,00 zł darowizn pieniężnych, pochodzących od osób fizycznych i instytucji. Przeznaczone one zostały na organizację wystawy „Fotografia Dzikiej Przyrody”. Bank naliczył odsetki w wysokości 0,43 zł.

Tabela 30. Dochody własne Wigierskiego Parku Narodowego w 2009 r.

Dział 925, Rozdział 92501

Lp.	Nazwa Paragrafu	§§	Dochód [tys. zł]
1.	Pozostałe odsetki	0920	0,43
2.	Otrzymane darowizny w postaci pieniężnej	0960	2 700,00
3.	Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego		0,01
Razem			2 700,44

Tabela 31. Wydatki rachunku dochodów własnych w 2009 r.

Dział 925, Rozdział 92501

Lp.	Nazwa Paragrafu	§§	Wydatki [zł]
1.	Zakup usług pozostałych	4300	2 700,44
Razem			2 700,44

4.4. Środki bezzwrotne pochodzące ze źródeł krajowych

Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł w 2009 roku przedstawia załącznik nr 6.

5. INWESTYCJE I REMONTY

Marek Wrona

Zestawienie prac remontowo-budowlanych wykonanych w Wigierskim Parku Narodowym w 2009 roku przedstawia tabela poniżej.

Tabela 32. Zestawienie prac remontowo-budowlanych w 2009 r.

Lp.	Lokalizacja i zakres robót	Pochodzenie środków finansowych	Koszt [zł]
1	Wykonanie budynku gospodarczego przy leśniczówce Mikołajewo	WPN	6100
2	Instalacja opraw oświetleniowych Krzywe pomieszczenia biura	WPN	5900
3	Wymiana kotła c.o Wysoki Most	WPN GP	3900
4	Instalacja kompensatorów mocy biernej Muzeum Wigier	WPN	5500
	RAZEM w tym dotacje		21400

6. INFORMATYKA i GIS

Maciej Łapiński, Piotr Pieczyński

WPN używa następującego sprzętu komputerowego:

- zestawy komputerowe: 79 szt. (53 stacjonarnych i 15 przenośnych);
- drukarki: 47 szt. (z czego 30 atramentowe, 2 igłowe, 15 laserowych);
- plotery: 2 szt.;
- skanery: 7 szt.;

Park używa następującego oprogramowania:

- systemy operacyjne MS Win 2003 Serwer – 1 szt., MS Win98 – 26 szt., MS WinXP – 49 szt., MS Win2000 – 10 szt.;

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- oprogramowanie biurowe: MS Office 2007 – 19 szt., MS Office 2003 Prof. – 11 szt., MS Office XP Stand – 12 szt., MS Office XP Prof. – 18 szt., MS Office 97 Prof. – 4 szt., MS Office 7.0 Prof. – 7 szt.;
- oprogramowanie graficzne: Corel 10 – 3 szt., Corel Clasic – 5 szt., Corel 9 PL – 5 szt., Corel 11 PL – 10 szt.; Adobe CS 2 – 1 szt., Adobe PC 11 CE – 1 szt., Adobe Photoshop CS 2 – 1 szt.,
- oprogramowanie baz danych i GIS: ArcView 9.3 – 7 szt., ArcInfo 9.3 – 2 szt., ArcPAD – 5 szt., mLas Inżynier – 14 szt., Mapinfo 9.2 – 5 szt., GeoMedia – 1 szt., MS Acces – 59 szt. (w ramach MS Office Prof.), system LasInfo (aplikacja serwer – 1 szt., aplikacja klient – 16 szt.)
- oprogramowanie antywirusowe: Kaspersky Anti Virus
- system informacji prawnej LEX - 1 szt.

WPN jest wyposażony w sieć komputerową o topologii gwiazdy, serwer MS Win 2003 SERWER i 45 stanowisk w sieci. Park ma dostęp do usług internetowych poprzez łącze 2 Mb/s, obsługiwane przez firmę Matrix. Park użytkuje dwa systemy bankowości elektronicznej (NBP i Kredyt Bank).

WPN wykorzystuje następujące media elektroniczne do świadczenia usług informacyjnych dla społeczeństwa:

- Strona WWW Parku – zawiera wiadomości ogólne, o edukacji środowiskowej, informacji turystycznej, przewodniki, aktualności, ogłoszenia i galerię zdjęć;
- BIP WPN – strona internetowa zawierająca informacje publiczne: struktura organizacyjna parku, podstawy prawne funkcjonowania parku, zarządzenia i decyzje, ogłoszenia o przetargach itp.;
- Strona WWW – „Kwartalnik Wigry” jest wersją elektroniczną czasopisma o parku;
- Internet – wydzielone stanowisko komputerowe w Punkcie Informacji Turystycznej zapewnia dostęp do Internetu dla turystów (dostępne w godzinach pracy parku).

-

W roku 2009 zrealizowano projekt pt. „Budowa zintegrowanego systemu informatycznego w oparciu o technologię GIS do wykonywania zadań ochronnych w Wigierskim Parku Narodowym”, który został w całości sfinansowany ze środków NFOŚiGW. Koszt projektu wyniósł 340 591,98 zł.

W ramach projektu zakupiono:

- rejestratory dla leśniczych wyposażone w GPS i moduł GSM z drukarkami mobilnymi – 10 szt.,
- zestawy komputerowe dla leśniczych – 8 szt.,
- palmtopy PDA wyposażone w GPS dla pracowników merytorycznych – 4 szt.
- zestaw TotalGIS złożony z GPS, dalmierza laserowego, rejestratora polowego,

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- oprogramowanie GIS na komputery i urządzenia mobilne, oraz przeprowadzono szereg szkoleń z zakresu GIS,
- pozyskano z zasobów Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Warszawie numeryczny model terenu i zdjęcia lotnicze z 2007 r. dla parku i otuliny,
- pozyskano dane ewidencyjne dla parku i otuliny z zasobów Powiatowych Ośrodków Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej,

Wdrożenie systemu na terenie parku przewidziano w roku 2010.

7. ANALIZA STANU BHP

Wojciech Kamiński

1. Struktura zatrudnienia

Przeciętna liczba zatrudnionych w WPN w 2009 roku wynosiła 83 osoby, w tym:

- Wigierski Park Narodowy - Gospodarstwo Pomocnicze – 16 osób,
- Wigierski Park Narodowy – 67 osób.

2. Wypadki przy pracy

Nie zarejestrowano.

3. Choroby zawodowe

W 2009 roku zarejestrowano jedno podejrzenie choroby zawodowej (boreliozy) u pracownicy zatrudnionej na stanowisku specjalisty do spraw edukacji. Do dnia 31.12.2009r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Suwałkach nie wydała decyzji o stwierdzeniu choroby.

4. Zagrożenia czynnikami szkodliwymi, stan na 31.12.2009 r.

Stały kontakt z wodą (2 osoby) – rybacy jeziorowi.

Poza wymienionymi wyżej czynnikami, występują również:

- odczynniki chemiczne i trucizny (7 osób narażonych) – 2 pracowników laboratorium, 4 pracowników wylęgarni, 1 pracownik obsługi ośrodka rehabilitacji zwierząt,
- hałas i wibracja (2 osoby) – operatorzy ciągników.

Przeprowadzone badania natężenia hałasu i wibracji nie wykazały przekroczenia obowiązujących norm. W przypadku stężenia czynników chemicznych nie zachodziła potrzeba wykonywania pomiarów. Ryzyko związane z występowaniem czynników chemicznych oceniono jako „małe”, nie wymagające podejmowania dodatkowych działań, poza standartowymi czynnościami profilaktycznymi, jak stosowanie odzieży ochronnej i zachowanie szczególnej ostrożności podczas wykonywania pracy.

5. Zagrożenie czynnikami biologicznymi w środowisku pracy

W wyniku przeprowadzonej w 2005 roku oceny zagrożenia pracowników czynnikami biologicznymi stwierdzono występowanie dwóch czynników zaliczonych do "3" (wysokiej) grupy zagrożenia (stan na 31.12.2009r.):

- a) wirus wścieklizny (2 osoby) – Ośrodek Rehabilitacji Zwierząt w Maćkowej Rudzie,
- b) wirus kleszczowego zapalenia mózgu – wariant środkowoeuropejski (65 osób, w tym: 8 osób zatrudnionych w Wigierskim Parku Narodowym Gospodarstwie Pomocniczym i 57 osób w Wigierskim Parku Narodowym) – pracownicy wykonujący czynności służbowe w terenie leśnym i przyleśnym.

6. Kontrole

Kontrole zewnętrzne

W dniu 22.06.2009r. inspektor Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Suwałkach przeprowadził kontrolę z zakresu nadzoru sanitarnego nad warunkami pracy. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W okresie 31.08.2009r.- 11.09.2009r. kontrolę warunków pracy przeprowadził inspektor Departamentu Kontroli Ministerstwa Środowiska. W efekcie kontroli przeprowadzono ponowną, okresową ocenę ryzyka zawodowego na wszystkich stanowiskach występujących w Parku.

Kontrole wewnętrzne

W 2009 roku pracownik służby bhp w WPN przeprowadził kontrolę warunków pracy na stanowisku rybak jeziorowy. W wyniku kontroli zaopatrzonego pracownika w odzież wodoszczelną, ponieważ dotychczas używana nie spełniała swoich funkcji.

7. Szkolenia

W analizowanym okresie przeprowadzono szkolenia:

- a) z zakresu ratowania tonących (rybacy),
- b) podstawowe z zakresu bhp i p-poż. dla nowozatrudnionych pracowników,
- c) okresowe z zakresu bhp i p-poż. dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, administracyjno-biurowych i osób kierujących pracownikami,

8. Profilaktyka

- a) Prowadzenie szczepień ochronnych przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu (dotyczy osób narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne zaliczone do 3 grupy zagrożenia).
- b) Wydawanie według bieżących potrzeb odzieży ochronnej i roboczej oraz obuwia roboczego.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

- c) Dostarczanie napojów chłodzących w okresie letnim oraz napojów ciepłych w okresie zimowym (pracownicy przygotowują posiłki i ciepłe napoje we własnym zakresie z dostarczonych przez zakład produktów).
- d) Wydawanie posiłków profilaktycznych pracownikom uprawnionym do ich otrzymywania.
- e) Wydawanie pracownikom środków czystości oraz wypłacanie ekwiwalentu za pranie odzieży.
- f) Prowadzenie okresowych i kontrolnych badań lekarskich.

9. Inne działania

- a) Modernizacja oświetlenia na stanowiskach biurowych w celu dostosowania do obowiązujących w tym zakresie norm europejskich.
- b) Pomiary natężenia wibracji i hałasu w użytkowanych ciągnikach rolniczych. W wyniku pomiarów nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych norm.
- c) Przeprowadzono ocenę ryzyka zawodowego na wszystkich stanowiskach w WPN i WPN-GP
- d) Wyznaczono pracowników odpowiedzialnych za: udzielanie pierwszej pomocy, ewakuację i ochronę przeciwpożarową.
- e) Przeprowadzono badania profilaktyczne wszystkich pracowników narażonych na kontakt z kleszczami w kierunku wykrycia przeciwciał bakterii powodujących boreliozę.

10. Plan działań w zakresie bhp w 2010 roku:

Realizacja obowiązków pracodawcy w następującym zakresie:

- aktualizacja szczegółowych programów szkolenia z zakresu bhp i p-poż (instruktażu stanowiskowego),
- wydawanie odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej,
- szkolenie okresowe z zakresu bhp i p-poż.,
- badania profilaktyczne pracowników,
- szczepienia ochronne przeciwko KZM,
- wydawanie posiłków profilaktycznych uprawnionym pracownikom,
- prowadzenie badań czynników szkodliwych (NDN) na stanowisku operatora ciągnika,
- kontrole warunków pracy na stanowiskach.

8. RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO

Anna Krzysztofiak

W roku 2009 odbyły się dwa posiedzenia Rady Naukowej WPN, przy czym jedno z nich miało miejsce podczas konferencji poświęconej obchodom 20-lecia Parku.

W posiedzeniu, które odbyło się 29 września, brało udział 11 członków RN WPN oraz 7 pracowników Parku. Omawiano na nim głównie plan zadań ochronnych na rok 2010 oraz drobne zmiany w zapisach dotyczących zadań ochronnych na rok 2009. Po wysłuchaniu wystąpienia na temat projektu zmian w zadaniach ochronnych na rok 2009 oraz projektu zadań ochronnych na rok 2010, Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego pozytywnie, jednogłośnie zaopiniowała oba projekty. Następnie dr L. Krzysztofiak przedstawił główne założenia projektu przygotowywanego do PO Infrastruktura i Środowisko na ochronę tzw. małej retencji na obszarze WPN. Prof. dr hab. T. Krzywosz zwrócił uwagę na narastający problem z kormoranem, który faktycznie jest głównym użytkownikiem jezior w parku. Ustalono, że należy umieścić punkt poświęcony kormoranom w przyszłorocznych planach zadań ochronnych. Dyr. J. Łoziński przedstawił także w ogólnym zarysie sytuację, w jakiej znalazł się po wejściu w życie nowych przepisów dotyczących planów ochronnych obszarów objętych siecią Natura 2000. Rada Naukowa Wigierskiego Parku Narodowego stwierdziła, że widzi potrzebę opracowania planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 „Puszcza Augustowska”, jednak zwraca uwagę na nieodpowiednie przygotowanie prawne, brak dodatkowych finansów oraz pracowników (zespołów specjalistów) do tak rozszerzonych zakresów działań. Ponadto, pilnym zadaniem jest też opracowanie planu ochrony dla Wigierskiego Parku Narodowego, uwzględniającego zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000. Rada pozytywnie zaopiniowała projekt wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia „Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 Ostoja wigierska”, przygotowywanego do złożenia w Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych, w ramach V osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Zestawienie powierzchni według kategorii użytkowania w 2009 r. (stan na 31 grudnia 2009 roku zgodnie ze sprawozdaniem do GUS)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie ^x	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 337,0	5,6	2441,4	203,9	14 987,9	100,0
2.	Grunty leśne ogółem	9 025,6		369,8	15,3	9 410,7	62,7
	w tym niezalesione	47,0				47,0	
3.	Grunty rolne ogółem	309,1		1926,8	66,3	2 302,2	15,3
	w tym do zalesienia						
4.	Grunty orne ogółem	191,2		1534,8	39,6	1765,6	11,8
	w tym na cele parku	27,0					
	Użytkowane	92,0					
	Nie użytkowane	99,2					
	Wydzierżawione	65,0					
5.	Łąki i pastwiska	117,9		392,0	26,7	536,6	3,6
	w tym na cele parku	28,1					
	Użytkowane	53,8					
	Nie użytkowane	64,1					
	Wydzierżawione	25,7					
6.	Wody ogółem	2794,1		-	-	2 794,1	18,7
7.	Grunty zadrzewione i zakrzaczone	0,5		7,3	0,9	8,7	0,1
8.	Użytki ekologiczne	-		-	-	-	-
9.	Nie użytki	182,9		130,6	5,1	318,6	2,1
10.	Tereny pozostałe	24,8	5,6	6,9	116,3	153,6	1,1

^x – w zarządzie Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych

Sporządziła Dorota Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 1a. Podział administracyjny Wigierskiego Parku Narodowego i zatrudnienie w 2009 r.

Lp.	Obręb Ochronny	Obwód Ochronny	Pow. ha	Pow. ochrony ścisłej	Liczba zatrudnionych	Stanowisko	Wykształcenie	Liczba lat pracy / w tym w Parku
1	WIGRY	Lipniak	923	70	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	23/20, 13/12
		Krzywe	974	38	3	Leśniczy, 2 podleśniczych	średnie leśne	30/20, 35/16, 20/17
		Leszczewek	870	56	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	20/20, 22/20
		Gawarzec	906	48	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	14/11, 14/13
		Słupie	980	56	2	Leśniczy, podleśniczy,	wyższe leśne, średnie leśne,	14/13, 16/16
2	M. RUDA	Powały	599	-	2	Leśniczy, podleśniczy	średnie leśne	35/20, 23/20
		Krusznik	1098	40	2	Leśniczy, podleśniczy	wyższe leśne	5/5, 22/15
		Mikołajewo	1117	37	2	Leśniczy, podleśniczy	wyższe leśne, średnie leśne	9/8, 42/20
		Lipowe	1012	25	2	Leśniczy, robotnik gospodarczy	średnie leśne, podstawowe	30/22, 34/20
		Wysoki Most	1129	20	2	Leśniczy, podleśniczy	wyższe leśne, średnie leśne	17/17, 35/20
3.	Wodny Obwód Ochronny WIGRY		2696	233	2	Konserwator, st. Strażnik	wyższe rybackie	15/15, 15/14
Ogółem:			12.304	623	23	<i>Sporządziły Dorota Zaborowska i Anna Narkiewicz</i>		

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 2. Zestawienie powierzchni według kategorii ochronności (stan na 31 grudnia 2009 roku)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 337,0	5,6	2 441,4	203,9	14 987,9	100,0
2.	Powierzchnia objęta ochroną ścisłą	623,2	-	-	-	623,2	4,2
	w tym leśna	283,0	-	-	-	283,0	
3.	Powierzchnia objęta ochroną częściową	11 445,6	-	-	-	11 445,6	76,3
	w tym leśna	8 714,2	-	-	-	8 709,5	
4.	Powierzchnia objęta ochroną krajobrazową	268,2	5,6	2441,4	203,9	2 919,1	19,5
	w tym leśna	28,4	-	369,8	15,3	413,5	

Sporządziła Dorota Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 3. Zestawienie powierzchni wg województw i gmin (stan na 31 grudnia 2009 roku) [ha]

wojew. podlaskie gmina	Ogółem	Własność Skarbu Państwa											Inna własność												
		w zarządzie parku						w innym zarządzie					prywatna					pozostałe							
		razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe
Suwałki	7946,7	6682,3	4110,1	169,0	2293,7	107,2	2,3	3,6					3,6	1135,4	173,5	913,6		41,0	7,3	125,4	9,3	55,7		4,9	55,5
Krasnopol	1434,5	790,3	700,9	53,4	25,7	6,4	3,9	1,7					1,7	624,6	102,5	454,4		61,1	6,6	17,9	0,1	2,4			15,4
Nowinka	1826,4	1178,6	657,7	22,9	449,0	42,7	6,3							605,5	81,8	500,7		22,7	0,3	42,3	5,9	7,9		0,2	28,3
Giby	3780,3	3685,8	3556,9	63,8	25,7	26,6	12,8	0,3					0,3	75,9	12,0	58,1		5,8		18,3		0,3			18,0
Ogółem	14987,9	12337,0	9025,6	309,1	2794,1	182,9	25,3	5,6					5,6	2441,4	369,8	1926,8		130,6	14,2	203,9	15,3	66,3		5,1	117,2

Sporządziła Dorota Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 4. Działalność edukacyjna w 2009 roku

Tabela 4a. Edukacja w 2009 r.

Lp.	Park Narodowy	Muzeum (liczba zwiedzających)	Liczba Ścieżek edukacyjnych	Biblioteka (liczba pozycji)	Ośrodek Edukacyjny (dotyczy wyłącznie wyodrębnionych)
					Rok utworzenia
1.	Wigierski	18784	6	3974	Ośrodek Edukacji Środowiskowej – od roku 1995

Sporządziła Aleksandra Mackiewicz

Tabela 4b. Tematy imprez edukacyjnych w 2009 r.

Lp.	Temat	Liczba imprez (zajęć) spotkań	Liczba uczestników
1.	Zajęcia w OEŚ, na ścieżkach edukacyjnych WPN, zajęcia z regionalizmu w siedzibie WPN	100	1066
2.	Warsztaty przyrodniczo-kulturowe z cyklu „Spotkania z Wigierkiem”	13	328
3.	Lekcje muzealne w Muzeum Wigier dla szkół lokalnych	25	800
4.	Lekcje muzealne w Muzeum Wigier dla grup spoza terenu WPN	21	720
5.	Akcja „Moja okolica bez dzikich wysypisk” i „Zakupy bez torebek foliowych”	15	450
6.	Dzień Ziemi w WPN	1	400
7.	Dzień Ziemi na Polach Mokotowskich	1	2600
8.	Obóz Młodego Naukowca	3	20
9.	Warsztaty dla nauczycieli	1	35
10.	Konkurs ekologiczny “Nasze działania na rzecz Ziemi – czyli ekoespoły w naszej szkole”	2	150
11.	Konkurs „Bioróżnorodność i formy ochrony przyrody w Polsce”	2	200
12.	Spotkania w ramach ”Akademii Przyrody	2	64
13.	Dzień Zwierząt i Wegetarianizmu (piknik rodzinny)	1	250
14.	Piknik Ekologiczny w Przedszkolu Nr 3 w Suwałkach	1	350

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

15.	Akcja „Sprzątanie Świata”	2	630
16.	inne wydarzenia (m.in. regaty, stoiska WPN, etc) Zielone Kino – sobotnie pokazy filmów „pod chmurką” przy stacji początkowej Wigierskiej Kolei Wąskotorowej, udział wzięło około 200 osób, Konferencja z okazji XX-lecia WPN XVII Regaty o Puchar Dyrektora WPN	8	280
Razem			

¹Liczba osób, które odwiedziły stoisko WPN

Sporządziła Katarzyna Łukowska

Tabela 4c. Wydawnictwa edukacyjne, popularno-naukowe i naukowe własne w 2009 r.

Lp.	Tytuł	Autor	Nakład [szt.]
1.	Mszarnik jutta Oeneis jutta	Lech Krzysztofiak Anna Krzysztofiak Jerzy Sell Krzysztof Frąckiel Maciej Romański	1000
2.	Wigierski Park Narodowy	Red. Maciej Ambrosiewicz	3000
3.	Cztery numery kwartalnika <i>Wigry</i> (w polskiej wersji językowej)	Zespół pod redakcją Macieja Kamińskiego	8000
4.	Dwa numery dodatku do kwartalnika przeznaczonego dla dzieci i młodzieży pt. <i>Wigierek</i>	Zespół pod redakcją Joanny Adamczewskiej	4000
5.	Dary Natury. Pakiet edukacyjny dla szkół podstawowych i gimnazjów	Ewa Górską Katarzyna Łukowska Grażyna Żukowska	500
6.	Na miedzy	Joanna Adamczewska Joanna Górecka	2000
7.	Multimedialny przewodnik edukacyjny po WPN	Praca zbiorowa	6000

Sporządzili: Aleksandra Mackiewicz. i Lech Krzysztofiak

Tabela 4d. Wystawy stałe i czasowe w 2009 r.

p.	Tytuł	Miejsce wystawy	Staća/czasowa	Liczba zwiedzających
1.	„Nad Wigrami	Dyrekcja WPN w Krzywem	stała	14000
2.	„Ocalić od zapomnienia” wystawa etnograficzna	Dyrekcja WPN w Krzywem	stała	
3.	„Historia i tradycje rybołówstwa nad Wigrami”	Czerwony Folwark	czasowa od 1.06-30.09	7500
4.	„Nadwigierskie militaria”	Czerwony Folwark	czasowa od 1.06-30.09	2500

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

5.	Wystawy pokonkursowe i powarsztatowe w holu budynku dyrekcji WPN	Dyrekcja WPN w Krzywem	czasowa	14000
6.	„Dzika Przyroda Puszczy Augustowskiej”, zdjęcia Romana Rogozińskiego	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	czasowa	
7.	„Czas Mamuta”	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	czasowa	18000
8.	„Na ziemniaczanym zagonie”	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	czasowa	
9.	„Fotografia Dzikiej Przyrody”	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	czasowa	
10.	„Rzeźby Zwierząt w brązie”	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	czasowa	5000
11.	„Las w moim obiektywie”	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	czasowa	
12.	„Turystyka wodna nad Wigrami na starych pocztówkach”	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	czasowa	
13.	„W Gorczańskiej puszczy”	Muzeum Wigier w Starym Folwarku	czasowa	

Sporządzili: Barbara Perkowska. i Maciej Ambrosiewicz

Tabela 4e. Ceny kart wstępu w 2009 r. [zł]

Park	Wystawy stałe	Ośrodek edukacyjny	Muzeum
Cena karty (N/U)	Cena biletu (N/U)	Cena biletu (N/U)	Cena biletu (N/U)
4/2 9jednodniowe)	Karta wstępu 4/2	-	8/4
15/7,5 (tygodniowe)			
20/10 (dwutygodniowe)			

Sporządziła: Barbara Perkowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 5a. Wykaz projektów naukowo-badawczych realizowanych siłami parku w 2009 r.

Lp.	Tytuł projektu *	Kierownik i wykonawcy	Instytucje spoza parku biorące udział w realizacji projektu	Czas trwania projektu	Źródła finansowania
1.	<u>Wybrane elementy ekologii i biologii miodokwiatu krzyżowego <i>Herminium monorchis</i> i kukuczki kapturkowatej <i>Neotianthe cuculata</i></u>	M. Romański		2003 - 2011	WPN
2.	Badania rozmieszczenia i liczebności gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz Europejską Siecią Ekologiczną NATURA 2000	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak M. Romański		1996 - 2012	WPN
3.	Badania fauny mrówek <i>Formicidae</i> WPN	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak		2005- 2011	WPN
4.	<u>Strategia rozwoju populacji mszarnika jutta <i>Oeneis jutta</i> w północno-wschodniej Polsce i perspektywy ochrony w Wigierskim Parku Narodowym</u>	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak M. Romański	Uniwersytet Gdański, Biebrzański Park Narodowy	2006 - 2009	WPN, Ministerstwo NiSW
5.	Zróżnicowanie genetyczne, morfologiczne i preferencji ekologicznych dwóch bliźniaczych gatunków <i>Lasius niger</i> (L.) i <i>L. platythorax</i> Seifert (Hymenoptera, Formicidae)	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak	Uniwersytet Gdański,	2007 - 2009	WPN
6.	<u>Badania grzybów, śluzowców i mszaków Wigierskiego Parku Narodowego</u>	M. Romański L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak	Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet w Ostrawie	2008- 2010	CKPŚ, Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”
7.	<u>Badania rozmieszczenia obcych gatunków roślin na terenie WPN oraz zagrożeń, jakie stanowią dla rodzimej przyrody</u>	M. Romański L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak	Uniwersytet Wrocławski	2007 - 2012	EkoFundusz, GEF, Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”
8.	Badania rzek Wigierskiego Parku Narodowego	L. Krzysztofiak A. Krzysztofiak M. Romański A. Mackiewicz M. Stankiewicz		2009 - 2012	WPN

podkreślenie oznacza, że fundusze na finansowanie projektów naukowych zdobyli pracownicy naukowcy WPN

Sporządziła Anna Krzysztofiak

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 5b. Wykaz projektów naukowo-badawczych realizowanych przez instytucje zewnętrzne w 2009 r.

Lp.	Tytuł projektu	Instytucje realizujące projekt	Kierownik Projektu	Współwykonawcy z parku	Czas trwania Projektu
1.	Osady jeziora Wigry	Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie	Prof. Jacek Rutkowski	Lech Krzysztofia	1998-2009
2.	Badania torfowisk WPN	Akademia Świętokrzyska	Prof. Sławomir Żurek	Lech Krzysztofia	2004-2009
3.	Rozwój doliny Czarnej Hańczy w strefie ujścia do jeziora Wigry	AGH Kraków	Prof. dr hab. Jacek Rutkowski	Lech Krzysztofia	2007-2009
4.	Ocena elementów typologicznych siedlisk zniekształconych i zdegradowanych w aspekcie przywrócenia zgodności biocenozy z biotopem	IBL Warszawa			Stałe powierzchniowe badawcze
5.	Flora Oedogoniales jezior WPN	Instytut Botaniki UW,	Agnieszka Krzyk		2001 - 2009
6.	Badania torfowisk	Warszawa	Prof. Sławomir Żurek		2004 - 2009
7.	Różnorodność genetyczna gatunków z rodziny Orchidaceae jako miara ich potencjału ewolucyjnego i podstawa działań konserwatorskich,	Uniwersytet w Białymstoku	Izabela Tatałaj Adam Hermaniuk		2001 - 2009
8.	Badania nad storczykami,	Uniwersytet w Białymstoku	Adam Hermaniuk		2006 - 2009
9.	Badania porostów	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski Olsztyn,	Anna Zalewska		2006 - 2009
10.	Badania chrzączek występujących na terenie WPN	Katedra Zoologii Doświadczalnej Biologii Ewolucyjnej Uniwersytet Łódzki,	Dr Janusz Majecki		2006 - 2010
11.	Mikrosporogeneza i rozwój pyłku u bagnicy torfowej	Zakład Botaniki, Inst. Biologii Uniwersytet w Białymstoku.	dr Joanna Leśniewska		2008 - 2009
12.	Badania fizykochemiczne J. Wigry	Instytut Nauk Geologicznych PAN,	mgr Anna Paprocka		2008 - 2009
13.	Flora Oedogoniales jezior WPN	Instytut Botaniki UW	mgr Agnieszka Krzyk		2006 - 2009

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

14	Prowadzenie badań ryb i raków	Instytut Rybactwa Śródlądowego Giżycko	prof. dr hab. Tadeusz Krzywosz		2006 - 2009
15	Prowadzenie badań i pomiarów hydrogeologicznych	AGH Kraków	mgr Justyna Niewiarowicz		2006 - 2009
16	Porównanie cech merystrycznych troci jeziorowej z j. Wigry, j. Hańcza, j. Wdzydze oraz z warchlaków hodowlanych Ośrodka Zarybieniowego PZW w Gawrych Rudzie	Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie i PZW Suwałki	Łucjan Chybowski		2009
17	Historie jezior dystroficznych WPN w świetle holeceńskiej sukcesji ich roślinności	Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Botaniki	dr Danuta Drzymalska		2009 - 2011
18	Badania wpływu ekstremalnych hydrometeorologicznych na przemiany biogeochemiczne węgla organicznego w wodach polihmusowych	Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Biologii, Zakład Hydrobiologii	dr Piotr Zieliński		2009 - 2011
19	Bruzdnice (Dinophyta/Dinoflagella) WPN	Uniwersytet .im. A. Mickiewicza w Poznaniu	dr Paweł M. Owianny		2009 - 2011
20	Genetyczne zróżnicowanie <i>Malaxis monophyllos</i> w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem nizinno-górskiej dysjunkcji zasięgu gatunku	Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Biologii	mgr Edyta Wasilewska		2009 - 2011
21	Zróżnicowanie morfologiczne i genetyczne rodzaju <i>Agrimonia L.</i> W Polsce	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski Olsztyn, Katedra Botaniki i Ochrony Przyrody	prof. dr hab. Czesław Hołdyński		2009 - 2012

Sporządziła Anna Krzysztofiak

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 5c. Spis publikacji naukowych, popularno-naukowych i edukacyjnych opublikowanych i złożonych do druku przez pracowników parku (samodzielnie bądź w charakterze współautorów) w 2009 r.

Lp.	Tytuł projektu	Institucje realizujące projekt	Kierownik projektu	Współwykonawcy z parku	Czas trwania projektu
1.	Osady jeziora Wigry	Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie	prof. Jacek Rutkowski	Lech Krzysztofiak	1998-2009
2.	Badania torfowisk WPN	Akademia Świętokrzyska	prof. Sławomir Żurek	Lech Krzysztofiak	2004-2009
3.	Rozwój doliny Czarnej Hańczy w strefie ujścia do jeziora Wigry	AGH Kraków	prof. dr hab. Jacek Rutkowski	Lech Krzysztofiak	2007-2009
4.	Ocena elementów typologicznych siedlisk zniekształconych i zdegradowanych w aspekcie przywrócenia zgodności biocenozy z biotopem	IBL Warszawa			Stale powierzchnie badawcze
5.	Flora Oedogoniales jezior WPN	Instytut Botaniki UW	Agnieszka Krzyk		2001 - 2009
6.	Badania torfowisk	Warszawa	Prof. Sławomir Żurek		2004 - 2009
7.	Różnorodność genetyczna gatunków z rodziny Orchidaceae jako miara ich potencjału ewolucyjnego i podstawa działań konserwatorskich,	Uniwersytet w Białymstoku	Izabela Tatałaj Adam Hermaniuk		2001 - 2009
8.	Badania nad storczykami,	Uniwersytet w Białymstoku	Adam Hermaniuk		2006 - 2009
9.	Badania porostów	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski Olsztyn,	Anna Zalewska		2006 - 2009
10.	Badania chrzączek występujących na terenie WPN	Katedra Zoologii Doświadczalnej Biologii Ewolucyjnej Uniwersytet Łódzki,	dr Janusz Majecki		2006 - 2010
11.	Mikrosporogeneza i rozwój pyłku u	Zakład Botaniki, Inst. Biologii	dr Joanna Leśniewska		2008 - 2009

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

	bagnicy torfowej	Uniwersytet w Białymstoku.			
12.	Badania fizykochemiczne J. Wigry	Instytut Nauk Geologicznych PAN,	mgr Anna Paprocka		2008 - 2009
13.	Flora Oedogoniales jezior WPN	Instytut Botaniki UW	mgr Agnieszka Krzyk		2006 - 2009
14	Prowadzenie badań ryb i raków	Instytut Rybactwa Śródlądowego Giżycko	prof. dr hab. Tadeusz Krzywosz		2006 - 2009
15	Prowadzenie badań i pomiarów hydrogeologicznych	AGH Kraków	mgr Justyna Niewiarowicz		2006 - 2009
16	Porównanie cech merystrycznych troci jeziorowej z j. Wigry, j. Hańcza, j. Wdzydze oraz tarlaków hodowlanych z Ośrodka Zarybieniowego PZW w Gawrych Rudzie	Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie i PZW Suwałki	Łucjan Chybowski		2009
17	Historie jezior dystroficznych WPN w świetle holeczeńskiej sukcesji ich roślinności	Uniwersytet w Białymstoku, Zakład Botaniki	dr Danuta Drzymalska		2009 - 2011
18	Badania wpływu ekstremalnych hydrometeorologicznych na przemiany biogeochemiczne węgla organicznego w wodach polihmusowych	Uniwersytet w Białymstoku, Instytut Biologii, Zakład Hydrobiologii	dr Piotr Zieliński		2009 - 2011
19	Bruzdnice (Dinophyta/Dinoflagella) WPN	UAM	dr Paweł M. Owiśniany		2009 - 2011
20	Genetyczne zróżnicowanie <i>Malaxis monophyllos</i> w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem nizinno-górskiej dysjunkcji zasięgu gatunku	UwB Instytut Biologii	mgr Edyta Wasilewska		2009 - 2011

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

21	Zróznicowanie morfologiczne i genetyczne rodzaju <i>Agrimonia L.</i> W Polsce	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski Olsztyn, Katedra Botaniki i Ochrony Przyrody	prof. dr hab. Czesław Hołdyński		2009 - 212
----	---	---	---------------------------------	--	------------

Tabela 5d. Wykaz konferencji i seminariów naukowych zorganizowanych przez park (lub na terenie parku przez instytucje zewnętrzne) w 2009 r.

Lp.	Tytuł konferencji	Organizatorzy	Czas trwania	Liczba uczestników w
1.	Konferencja Naukowo-Edukacyjna „Jezioro Wigry”	WPN	20-21 maja	50
2.	XIII Ogólnopolska Konferencja Limnologiczna	PTL, WPN	15-18 września	80
3.	Wigierski Park Narodowy - XX lecie. Ochrona przyrody na terenach wdrażania lokalnych strategii rozwoju	WPN, LGD „Nasza Suwalszczyzna”	16-17 października	60

Tabela 5e. Wykaz konferencji, seminariów i szkoleń, w których wzięli udział pracownicy parku w 2009 r.

Lp.	Tytuł	Organizator	Kraj, miejsce, termin	Kto uczestniczył ?
1.	Warsztaty ornitologiczne	Biebrzański Park Narodowy	Polska Osowiec 31.03-2.04.2009	Anna Krzysztofiak, Marek Stankiewicz
2.	Warsztaty Limnologiczne	Politechnika Śląska	Polska Stary Folwark 17-20.06.2009	Aleksandra Mackiewicz
3.	XIII Ogólnopolska Konferencja Limnologiczna	PTL, WPN	Polska, Szelment 15-18.09.2009	Lech Krzysztofiak Maciej Kamiński Aleksandra Mackiewicz Maciej Romański Marek Stankiewicz
4.	Wigierski Park Narodowy - XX lecie. Ochrona przyrody na terenach wdrażania lokalnych strategii rozwoju	WPN, LGD	Polska, Stary Folwark 16-17.10.2009	Pracownicy WPN
5.	I Ogólnopolskie Sympozjum Parków Narodowych „Edukacja w parkach narodowych – dokąd zmierzamy, rola ośrodków edukacyjnych, aktywne formy przekazu i komunikacji”	Woliński PN, NFOŚ	Polska, Międzyzdroje, 25-27.09.2009	Lech Krzysztofiak Anna Krzysztofiak Aleksandra Mackiewicz Maciej Romański Joanna Adamczewska Katarzyna

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

				Łukowska Maciej Ambrosiewicz
6.	Warsztaty: Proces inwestycyjny na obszarach parków narodowych i obszarach Natura 2000 w świetle zasad postępowania w sprawie określenia uwarunkowań środowiskowych i postępowania administracyjnego - w praktyce	Słowiński PN, NFOŚ	Polska, Łeba, 16-18.09.2009	Anna Krzysztofiak Janina Kamińska Jarosław Borejszo
7	Warsztaty: Turystyka w parkach narodowych a zadania ochronne	Magurski PN, NFOŚ	Polska, Krempna, 4- 6.11.2009	Katarzyna Łukowska Anna Krzysztofiak Elżbieta Perkowska Wąsowicz Wojciech Adam Januszewicz
8	Warsztaty: Ekologiczna sieć Natura 2000 a ochrona przyrody w parkach narodowych	Biebrzański PN, NFOŚ	Polska, Goniądz, 2- 4.12.2009	Anna Krzysztofiak
9.	Warsztaty: Ekspozycje przyrodnicze w parkach narodowych" oraz „Edukacja osób niepełnosprawnych i udostępnianie terenu parku – stworzenie bazy (w tym rozwiązania techniczne, publikacje) i metodyka pracy	Ojcowski PN, NFOŚ	Polska, Ojców, 11- 12.12.2009	Anna Krzysztofiak Joanna Adamczewska Katarzyna Łukowska Elżbieta Perkowska
10.	Międzynarodowa Konferencja Briologiczna	Section bryologie Centre Marie- Victorin, Vierves- sur-Viroin, Fontaine Saint- Joseph, Belgia	Belgia, Vierves-sur- Viroin, 9- 13.06.2009	Anna Krzysztofiak
11.	„Dbając o zieloną przyszłość – fundusze UE w sektorze środowiska”	Ministerstwo Środowiska	Polska, Kraków, grudzień 2009	Joanna Adamczewska
12.	Sesja popularno- naukowa „Zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego Suwalszczyzny”	ROKIS, Suwałki,	Polska, Suwałki, listopad 2009	Katarzyna Łukowska. Elżbieta Perkowska, Maciej Ambrosiewicz
13.	Warsztaty „Metodyka oprowadzania wycieczek szkolnych i osób niepełnosprawnych po obszarach chronionych”	PTTK	Polska, Krutyni, Maj 2009	Jacek.Adamczewski . Katarzyna Łukowska, Aleksandra Mackiewicz
14.	Konferencja „Jezioro Wigry”		Polska, Stary Folwark Maj, 2009	Lech Krzysztofiak Anna Krzysztofiak Aleksandra Mackiewicz Maciej Romański Joanna Adamczewska Marek Stankiewicz

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

15.	Konferencja „Wybrane zagadnienia edukacji leśnej”	Nadleśnictwo Augustów,	Polska, Augustów Maj, 2009	Joanna Adamczewska
16.	VII Seminarium „Edukacja ekologiczna i udostępnianie parków narodowych do zwiedzania”	Bieszczadzki Park Narodowy	Rumunia, Rodniański i Marmaroski Park Narodowy, Lipiec, 2009	Joanna Adamczewska
17.	konferencja „Rok Bobra”	Biebrzański Park Narodowy	Polska, Osowiec 25.09.2009r	Wojciech Misiukiewicz
18.	projekt „Wilk. Żubr. Bóbr. Kampania na rzecz ograniczania szkód” - wykłady „Bóbr - powrót hydroarchitekta”	Fundacja Zielone Płuca Polski	Polska, Białystok 5.11 i 3.12. 2009r	Wojciech Misiukiewicz
19.	Szkolenie „Wykorzystanie produktów turystycznych celem zwiększenia konkurencyjności ofert pobytowych w woj. podlaskim”	Podlaska Regionalna Organizacja Turystyczna	Polska, Nowogród 18-08.2009	Jozef Koncewicz

Sporządzili .Aleksandra Mackiewicz., Lech Krzysztofiak

Tabela 5f. Zakres monitoringu środowiska w 2009 r.

Monitorowane parametry	Od kiedy	Z jaką częstotliwością	Osoba (instytucja) odpowiedzialna	Źródła finansowania
Meteorologia: kierunek wiatru, prędkość wiatru, temperatura powietrza, temperatura powietrza nad gruntem (5 cm), temperatura gruntu (5, 20, 50, 100 cm), wysokość opadu, wilgotność powietrza, usłonecznienie, promieniowanie, grubość pokrywy śnieżnej.	2002	Pomiary automatyczne	L. Krzysztofiak M. Romański	NFOŚiGW, WPN
Chemizm powietrza atmosferycznego: stężenie dwutlenku siarki w powietrzu, stężenie dwutlenku azotu w powietrzu.	2002	Co miesiąc	M. Stankiewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm opadów atmosferycznych: objętość opadu, przewodność elektrolit., odczyn pH, fosfor fosforanowy, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, sód, potas, wapń, magnez.	1995	Co tydzień	M. Stankiewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm opadu podopopowego: objętość wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, fosfor fosforanowy, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, sód, potas, wapń, magnez.	1995	Co miesiąc	M. Stankiewicz	NFOŚiGW, WPN

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Chemizm roztworów glebowych: objętość wody, przewodność elektrolityczna, odczyn (pH), siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, fosfor ogólny, chlorki, sól, potas, twardość ogólna, wapń, zasadowość, żelazo, mangan, glin ruchomy.	2004	Co miesiąc	M. Stankiewicz	NFOŚiGW, WPN
Metale ciężkie i siarka w <i>Hypogymnia physodes</i> - stężenia Pb, Cd, Cu i Zn; - stężenia S.	1999	Co 2 lata	L. Krzysztofiak	NFOŚiGW, WPN
Wody podziemne: temperatura wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, sól, potas, wapń, magnez, mangan, zasadowość, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, żelazo, azot amonowy, fosfor ogólny, BZT ₅ , O ₂ .	1995	4 razy w roku	A. Mackiewicz	NFOŚiGW, WPN
Wody powierzchniowe – rzeki: stan wody, prędkość przepływu, temperatura wody, przewodność elektrolit., odczyn pH, zawiesina ogólna, sól, potas, wapń, magnez, zasadowość, chlorki, siarka siarczanowa, azot azotanowy, azot amonowy, fosfor ogólny, BZT ₅ , O ₂ .	1994	Co miesiąc	A. Mackiewicz	NFOŚiGW, WPN
Chemizm opadu organicznego: opad organiczny (masa świeża), opad organiczny (masa sucha), siarka ogólna, azot ogólny, fosfor ogólny, wapń, magnez, sól, potas.	2005	Co miesiąc	A. Mackiewicz	NFOŚiGW, WPN
Flora i roślinność zlewni: skład gatunkowy, zdrowotność, rozmieszczenie	1999	Cały sezon wegetacyjny	M. Romański	NFOŚiGW, WPN
Struktura i dynamika szaty roślinnej na powierzchniach stałych: skład gatunkowy, żywotność, pierśnica drzew, wysokość drzew, pokrycie warstwy.	1998	Co 5 lat	M. Romański	NFOŚiGW, WPN
Epifity nadrzewne - skład gatunkowy porostów, powierzchnia plech i ich zdrowotność	2007	1/rok	A. Krzysztofiak M. Romański	NFOŚiGW, WPN
Fauna epigeiczna (biegaczowate): struktura troficzna, struktura dominacji, aktywność.	2004	1/m-c w sezonie wegetacyjnym (V-IX)	A. Krzysztofiak L. Krzysztofiak	NFOŚiGW, WPN

Sporządził Lech Krzysztofiak

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 6. Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł w 2009 r (zł).

Nazwa zadania	Źródło finans.	Nr i data zawarcia umowy będącej podstawą realizacji zadania	Limit wydatków na realizację zadania wg umowy /w zł/	Wykonanie od początku realizacji zadania do 31.XII. 2009 r.	Wykonanie w 2008r.	Planowane wydatki do poniesienia w 2009r. /w zł/	Czy realizacja zadania jest zakończona? (TAK/NIE)	Zakres rzeczowy dotychczas zrealizowanych zadań ze środków pochodzących z podpisanej umowy
Strategia rozwoju populacji mszarnika jutta Oeneis jutta w północno-wschodniej Polsce i perspektywy ochrony w Wigierskim Parku Narodowym"	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Komitet Badań Naukowych)	0714/PO1/2006/30 z dnia 01.06.2006r.	124 070,00	123 706,00	109 208,11	14 497,89	TAK	przedmiotem umowy jest wykonanie projektu badawczego pt.: "Strategia rozwoju populacji mszarnika jutta Oeneis jutta w północno-wschodniej Polsce i perspektywy ochrony w Wigierskim Parku Narodowym"- zakupiono aparaturę naukowo-badawczą, prace terenowe (inventaryzacja stanowisk mszarnika jutta, charakteryzacja jego środowiska, pobranie materiału do prób)

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

"Przebudowa drzewostanów Wigierskiego Parku Narodowego - etap III"	Fundacja EkoFundusz w Warszawie	1491/477/IV/08 z dnia 22.09.2008	129 670,00	119 158,68	62 846,40	56 312,28	TAK	porządkowanie powierzchni, niszczenia chwastów poprawki i uzupełnienia, pielęgnacje upraw, zakup sadzonek, przygotowanie gleby do odnowień, przekopywanie gleby na talerzach
"Czynna ochrona zagrożonych gatunków roślin i zwierząt w Wigierskim Parku Narodowym"	WFOŚiGW w Białymstoku	026/08/B-OP/PO-319/B z dnia 09.12.2008	23 000,00	23 000,00	3 000,00	20 000,00	TAK	oczyszczanie zbiornika
"Edukacja w Wigierskim Parku Narodowym 2008-2009"	WFOŚiGW w Białymstoku	030/08/B-EE/WD-319/B z dnia 09.12.2008	60 000,00	60 000,00	0,00	60 000,00	TAK	opracowanie graficzne, przygotowanie do druku Kwartalnika - wydanie specjalne
"Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej Wigierskiego Parku Narodowego"	NFOŚiGW w Warszawie	456/2008/WN-10/OP-PO/D z dnia 19.12.2008	599 930,00	491 972,00	10 200,00	481 772,00	TAK	wykonanie drogowskazów, wykonanie szlabanu, wykonanie kładki nad Czarną Hańczą

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

"Edukacja w Wigierskim Parku Narodowym 2008-2009"	NFOŚiGW w Warszawie	469//2008/ Wn50/ EE-BS/D z dnia 23.12.2008	390 648,00	356 668,46	189 510,39	167 158,07	TAK	modernizacja ośrodka na Słupiu, zakup pomocy dydaktycznych, zakup sprzętu komputerowego, kwartalnik "Wigry"
"Czynna ochrona zagrożonych gatunków roślin i zwierząt w Wigierskim Parku Narodowym"	Fundacja EkoFundusz w Warszawie	1571/506/ IV/08 z dnia 15.12.2008	95 000,00	95 000,00	0,00	95 000,00	TAK	ochrona różnorodności biologicznej parku
"Ochrona strefy brzegowej jeziora Wigry - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	16/2009/ Wn-50/ OP-WK/D z dnia 02.02.2009	468 800,00	468 312,40	0,00	468 312,40	TAK	Wykup gruntów
Ochrona strefy brzegowej jeziora Omułówek - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	43/2009/ Wn-50/OP -WK/D z dnia 25.02.2009	15 800,00	15 800,00	0,00	15 800,00	TAK	Wykup gruntów

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

"Ochrona ekosystemów lądowych Wigierskiego Parku Narodowego w 2009 r."	NFOŚiGW w Warszawie	207/2009/ Wn-50/ OP-WK/D z dnia 10.06.2009	250 600,00	249 900,09	0,00	249 900,09	TAK	prace w ekosystemach leśnych (ochrona nasadzeń przed zwierzyną) prace w ekosystemach nieleśnych (powstrzymanie sukcesji roślin drzewiastych)
"Ochrona strefy brzegowej jeziora Omulówek - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	227/2009/ Wn10/OP- WK/D z dnia 19.06.2009	122 500,00	122 032,52	0,00	122 032,52	TAK	wykup gruntów
"Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych Wigierskiego Parku Narodowego - wykup gruntów"	NFOŚiGW w Warszawie	247/2009/ Wn50/ OP-wk/D z 23.06.2009	400 000,00	394 877,92	0,00	394 877,92	TAK	wykup gruntów

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

"Budowa zintegrowanego systemu informatycznego w oparciu o technologię GIS do wykonania zadań ochronnych w Wigierskim Parku Narodowym"	NFOŚiGW w Warszawie	278/2009/ Wn-10/ OP-WK/D z 07.07.2009	343 400,00	340 591,98	0,00	340 591,98	TAK	- zakup sprzętu: urządzenia mobilne, zestawy komputerowe, zestaw totalgis - zintegrowany system informatyczny do wykonywania zadań ochronnych
"Czynna ochrona zespołów ryb w wybranych ekosystemach wodnych Wigierskiego Parku Narodowego w roku 2009"	NFOŚiGW w Warszawie	590/2009/ Wn-10/ OP-WK/D	32 500,00	31 377,56	0,00	31 377,56	TAK	- zakup narybku : jesiennego pstrąga potokowego, jesiennego siei, lina (kroczek) ; zakup odbiornika GPSMap
"Modernizacja i rozbudowa infrastruktury turystycznej jako element ochrony ekosystemów Wigierskiego PN	NFOŚiGW w Warszawie	680/2009/ Wn-50/ OP-PO/D	336 640,00	6 577,86	0,00	6 577,86	NIE	grawerowanie tabliczek drogowaskazowych

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Dochody własne	darczyńcy - bieżące wpłaty	Decyzja 7 z dnia 06.05.2009r.	2 700,00	2 700,44	0,00	2 700,44	TAK	"Organizacja wystaw na 2009"
RAZEM	X	X	3 395 258,00	2 901 675,91	374 764,90	2 526 911,01	X	X

Sporządziła Marta Kopiczko

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 6a. Projekty realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2009 r.

Lp.	Tytuł projektu	Czas realizacji	Organizacja wiodąca	Źródła finansowania	Kwota dotacji [zł]	Liczba osób uczestniczących w projekcie
1	Rodzime rasy zwierząt gospodarskich pomagają zwiększyć dochód rolników z terenu WPN	11.2005 06.2012	Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski	Fundacja Heifer Project International	104 080	A – 1 B – 20
2	Grzyby, śluzowce i mszaki Wigierskiego Parku Narodowego – ochrona i możliwości wykorzystania w edukacji przyrodniczej	01.2008 06.2010	Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy		12
3	Ochrona jeziora Wigry ze szczególnym uwzględnieniem gatunków i siedlisk objętych siecią Natura 2000	05.2009 -2.2011	Stowarzyszenie „Człowiek i Przyroda”	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego		7
4	Budowa wspólnej platformy wymiany informacji oraz systemu szkoleń zawodowych w parkach narodowych	04.2008 10.2011	Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego		4

A - liczba pracowników WPN zaangażowanych w projekt*

B - liczba uczestników działań związanych z projektem*

Sporządził Lech Krzysztofiak

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 7. Szkółki w 2009 r.

Brak szkólek w Wigierskim Parku Narodowym.

Załącznik 8. Zalesienia i zabiegi hodowlane w ekosystemach leśnych w 2009 r. [ha]

Lp.	Wyszczególnienie	Wg proj. planu ochrony (na 20 lat)	2009 r.		Plan na 2010 r.	Uwagi
			plan	wykonanie		
1.	Odnowienia		-	-	-	
2.	Zalesienia		-	-	-	
3.	Poprawki i uzup./ Dolesienia luk		0,37/3,5	0,37/3,5	0,63/1	
4.	Pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach		21,45	21,45	18,51	
5.	Czyszczenia wczesne		19,57	19,57	11,36	
6.	Czyszczenia późne		9,27	9,27	9,58	
7.	Wprowadzanie podszytów		-	-	-	
8.	Trzebieże wczesne		60,43	60,43	31,95	
9.	Trzebieże późne		110,19	110,19	180,40	

Sporządził Piotr Pieczyński

Załącznik 9. Ochrona lasu w 2009 r.

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	2009 r.		Plan na 2010 r.	Uwagi	
			plan	wykonanie			
1.	Próbne poszukiwanie owadów w ściółce	liczba prób	57	57	57		
2.	Wykładanie pułapek	tradycyjne	szt.	14	14	14	
		feromonowe	szt.	267	267	267	
3.	Skrzynki Lęgowe	nowe	szt.	0	0	0	
		stare	szt.	1050	1050	930	
4.	Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną	chemiczne	ha	76,23	76,23	77,26	
		mechaniczne	ha	13,54	13,54	14,76	
		grodenie	ha	3,80	3,80	1,70	
5.	Pasy ppoż.	nowe	km				
		istniejące	km	0,1	0,1	0,1	
6.	Liczba pożarów Lasu	szt./ha	-	-/-	-		
	szacunek strat	tys. zł		-			

Sporządzili Dorota Zaborowska, Piotr Pieczyński

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 10. Pozyskanie drewna w 2009 r. [tys. m³]

Lp.	Wyszczególnienie		2009 r.			Plan na 2010 r.	Uwagi
			wg operat. urządz.	plan	wykonanie		
1.	Pozyskanie	ogółem		10,26	8,98	10,79	So – 5,06
	W tym	grubizna		10,02	8,75	10,43	So – 4,94
2.	Grubizna igł.	ogółem		9,0	7,85	9,53	So – 4,94
	w tym z cięć	przebudowy		-	-	-	-
		przygodne i sanit.		6,29	5,01	4,67	posusz – 4,21 wiatroł . – 0,80
		trzebieży/czyszcz.		2,71	2,84	4,86	So – 1,78
3.	Grubizna liściasta	ogółem		1,02	0,9	0,9	Brz – 0,66
	w tym z cięć	przebudowy		-	-	-	-
		Przygodne i sanit.		0,43	0,25	0,27	posusz – 0,13 wiatroł . – 0,12
		Trzebieży/czyszcz.		0,59	0,65	0,63	Brz- 0,35

Sporządził Wojciech Kamiński

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 10a. Sprzedaż drewna w 2009 r. [m3]

Lp.	wyszczególnienie	drewno iglaste						drewno liściaste				Ogółem
		tartaczne	Papierówki i użytkowe	Kopalniaki i stemple bud.	opał	pozostałe	razem	tartaczne	Papierówki i użytkowe	opał	pozostałe	
1.	stan na 1.01.2009r. remanent w lesie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.	pozyskanie	2693	2641	101	2387	236	8058	114	298	482	22	8974
3.	sprzedaż	2693	2637	101	2387	236	8052	114	298	482	22	8968
4.	Stan na 31.12.2008 r. remanent w lesie	0	6	0	0	0	6	0	0	0	0	6

Sporządził Wojciech Kamiński

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 11. Ochrona zwierząt w 2009 r.

Tabela 11a. Liczebność wybranych gatunków zwierząt w 2009 r.

Lp.	Gatunek	Liczba ^{x/}	Uwagi
1.	Bóbr	160	
2.	Wilk	4	
3.	Ryś	1	
4.	Wydra	45	
5.	Borsuk	45	
6.	Lis	113	
7.	Orlik krzykliwy	a	
8.	Bielik	d	
9.	Kania ruda	1	
10.	Kania czarna		
11.	Trzmielojad		
12.	Bocian czarny	a	

a Pojawiające się przechodnie, migrujące,

b Występują, brak danych liczbowych (w 2009 r. nie inwentaryzowano).

c Tylko ślady bytowania, *d* Wyznaczone strefy ochronne.

Sporządził: Wojciech Misiukiewicz

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Tabela 11b. Ochrona zwierząt łownych w 2009 r.

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	Teoretyczna pojemność parku	2009						2010	
				Stan na pocz. roku	przewid. przyrost	redukcja			Wskaźnik poziomu redukcji w % ²⁾	przewid. stan na pocz. roku	plan redukcji
						plan	wykonanie ¹⁾	% wykonania planu			
1.	Łosie ogółem	szt.	45	30	6	-	-			36	-
	w tym: byki	szt.		10		-	-			10	-
	klępy	szt.		20		-	-			20	-
	łośzaki	szt.		x	6	-	-			6	-
2.	Jelenie ogółem	szt.	135	215	43	30	17	56,7	7,9	241	27
	w tym: byki	szt.		70		11	2			68	11
	łanie	szt.		145		15	12			133	15
	cielęta	szt.		x	43	4	3			40	4
3.	Sarny ogółem	szt.	270	285	57	20	12	60,0	4,2	330	20
	w tym: rogacze	szt.		100		9	8			92	9
	kozy	szt.		185		9	4			181	9
	koźłeta	szt.		x	57	2	0			57	2
4.	Daniele ogółem	szt.		-	-	-				-	-
5.	Dziki ogółem	szt.	140	190	100	70	70	100,0	36,8	220	70
6.	Wydatki na ochronę zwierząt łownych ogółem	zł				39.000	44.831				44.000
	w tym: zagospodarowanie	zł				2.000	794				2.000
	grodzenie pól	zł				-	-				-
	odszkodowania	zł				35.000	41.237				40.000
	koszty redukcji	zł				2.000	2.800				2.000
7.	Wpływy z ochrony zwierząt	zł				20.000	11.306				20.000
	w tym: z redukcji	zł				20.000	11.306				20.000

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

8.	Pow. zreduk. szkód	ha				30,0	39,47				35,0
9.	Pow. istotnych uszkodzeń d-stanów	ha				50,0	31,49				50,0

Sporządziła Dorota Zaborowska

¹⁾ wykonanie obejmuje redukcję i upadki zwierzyny

²⁾ odstrzał redukcyjny/liczebność stada podstawowego % - redukcja następuje, gdy wskaźnik ten jest wyższy niż wskaźnik przyrostu zrealizowanego (zwierzyna płowa – 20%, dziki – 100%)

Załącznik 12. Czynna ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych w 2009 r.

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia (ha)	Termin (miesiące wykonania)	Uwagi
Wykaszenie	Łąki podmokłe i bagna – 18,39 ha	wrzesień	Pokos wywieziono poza powierzchnię i pozostawiono do naturalnego rozkładu.
Wykaszenie zarośli tojeści amerykańskiej	0,50 ha	czerwiec, sierpień	Zabieg wykonano dwukrotnie w celu usunięcia ekspansywnego gatunku rośliny obcego pochodzenia.
Odkrzaczanie łąk, otwartych terenów podmokłych itp.	7,74 ha	wrzesień	Biomasę usunięto z powierzchni.
Wypas a) krowy b) owce c) konie d) inne	Łąki i pastwiska wydierżawione rolnikom - 25,7 ha	maj-wrzesień	Ekstensywny wypas.

Sporządziła Dorota Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 13. Czynna ochrona ichtiofauny w 2009 r.

Jezioro (rzeka) – pow. lustra wody w ha	Odłowy (regulacyjne, kontrolne, tarlaki) w kg							Intens. odłowa [kg/ha]	Zarybienia		Uwagi: w jakim okresie dokony- wano zarybień	
	sortyment								stadium – szt./kg.	inten- sywność zarybień [szt./ha]		
Gatunek	B	DS	D	S	M	BEZ SORT.	Razem					
I. Wigry – 2098,67	Odłowy regulacyjne oraz odłowy tarlaków: w okresie IV - XII sprzętem stawnym, odłowy kontrolne raków w m-cu IX											
sieja						51	51		wylęg – 135 000	64,3	03.04 - 16.04	
sielawa						111985	11985		wylęg – 37 440 000	17 840	03.04 – 16.04	
węgorz		168			14		182					
szczupak	77	1232,5					1 309,5		wylęg - 2 100 000	1000,6	24.04 – 04.05	
lin			360,5				360,5		kroczek – 10 000 /400 kg.	4,8	w dniu 10.11	
okoń				121	60		181					
leszcz			867	19	5		891					
płoc				791	557		1348					
drobnica nietowarowa						26	26					
Razem	77	1400,5	1227,5	931	636	12062	16 334	7,8				
II. Pierty – 233,28	zarybianie											
szczupak									wylęg	986	w dniu	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

			- 230 000		04.05
lin			kroczek – 2500/100 kg.	10,7	w dniu 10.11
III. Mulaczysko – 18,19	zarybianie				
sielawa			wylęg – 500 000	27487,6	w dniu 16.04
szczupak			wylęg – 30 000	1649,2	w dniu 29.04
IV. Leszczewek – 22,02	zarybianie				
szczupak			wylęg – 35 000	1589,5	w dniu 29.04
V. Omulówek – 17,8	zarybianie				
szczupak			wylęg – 30 000	1685,4	w dniu 29.04
VI. Ślepe Krzyżańskie – 0,66	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym				
VII. Widne – 2,29	odłowy kontrolne ryb i raków sprzętem stawnym				
VIII. Klonek – 5,02	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym				
IX. Suchar Krusznicki – Zielone I – 0,59	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym				

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

X. Sucharek k. Bryzga – Zielone II.	odłowy kontrolne ryb sprzętem stawnym				
XI. Białe Wigierskie - 101,5	odłowy kontrolne ryb (sieja) i raków sprzętem stawnym, zarybianie				
sieja			narybek jesienny – 5000	49,2	w dniu 06.07
XII. Długie Wigierskie – 80,38	odłowy kontrolne raków				
XIII. Muliczne – 25,64	odłowy kontrolne raków				
XIV. Czarna Hańcza	zarybianie				
pstrąg potokowy			narybek jesienny – 4000	ok. 2 000 szt./1 km cieku	w dniu 20.10., na 2-km odcinku rzeki pomiędzy Wysokim Mostem i Studzianym Lasem.

Sortyment: B – bardzo duży, DS – duży średni, D – duży, S – średni, M – mały

Sporządził Michał Osewski

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 14. Turystyka i komunikacja w 2009 r.

Lp.	Wyszczególnienie		j.m.	Stan na 31.12. 2008	Stan na 31.12. 2009	Uwagi
1.	Długość dróg	ogółem	km	605	605	Według mapy topograficznej wykonanej na podstawie zdjęcia lotniczego
	w tym	publicznych	km	375	375	
		zakładowych	km	230	230	Wyliczono z powierzchni dróg leśnych na mapie numerycznej
		wewnętrznych	km			
2.	Obiekty inżynierijne	mosty	szt.	8	8	
		przepusty	szt.	23	23	
		zapory	szt.			
		Inne - jazy	szt.	1	1	
3.	Obiekty turystyczne	schroniska	szt.	1	1	PTTK w St. Folwarku
		w tym własne	szt.	-	-	
		Schrony, daszki tur.	szt.	45	47	
		kempingi i biwaki	szt.	18	18	
4.	Domy wczasowe		szt.	3	3	
	w tym	własne	szt.	-	-	
5.	Szlaki turystyczne		km	245,0	245,0	
6.	Nartostrady		km			
7.	Obiekty sportowe	stadiony	szt.			
		kolejki linowe	szt.			
		wyciągi	szt.			
		trasy wyczynowe				
		inne	szt.			

Sporządził Jarosław Borejszo

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 15. Zatrudnienie i wynagrodzenia w 2009 r.

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	2008		2009	
			budżet	gosp. pomocnicze	budżet	gosp. pomocnicze
1.	Zatrudnienie stan na 31.XII. ogółem	osób	66	22	68	16
	w tym: stanowiska robotnicze	osób	-	19	-	14
	w biurze dyrekcji	osób	19	3	41	2
	prac. inż.-techn.:	osób	42	-	27	-
	w tym w terenie	osób	32	-	24	-
	pozostałe stanow. nierobotn.	osób	5	-	-	-
	pracownicy sezonowi	osób	-	-	-	-
2.	średnia płaca ogółem:	tys.zł.	3,2	2,1	3,2	2,2
	w tym robotnicy	tys.zł.	-	1,9	-	2,2
	nierobotnicy	tys.zł.	3,2	2,0	-	2,1
3.	Wykształcenie stan na 31.XII. wyższe	osób	35	-	38	1
	średnie	osób	31	9	30	6
	zawodowe	osób	-	8	-	5
	podstawowe	osób	-	5	-	4

Sporządziła: Anna Narkiewicz

Tabela 15a. Wykaz pracowników i pełnionych funkcji w 2009 r. Stan na 31.XII.2009 r.

BUDŻET

Lp.	Nazwisko i imię	Pełniona funkcja
1.	ADAMCZEWSKA JOANNA	KIER. DZ. EDUKACJI
2.	ADAMCZEWSKI JACEK	SPECJ. DS. EDUKACJI
3.	ALEKSANDROWICZ WALDEMAR	PODLEŚNICZY
4.	AMBROSIEWICZ MACIEJ	P.O KIEROWNIKA MUZEUM
5.	BARSZCZEWSKI MAREK	ST. STRAŻNIK
6.	BARTCZAK MACIEJ	PODLEŚNICZY
7.	BEDNAREK JERZY	LEŚNICZY
8.	BEDNAREK JOANNA	PODLEŚNICZY
9.	BIELAWSKI ZBIGNIEW	NADLEŚNICZY
10.	BOGUSŁAWSKI ZBIGNIEW	Z-CA DYREKTORA
11.	BOREJSZO JAROSŁAW	KIER.DZ. OCHRONY PRZYR.
12.	BULKOWSKI KRZYSZTOF	ST. STRAŻNIK

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

13.	BUTKIEWICZ ANDRZEJ	PODLEŚNICZY
14.	CICHANOWICZ ZENON	ST. INSP. DS. TRANSPORTU
15.	CICHOCKA HALINA	ST. KSIĘGOWA
16.	GÓRECKA JOANNA	SPECJ. DS. EDUKACJI
17.	GWAJ ANDRZEJ	LEŚNICZY
18.	GWIAZDOWSKI PAWEŁ	STRAŻNIK STRAŻY PARKU
19.	HUSZCZA TOMASZ	LEŚNICZY
20.	HUSZCZA ZDZISŁAW	ST. STRAŻNIK
21.	IGNATOWICZ ANTONI	KOMENDANT STRAŻY PARKU
22.	JANUSZEWICZ ADAM	SPECJ. DS. UDOSTĘP. PARKU
23.	JEROMIN MAREK	LEŚNICZY
24.	JUSZKIEWICZ MAREK	LEŚNICZY
25.	KAMIŃSKA JANINA	ST.SPECJ. DS. OCHRONY PRZYRODY
26.	KAMIŃSKI MACIEJ	Z-CA DYREKTORA
27.	KAMIŃSKI WOJCIECH	SPECJ. DS. OCHRONY PRZYRODY
28.	KOLENKIEWICZ MIECZYŚLAW	PODLEŚNICZY
29.	KOŁODZIEJSKI SŁAWOMIR	PODLEŚNICZY
30.	KONCEWICZ BEATA	ST. KSIĘGOWY
31.	KONCEWICZ JÓZEF	LEŚNICZY
32.	KOPICZKO MARTA	GŁ. KSIĘGOWY
33.	KORSAKOWSKI KAROL	STRAŻNIK STRAŻY PARKU
34.	KOWALEWSKA MAŁGORZATA	REF. DS. ADMINISTR.-GOSPOD.
35.	KRZYSZTOFIAK ANNA	ADIUNKT PRAC. NAUK. EDUKAC.
36.	KRZYSZTOFIAK LECH	KIER.PRAC. NAUK.EDUKACYJNEJ.
37.	ŁOZIŃSKI JACEK	DYREKTOR
38.	ŁAPIŃSKI MACIEJ	SPECJ. INFORATYK
39.	ŁUKOWSKA KATARZYNA	SPECJ. DS. EDUKACJI
40.	MACKIEWICZ ALEKSANDRA	SPECJALISTA DS.OCHRONY PRZYRODY
41.	MACKIEWICZ STEFAN	KIER. ZESPOŁU ADMINISTR.GOSP.
42.	MAKOWSKA DANUTA	SEKRETARKA
43.	MALINOWSKA WIESŁAWA	SEECJ. DS. EDUKACJI
44.	MILEWSKI JAN	PODLEŚNICZY
45.	JANUSZEWICZ MAŁGORZATA	REF. DS. EDUKACJI
46.	MISIUKIEWICZ WOJCIECH	SPECJ. DS. EDUKACJI

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

47.	MYSZKOWSKI JAN	PODLEŚNICZY
48.	NARKIEWICZ ANNA	ST. ASYSTENT DS. KADROWYCH
49.	OSEWSKI MICHAŁ	KONSERWATOR W.O.
50.	PERKOWSKA BARBARA	KIER. ZESPOŁU DS. UDOSTĘPNIANIA PARKU
51.	PERKOWSKA ELŻBIETA	SPECJ. DS. EDUKACJI
52.	PIECZYŃSKI PIOTR	SPECJ. DS. OCHRONY PRZYRODY
53.	POLAKOWSKI PAWEŁ	PODLESNICZY
54.	ROGAŁA PIOTR	LESNICZY
55.	ROMAŃSKI MACIEJ	ASYSTENT PRAC.NAUKOWY
56.	SOBOTA ALICJA	SPECJ. DS. FINANSOWO-KSIĘGOWYCH
57.	STANKIEWICZ MAREK	REF. DS.MONITORINGU WÓD I N2000
58.	STECZKOWSKI KRZYSZTOF	SPECJ. DS. UDOSTĘP. PARKU
59.	SZNEJDER ROMUALD	STRAŻNIK STRAŻY PARKU
60.	ŚWIACKI LESZEK	LEŚNICZY
61.	TARLECKI ZBIGNIEW	LEŚNICZY
62.	WĄSOWICZ WOJCIECH	PODLEŚNICZY
63.	WRONA MAREK	ST. INSPEKTOR DS. REMONT.BUDOWL.
64.	ZABOROWSKA DOROTA	REF. TECH.LEŚNY
65.	ZABOROWSKI ZDZISŁAW	LEŚNICZY
66.	KISŁOWSKI RADOSŁAW	STRAŻNIK
67.	SZCZĘSNY MARIUSZ	LABORANT
68.	PAJER PAULINA	REF.DS. UDOSTĘP.PARKU

GOSPODARSTWO POMOCNICZE

LP.	NAZWISKO I IMIĘ	PEŁNIONA FUNKCJA
1.	BUCZYŃSKI JAN	ROBOTNIK GOSP.
2.	BUDROWSKA BARBARA	SPRZĄTACZKA
3.	CHILIŃSKI SŁAWOMIR	OPERATOR CIĄGNIKA
4.	DANIŁOWICZ ANDRZEJ	ROBOTNIK GOSP.
5.	HOŁUBOWICZ ANTONI	ROBOTNIK GOSP.
6.	DOBREŃCZYK MARTA	REF. DS. EDUKACJI

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

7.	IGNATOWICZ ELŻBIETA	MAGAZYNIER
8.	KUCZKOWSKI KRZYSZTOF	KONSERWATOR
9.	MALISZEWSKI ANDRZEJ	KIEROWCA
10.	OPANOWSKI ANTONI	ROBOTNIK GOSP.
11.	WARAKOMSKI MICHAŁ	RYBAK JEZIOROWY
12.	SZUSZKO WIESŁAW	RYBAK JEZIOROWY
13.	TOPOLSKA ANNA	SPRZĄTACZKA
14.	WASILEWSKA BOŻENA	ROBOTNIK GOSP.
15.	WASILEWSKI JANUSZ	ROBOTNIK GOSP.
16.	WĄSOWICZ DOROTA	SPRZĄTACZKA

Sporządziła: Anna Narkiewicz

Załącznik 16. Wypadki przy pracy w 2009 r.

ROK	OGÓLEM	W TYM ZWOLNIENIA LEKARSKIE				
		1-3 DNI	4-28 DNI	PONAD 28 DNI	CIĘŻKIE USZK. CIAŁA	ŚMIERTELNY
2008	0	0	0	0	0	0
2009	0	0	0	0	0	0

Sporządził Wojciech Kamiński

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 17. Majątek parku w 2009 r.

Lp.	Wyszczególnienie		Stan na 31.12.2008 r. [szt.]	Stan na 31.12.2009 r.				Szacunkowa wartość w tys. zł	Uwagi (zakup., budowa w 2009 r.)
				ogółem	dobry	do remontu	do kasacji		
1.	Budynki w tym:	ogółem ^x	96	96	45	51		15 082	
	mieszkalne		33	33	27	6	-	2 603	
	gospodarcze		57	57	7	50		1046	
	administracyjne		1	1	1		-	1545	
	muzeum		1	1	1		-	8 630	
	warsztaty		-	-	-		-	15	
	magazyny		1	1	1	1		93	
	inne		3	3	-	3	-	1 150	
2.	Osady leśne teren. ^{xx}		23	23	13	10		794	
3.	Pokoje gościnne		18	18	18		-	-	
4.	Ważniejsze maszyny i urządzenia:								
	sam. osobowe		4	3	-	3	-	987	
	sam. ciężarowe		3	2	1	1	-	140	
	sam. terenowe		13	13	1	1	-	-	
	ciągniki		2	2	2	-	-	176	
	pilarki		14	14	14	-	-	21	
	kserografy		5	5	5		-	93	
5.	Wartość środków trwałych [zł]		21 895	23 416	x	x	X	x	

Sporządzili Małgorzata Kowalewska i Zenon Cichanowicz

Załącznik 18. Członkostwo w organizacjach międzynarodowych w 2009 r.

Lp.	Organizacja	Rok przystąpienia	Zasady przynależności (bierna / czynna)	Przedstawiciel Parku w organizacji
1	Federacja Europarc	1999	czynna	brak
2	Konwencja Ramsarska	2002	czynna	brak

Sporządził Jarosław Borejszo

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 19. Informatyka w 2009 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1.	Komputery ogółem (szt.)	80
	a) w tym: z procesorem min. 800 MHz	59
	b) przyrost liczby komputerów w 2009 r.	12
2.	Sieć komputerowa	-
	a) sieciowy system operacyjny	-
	Win 2003 serwer	1
	b) liczba czynnych stacji roboczych	45
3.	GIS	-
	Programy GIS (szt. licencji)	
	ArcView	2
	Arc Gis - ArcInfo	2
	MapInfo	5
	GeoMedia	1
	MS Acces (w ramach MS Office Prof.)	59
4.	Własne strony WWW	Tak
	wersje obcojęzyczne	angielska
	Liczba wejść na stronę w 2009 r.	62 889
5.	Kadry	
	Specjalista Informatyk – Maciej Łapiński	1 etat
	Asystent (pracownik naukowy) - Maciej Romański (min. informatyka w zakresie obowiązków)	1 etat
	Specjalista do spraw edukacji – Joanna Górecka	1 etat

Sporządził Maciej Łapiński

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

Załącznik 20. Współpraca z organizacjami samorządowymi, ekologicznymi i innymi.

Lp.	Partner	Zakres współpracy	Efekt
1.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Edukacja ekologiczna, turystyka	Wspólne działania promocyjne (targi turystyczne, wspólne wydawnictwa).
2.	Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna	Promocja, informacja turystyczna	Obsługa ruchu turystycznego, przewodnictwo, szkolenia dla kwater agroturystycznych,
3.	Suwalska Organizacja Turystyczna	Promocja, informacja turystyczna	Udział w targach turystycznych
4.	Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna	Promocja, informacja turystyczna	Obsługa ruchu turystycznego
5.	Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie	Wypożyczenie wystaw Rzeźby zwierząt – wystawa z okazji 25-lecia MŁiJ; od września 2009	Wystawę zobaczyło około. 5 tysięcy zwiedzających
6.	Muzeum Ziemi w Warszawie	Wypożyczenie wystawy „Czas mamuta”, Od listopada 2008 do września 2009	Wystawę zobaczyło około. 18 tysięcy zwiedzających
7.	Muzeum Okręgowe w Suwałkach	Depozyt wystawy archeologicznej – drewniana dłubanka (od sierpnia 2009), pozostałości ceramiki kamedulskiej od stycznia 2009	Wystawiane obiekty archeologiczne: pozostałości ceramiki kamedulskiej zobaczyło około. 23 tysięcy zwiedzających, a dłubankę 12 tysięcy zwiedzających
8.	Biblioteka Publiczna im. M. Konopnickiej w Suwałkach	Wypożyczenie książek ze zbiorów biblioteki na potrzeby wystawy czasowej, 4-8 września 2009	Wypożyczenie książek autorstwa Stanisława Tyma na potrzeby imprezy – Licytacja słomianego mamuta i promocji książki St.Tyma „Mamuta tu mam”
9.	Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach	Wypożyczenia obrazu T.Muśki „Legenda o siei wigierskiej” na potrzeby wystawy stałej, od października 2008	Obraz zobaczyło około. 23 tysięcy zwiedzających

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2009 ROKU

10.	Dom Pracy Twórczej w Wigrach	Bieżąca współpraca przy wymianie informacji dla potrzeb obsługi ruchu turystycznego, wypożyczanie sprzętu	Obsługa grup turystycznych, przewodnictwo, wspólne imprezy, warsztaty
11.	Dom Pracy Twórczej	Edukacja Turystyka	Organizacja i obsługa stoisk w czasie imprez DPT (Majówka Wigierska, Jarmark Wigierski), współorganizacja Święta Siei Wspólna obsługa grup - przewodnictwo
12.	Wigierskie Stowarzyszenie Turystyczne	Turystyka	Wspólne działania promocyjne.
13.	Centrum Międzynarodowej Informacji Kulturalno-Turystycznej w Suwałkach	Turystyka i promocja	Informacja turystyczna, targi
14.	Podlaska Organizacja Turystyczna	Promocja i turystyka	ISIT ,szkolenia turystyczne, wydawnictwa, informacja turystyczna
15.	Biura Podróży: Suwalszczyzna” „Wigry”, „Orbis” i inne	Turystyka	Obsługa grup wycieczkowych.
16.	Młodzieżowy Ośrodek Wypoczynkowy w Gawrych Rudzie	Turystyka i edukacja	Obsługa grup wycieczkowych.
17.	Zofia Tarasiewicz	Edukacja i turystyka	Warsztaty: przetwórstwo mleka, potrawy regionalne – kartacze i biesiady regionalne.”
18.	Halina Żukowska	Edukacja i turystyka	Warsztaty “Wypiek chleba wiejskiego”
19.	Halina Grudkowska	Turystyka	Organizacja wspólnych imprez , kuchnia regionalna, sprzedaż kart wstępu
20.	Jan Jaworowski	Turystyka	“Turniej piłki siatkowej nad j. Wigry”

Sporządzili: Barbara Perkowska i Maciej Ambrosiewicz